THE ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES.

OFFICIAL REPORT.

Fifth day of the Fifth Session of the Andhra Pradesh Legislative Assembly

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY

Saturday, the 31st July 1965.

The House met at Half Past Eight of the Clock.

[*Mr Speaker in the Chair*]

ORAL ANSWERS TO QUESTIONS

FIRE ACCIDENT AT BALIGAM VILLAGE.

76—

* 1028 (4858) Q.—*Sri S. Vemayya* :—[Put by Sri K Satyanarayana (Repalli)] Will the hon Minister for Revenue be pleased to state :

(*a*) whether it is a fact that 80 houses of Harijans have been burnt at Baligam village, Mandasa Samithi, Srikakulam District, on 27th December 1964 ;

(*b*) if so the relief measures that have been undertaken by the Government ; and

(*c*) the nature and amount of loss incurred ?

The Minister for Revenue (Sri N Ramachandra Reddy) :—(*a*) Yes, Sir, 29 houses of Harijans were burnt and one house had to be pulled down.

(*b*) One bag of rice and cooking materials were procured from some big ryots and philanthropic people of the village and distributed to the victims In addition an amount of Rs 100 was sanctioned by Tahsildar, Sompeta for the purchase of rice for distribution to the victims Monetary relief at the rate of Rs. 50 per family was sanctioned to all the 29 victims whose houses were burnt and a cash relief of Rs 30 was sanctioned to the owner of the house, which had to be pulled down.

(*c*) The roofings of the houses were completely burnt. There was also loss of clothing and foodgrains. The total loss is estimated at Rs. 5,650.

శ్రీ ఎ. సర్వేశ్వరరావు (పలూరు):— స్టవ్స్‌వల్లగాని, ఫైర్ యాక్సిడెంట్స్‌వల్లగాని నష్టం జరిగినప్పుడు సహాయంక్రింద 50 రు. లు. యిచ్చారు. అందులో పదిరూపాయల శిస్తు కట్టితే మినహాయింపు చేశారు. కాని, వారికి కూడా యివ్వడానికి అంగీకరించారు రు. 50 ల జీవ భత్యం వచ్చినట్లయితే వారిని యీ సహాయానికి అనర్హులుగా చేశారు. అది పొరపాటు జరిగింది సవరిస్తామని చెప్పారు కాని, సవరించలేదు ఇప్పటికికూడ రు. 30 లే యిస్తున్నారు. రు 50 లు జనరల్‌గా యివ్వాలని చెప్పారు కాబట్టి స్పెసిఫిక్‌గా ఆర్డర్సు యిచ్చి రు. 50 లు జనరల్‌గా యిచ్చే ఏర్పాటు చేయిస్తారా ?

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి:— ఫైర్ యాక్సిడెంట్స్ జరిగినప్పుడు కలిగిన నష్టాన్నిబట్టి ఎక్కువ నష్టం జరిగితే 50 రు. లు యివ్వడానికి కలెక్టరులకు డిస్క్రిషను వుంది. ఈ కేసులో రు. 50 లు గ్రాంటు చేశారనుకుంటాను.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య (సత్తెనపల్లి):— శ్రీకాకుళం, విశాఖపట్టణం జిల్లాలలో ఇళ్లు తగలబడడం చాల తరచుగా జరుగుతోంది. దానికి కారణం వరుసగా దగ్గరదగ్గరగా యిళ్లుండడం, అక్కడవున్న కన్‌స్ట్రక్షన్ మెటీరియల్ ఇన్‌ఫ్లేమబుల్‌గా వుండడం, ఇది శాసనసభలోకూడ అనేకసార్లు వచ్చింది దానికి పర్మనెంట్ రిలీఫ్‌గా ఫైర్ ప్రూఫ్‌గా వుండే పద్ధతి అవలంభించడానికి ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తుందా ?

Sri N Ramachandra Reddy:— In the instant case also, Sir, Rs. 50/— has been granted. It is not possible to give on a large scale because in these parts especially the roofs are very low and one is attached to the other. Some times gale is also there. Since the roofs are low and are very close to each other, if the fire accidents are taking place, that is spreading. That is one of the reasons

శ్రీ టి కె. ఆర్. శర్మ (కర్నూలు):— 30 రు లు యివ్వాలని, ఎక్కువ నష్టం కలిగినప్పుడు కలెక్టరు డిస్క్రిషను ఉపయోగించి 50 రు లు యివ్వవచ్చునని వుంది. కలెక్టరుల డిస్క్రిషను ప్రకారంగా వుందంటే — 50 రు. లు యివ్వవలసినచో 30 రు. లు యిస్తున్నారు. కాబట్టి యీ డిస్క్రిషను కాకుండా ఇళ్లు కాలిపోయిన ప్రతిచోట కూడ ఒక్కొక్క హట్‌కు కనీసం 50 రు లు యివ్వడానికి ఇకముందైనా ఇన్‌స్ట్రక్షన్స్ యిస్తారా ?

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి:— ఇంతకుముందే నా సమాధానంలో మనవి చేశాను ఈ కేసులో కాలిపోయిన అన్నిటికీకూడ 50 రు లు యిచ్చారు One has to be pulled down. In that case, Rs. 80/— was granted. So it depends upon the extent of damage.

శ్రీ పి రాజగోపాలనాయుడు (తవనంపల్లె):— ఫామిన్ కోడ్ రివైజ్ చేయకపోవడంవల్ల హెచ్చుగా ప్రతిబంధకాలు వస్తున్నాయి. రివైజు చేయించడానికి రెవిన్యూ మంత్రి గారు ప్రయత్నం చేస్తారా ?

శ్రీ ఎన్ రామచంద్రారెడ్డి:— ఫామిన్ కోడు రివైజు చేయవలసిన అవసరం వుందని మాత్రం మనవి చేస్తున్నాను కాని మనం ఫామిన్ కోడ్, రివైజు చేయక పూర్వమే 30 రు. లు అనే దానిని 50 రు. లు చేయడం జరిగింది.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం (మాడుగుల) — విశాఖపట్నం, శ్రీకాకుళం జిల్లాలలోనే యీ కంప్లయింట్ హెచ్చుగా వుందని మంత్రి గారు ఎక్స్‌ప్లనేషను చెప్పారు. మేము అడిగినది రిలీఫ్. ఒక స్పెషల్ స్కీము వేసి యిచ్చే కంట్రిబ్యూషన్స్ కాపిటలైజ్ చేసేపద్ధతి పైన ఓనర్స్ కాలిగిన పద్ధతిపైన ప్రభుత్వం హౌసింగ్ స్కీము ప్రత్యేకంగా యీ రెండు జిల్లాలకు ఏర్పాటు చేస్తారా ?

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రా రెడ్డి —ఆలోచనచేయాలి Mostly 95% of the cases are only thatched houses We have to see whether our finances permit and what action can be taken That has to be considered and it is a policy matter

శ్రీ పి గోశేశ్వరరావు (పెదకాకాని) — గృహదహనాలు జరిగిన చోట్లలో కట్టుబట్టలతో జనం బయటకు వచ్చిన సంఘటనలు అనేకం వున్నాయి. ఇళ్ళు తగలబడిపోయినవారికి యిచ్చే 50 రు. లు మెటీరియల్ రూపంలో యిస్తున్నారు; ధనసహాయం చేస్తున్నారు కాని, వండుకోడానికి కావలసిన కుండ, తెపాలాకూడ పోతాయి కనుక వారు తిరిగి ఇళ్లు ఏర్పాటు చేసుకునేవరకు భోజనసదుపాయాలకు ఏదైనాసహాయం చేయడానికి ప్రభుత్వంపూనుకుంటుందా?

శ్రీ ఎన్ రామచంద్రా రెడ్డి —ప్రభుత్వం యిచ్చే 50 రు లు గాక, ఫైర్ యాక్సిడెంట్స్ జరిగిన చోట్లలో ఆ గ్రామంలోను, చుట్టుప్రక్కల గ్రామాలలోను పెద్ద మనుషులు ఫిలాంత్రఫిక్ పర్సన్స్ దగ్గరనుంచి కొంతవసూలుచేసి ప్రభుత్వం యిచ్చే డబ్బు యివ్వడానికిముందే ఇమ్మీడియెట్ రిలీఫ్ యివ్వకం జరుగుతోంది రెండు మూడు రోజులు భోజనం, కుకింగ్ మెటీరియల్, క్లాత్స్ వసూలుచేసి యివ్వడం జరుగుతోంది.

శ్రీ టి బాలకృష్ణయ్య (సత్యవీడు) — తహశీల్దారు 30 రు లు, కలెక్టరు 50 రు లు మానిటరీ రిలీఫ్ యివ్వవచ్చును. ఇళ్లు కాలినప్పుడు వారి సొత్తు అంతా కాలిపోతుంది కాబట్టి ఏలాంటి డిస్క్రిషను లేకుండా 20 రు లు పన్ను కట్టేవారైనా, 50 రు. ల జీతం తీసుకునే వారైనా విచక్షణలేకుండా ఇళ్లు కాలిపోయినప్పుడు తప్పనిసరిగా 50 రు లు యిచ్చే ఏర్పాటు చేయడానికి ప్రభుత్వం రూల్సు రివైజు చేస్తుందా ?

Sri N. Ramachandra Reddy—Even now, Sir, there is discretion with the Collector In the case of a person who pays land revenue more than Rs. 20/— and a person who draws a salary of Rs. 50/— even relaxation can be given in those cases by the Collector As the hon member has suggested that a specific rule may be provided, that is under consideration As Mr Raja gopal Naidu has suggested revision of famine code, I may say the entire land revenue code is under consideration When we take up the land revenue code for examination, this aspect can also be considered

శ్రీ కె. అప్పలనాయుడు (రేవిడి) —ఫైర్ యాక్సిడెంట్స్ జరగడానికి కారణం వీధులు లేకుండా, ఇంటిప్రక్క ఇళ్లు వుండడం, అవి తాటాకుల ఇళ్లు కావడం వల్ల యాక్సిడెంట్స్ అవాయిడ్ చేయడం కష్టంగా వుంది విలేజి కాలిపోయినప్పుడు ఒక సిస్టంప్రకారం మోడల్ విలేజిగా కట్టుకోడానికి ప్రభుత్వం

కొంత సహాయం యిచ్చి, కొంత ప్రజలను వేరే చోటికి పంపిస్తే బాగుంటుంది. దీనిని గురించి మంత్రిగారు ఆలోచిస్తారా?

Sri N. Ramachandra Reddy:—Very good, it is a suggestion, but there are so many practical difficulties attached to it because when we want to rehabilitate there is also lack of accommodation and difficulty to acquire fresh sites. Government is finding it difficult. In these cases wherever an incident takes place, practical difficulties come up, because people are sentimentally attached to those places. If the Government wants to accommodate them in some places they are not prepared to go. That has come to our notice. There are so many practical difficulties, financial resources, etc. If all these things permit, there is no difficulty.

శ్రీ ఎ. సత్యనారాయణమూర్తి (పాలకొల్లు):—ఇళ్లు కాలిపోయినప్పుడు భోజన సౌకర్యాలు, బట్టల సౌకర్యం గ్రామాలలో చేస్తున్నారని మంత్రిగారన్నారు. భోజన సౌకర్యాలు వెంటనే జరుగుతాయి కాని బట్టలు యివ్వడం చాల అరుదుగా జరుగుతోంది. మనం యిచ్చే 30 రు.లు గుడిసె వేసుకోవడానికి కూడ చాలదు. బట్టల రూపంగా యివ్వడంగాని, బట్టల నిమిత్తం కొంత డబ్బు యివ్వడం గాని చేయిస్తారా?

Sri N. Ramachandra Reddy:—If there are any major accidents, of course, the Prime Minister's Relief fund is also there and people are appling. The Prime Minister's Relief is there and the State Government is recommending. In addition to this Rs. 50/-, grant has been made from the Prime Minister's Relief fund also.

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు:—గ్రామాల్లో ఫైర్ ఇంజన్స్ లేవు. ఫైర్ ఫైటింగ్ స్క్వాడ్స్ లేవు. తాటాకుల షెడ్స్ వున్నచోట మంటలు ఆర్పడానికి వీలు కావడం లేదు. కనీసం బ్లాక్ హెడ్ క్వార్టర్స్‌లో ఫైర్ ఫైటింగ్ స్క్వాడ్స్ వుండేటట్లు చేస్తారా?

Sri N. Ramachandra Reddy:—That is under the consideration of the Government. Even in the Second and Third Plans also, special priority was given to Srikakulam and Vizag in providing these fire stations. But it is not possible immediately to have a fire station in each block. However, it is under the active consideration of the Government that a special provision should be made to the Srikakulam and Vizag Districts.

శ్రీ వంకా సత్యనారాయణ (పెనుగొండ):—జిల్లా కలెక్టరుకు discretion ఇచ్చినట్లు ఉన్నది కాని వాస్తవంగా జిల్లా కలెక్టరు ఉపయోగించడు. రెవెన్యూ ఇనస్పెక్టరు వ్రాస్తుంటాడు. Ultimate గా రివెన్యూ ఇనస్పెక్టరు వ్రాసినదే కలెక్టరు accept చేస్తుంటాడు. నేను ఒక specific case మీకు వ్రాశాను. వేటూరులోను కాకరపర్రులోను నేను వ్రాశాను. అక్కడ అంతా హరిజనులు, landless poor. Discretion అనేది తీసివేసి ఖచ్చితంగా రు. 50 లు ఇవ్వాలని ఆర్డరులు జారీచేస్తారా?

Sri N. Ramachandra Reddy:—As I have already stated, that is under consideration. That the opinion of the Revenue Inspector

and the Tahsildar is only recommendatory Discretion is being exercised by the Collector.

శ్రీ పి సుబ్బయ్య (ఎర్రగొండి పాలెం) --ఫారెస్టు ఏరియాలలో గ్రామాలు కాలిపోయినపుడు రు. 20 లు timber క్రింద రు 30 లు cash క్రింద ఇస్తున్నారు దానికి సరిపోయే timber రాదు. రు 20 లు cash grant కాదు కాబట్టి రు 30 లే వస్తున్నాయి. అందువల్ల ఇండ్లుకాలిపోయిన తరువాత 15 రోజులలోపల రు 20 లు timber కు పరిమిట్లు ఇచ్చి వారికి త్వరగా అందేటట్లు చూస్తారా?

Sri N Ramachandra Reddy —I admit, Sir, these lapses have been brought to the notice of the Govt also. I have no objection in considering this matter and seeing that a time-limit is fixed within which the material should be supplied to them

శ్రీ ఎమ్. రామగోపాలరెడ్డి (మైదారం) — అగ్ని ప్రమాదానికి గురియైన చోటికి fire engines ఎంతదూరంలో ఉన్నాయి?

Sri N. Ramachandra Reddy —If a specific question is put, Sir, I can answer.

శ్రీ జి సి. వెంకన్న (ఉరవకొండ) —Huts burn అయినప్పుడు తిండి గింజలు మొదలైనవి వారికి అందేట్లు ఏర్పాట్లు చేస్తున్నట్లు మంత్రిగారు చెప్పారు. ఆ విధంగా జరగనిచోట్లు చాలా ఉన్నాయి ప్రభుత్వోద్యోగులు ఏమీ చేయలేక పోతున్నారు. ఇటువంటి పరిస్థితులలో కలెక్టరుగారికి కాని తహసిల్దారుకు కాని అధికారం ఇచ్చి డబ్బు ఖర్చుచేసి అయినా food grains supply చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తారా? రాయలసీమలో కొష్ఠం వేసుకోవాలన్నా రు 100 లు కావాలి. రాయలసీమలోనైనా రు 100 లు ఇవ్వడానికి ప్రయత్నం చేస్తారా?

Sri N. Ramachandra Reddy—It is not possible to discriminate, Sir, but if at all we have to raise, we have to raise in all the parts, But as far as I could gather, in most of the cases, immediate food relief is also given by collecting food and clothing from philonthrpic people In stray cases, of course, it may not be possbile.

శ్రీ పి. పర్వతరెడ్డి (పెద్దఊర) —అగ్నిప్రమాదానికి గురిఅయితే రు. 50 లు ఇస్తున్నారు, అది సరిపోవడం లేదు. కనీసం దానిని రు. 150 లుకు పెంచడానికి యోచన ఉన్నదా?

శ్రీ ఎన్ రామచంద్రారెడ్డి —వెంకన్నగారు రు 100 లు. సెలవిచ్చారు మీరు రు 150 లు అంటున్నారు Till recently, It was **only** Rs. 30/. Now we have enhanced it to Rs. 50/ It is not possible to compensate to the extent that is lost.

శ్రీ పి. ఆంథోనిరెడ్డి (అనంత ర్) —మైసూరు రాష్ట్రంలో ఇటువంటి ప్రమాదాలు జరిగితే రెండు కిటికీలు, పెంకులు-ఇట్లా ఇస్తున్నారు. అట్లా ఇచ్చి నట్లయితే పూరి గుడిసెలు తగ్గుతాయి కాబట్టి ఆ పద్ధతిలో ఆలోచిస్తారా?

Sri N. Ramachandra Reddy —The same suggestion which the **hon. Member, Sri Tenneti Vishwanatham has made, is also part of it**

FIRE ACCIDENT AT GUDUR

77 –

* 1074 (5108) *Q. Sri G. C. Kondaiah* (Nellore): Will the hon. Minister for Revenue be pleased to state:

(*a*) whether there was a fire accident in Gudur town on 24th March 1965; and if so how many houses were destroyed and the estimated loss;

(*b*) whether it is a fact that the fire engine in Gudur was under repairs from 27th Feburary 1965 to this day *i.e.* 27th March 1965 and so fire engines from Nellore had to be called which took 4 hours for them to come from Nellore, and

(*c*) whether sufficient spare parts etc., are provided for these engines?

Sri N. Ramachandra Reddy: (*a*) Yes, Sir. Eleven houses belonging to six persons were destroyed and the loss estimated is about Rs. Rs 20,000.

(*b*) The fire engine in Gudur was under repairs from 27th February 1965 to 11th April 1965 and hence a fire engine had to be called for from Nellore. It reached Gudur within one hour.

(*c*) The fire engine at Gudur is equipped with all the fire equipments required by it.

శ్రీ జి. సి. కొండయ్య:— Fire engine repairs లో ఉన్నదని మంత్రి గారు ఒప్పుకుంటున్నారు. ఎండకాలం వచ్చేసరికి రిపేర్సుకు పోతూంటాయి. Spare parts సిద్ధంగా ఉంచి రిపేర్సు తక్షణం జరిగే ఏర్పాట్లు చేస్తారా?

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి:— Spare parts ఉంటూనేఉన్నాయి.

The engine met with a serious accident and it was not possible to repair it at Guntur. So, it was transferred to Nellore.

Sri T. Balakrishnaiah: —Is the hon. Minister aware that in many places fire engines are not kept in proper condition and at the time of any emergency they are not put to proper use because they are not in good condition. Will the Government take steps to see that they are always kept ready in proper condition?

Sri N. Ramachandra Reddy :—Sir, I would request the hon. member to specify as to where the engine was kept idle and where it was kept in repairs. So, if a specific proposal is made, it could be looked into.

శ్రీ జి. సి. కొండయ్య:—ఈ మధ్య నెల్లూరుకు 22 మైళ్ల దూరంలో సంగం వద్ద fire accident జరిగింది. Serious devastation జరిగింది, 600 ఇండ్లు పోయాయి, దానికి కారణం నెల్లూరు నుంచి fire engines వెళ్లవలసి వచ్చింది, గంటల తరబడి ఆలస్యమైనది, ఇండ్లు తగలబడ్డాయి. దానిని దృష్టిలో పెట్టుకొని

నాన్ డెల్టా ఏరియాలలో fire accidents ఎక్కువగా జరిగే చోట తాలుకా కేంద్రానికి ఒక fire station ఉండే పద్ధతి immediate గా ఆలోచిస్తారా? నాలుగవ ప్రణాళిక అనకుండా ఎండాకాలంలోపల ఆలోచిస్తారా?

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి — ఎండాకాలంలోపల అంటే ఎట్లా అవుతుంది? అన్ని తాలూకా కేంద్రాలలోను పెట్టాలని ప్రభుత్వంవద్ద ప్రపోజల్ ఉన్నది. Financial resources బట్టి, accidents ఎక్కడ ఎక్కువగా ఉంటాయో ఆలోచించి phase చేయడం జరుగుతుంది

శ్రీ ఎ. సత్యనారాయణమూర్తి —Fire engines ప్రతిచోట రిపేర్సులోనే ఉంటున్నాయి పాలకొల్లులో accidents అయినతరువాత fire engines move చేయడం జరిగింది అందుచేత generalise చేసి, emergency క్రింద, spare parts సిద్ధంగా ఉంచాలి Fire accidents వల్ల ఇండ్లు తగులపడడమే కాదు, ప్రాణాలుకూడా పోతున్నాయి specific cases గా గాకుండా general గానే fire engines సందర్భంలో action తీసుకొని spare parts పెట్టి సరిగా ఉంచడానికి ప్రయత్నంచేస్తారా?

Sri N. Ramchandra Reddy —As the hon Member has given a specific case, Sir, I would request my colleague, Mr Ahmed Ali Khan, to take note of it and see that action is taken as to why this lapse has occurred.

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు. — గూడూరుకు fire engine నెల్లూరునుంచి తెప్పించాము అన్నారు. గూడూరులో ఒకటే fire engine ఉన్నదా? యూనిట్ కు రెండు ఉంటాయికదా! అది tank size దా, self-motor size దా?

Sri N Ramachandra Reddy —I have no details, Sir.

శ్రీ కె గోవిందరావు (అనకాపల్లి) —ఇండ్లు తగలబడిపోయినపుడు fire engines బయలుదేరిరావడం, వచ్చిన అయిదు నిముషాలలోనే నీరు అంతా అయిపోయిందనీ అనడం, అపుడు నీళ్ళు నింపుకోడానికి చెరువుకు బైలుదేరడం తిరిగివచ్చేసరికి ఇండ్లు పూర్తిగా కాలిపోవడం జరుగుతోంది యూనిట్ కు రెండు fire engines తప్పకుండా ఉంటే వాడడానికి బాగుంటుంది. లేకపోతే నిష్ప్రయోజనం. యూనిట్ కు రెండు fire engines ఉండేటట్లు ప్రయత్నం చేస్తారా?

Sri N Ramachandra Reddy — Yes, that can be considered, Sir. Some times, of course, that difficulty is also faced.

శ్రీ ఎ. సర్వేశ్వరరావు —ఈ సందర్భంలో అసందిగ్ధమైన సమాధానం రావడంలేదు. రూ. 50లు జీతభత్యాలున్నవారికి సహాయం జరగడంలేదంటే పరిశీలిస్తున్నామని డిసెంబరు సమావేశంలో చెప్పారు. ఇంకారాలేదు. Famine code revise చేసినపుడు ఆలోచిస్తాం అన్నారు. అది చసేలోగా అగ్నిదేవుని చర్యలపై stay order ఇప్పించగలరా? కలెక్టరు discretion ఉపయోగించడం లేదని మేము అంటే ఉపయోగిస్తున్నారని ఆయన అంటారు. ఏలూరు తాలూకాకు సంబంధించి specific case చెప్పాము. పరిశీలించండి—

Sri N. Ramachandra Reddy: Last time I mentioned Sir, that executive instructions were given to all the Collectors to use the discretion in favour of the victims.

శ్రీ వంకా సత్యనారాయణ :—అధ్యక్షా, మంత్రిగారు చాలకాలంగా చెబుతున్నారు in favour of victims అని. ఆవిధముగా కాకుండా వ్యతిరేకంగా use చేస్తున్నారు. కొన్ని cases ఎదురుగుండా పెట్టాను. అందుచేత మరల remind చేయాలనికోరుతున్నాను. Fire engine సమస్యవచ్చినప్పుడు మార్టేరులో ముళ్లేటి సత్యనారాయణరెడ్డిగారి ఫ్యాక్టరీ రెండు లక్షల విలువగలది తగులబడితే పాలకొల్లునుంచి ఇంజనువచ్చి అక్కడ రిపేరు మొదలు పెట్టారు. ఈలోగా factory అంతా తగులబడిపోయింది. Specific instance చెప్పాను. అలాగ fire engines దారుణమైన పరిస్థితులలో ఉన్నాయి అటువంటి పరిస్థితి లేకుండా special order పంపించి ఎప్పటికప్పుడు రెడీలో ఉండేటట్లు చేస్తారా ?

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి :— అది ఇంతకుముందే మనవి చేశాను. Home Minister గారు note చేసుకున్నారు. He will take action and see why it has occurred

శ్రీ వంకా సత్యనారాయణ :—మార్టేరులో ముళ్లేటి సత్యనారాయణ రెడ్డిగారి ఆయిల్ ఇంజన్లు తగులబడ్డాయి. రెండు యింజన్లు వచ్చినా ఏమీ ఉపయోగపడలేదు.

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి :—ఎందుకు ఉపయోగపడలేదో information నాదగ్గరలేదు Specific case యిస్తే నేను జవాబు చెబుతాను. But in some cases in scarcity areas water also is not available; that may also be one of the reasons. I cannot say whether in this particular case that was the reason; but in some cases in Rayalaseema where there is scarcity of water even for drinking purposes, some times even fire engines are helpless.

శ్రీ పి. కోటీశ్వరరావు :— అసలు ఫైర్ ఇంజన్లు రావడమే ఆలస్యం అవుతుంది. వచ్చిన తరువాత నీళ్లు నింపుకొనడానికి బావులచుట్టూ తిరగడం, బావులు లోగడనే వట్టిపోవడంవల్ల నీటి వసతిలేకపోవడం ఈలోగా ఊరుతగులబడి పోవడం జరుగుతున్నది. అందువల్ల ఫైర్ ఇంజన్లు వచ్చేటప్పుడు పూర్తిగా నీరు నింపుకొని వచ్చే ఏర్పాటు చేస్తారా? రెండవ విషయం అగ్నికి ఆహుతి అయిన వారికి ప్రధానమంత్రి నిధిలోంచి యిస్తారంటున్నారు, విడివిడిగా యిస్తారా, మొత్తానికి యిస్తారా? ఇటీవలనే గుంటూరుకి దగ్గరగా అనతారవాదులో 800 ఇండ్లు గంటసేపులో తగలపడిపోయాయి. ఫైర్ ఇంజన్లు సకాలంలో వచ్చాయి. బావులలో నీరు లేనందువల్ల ఫైర్ ఇంజన్లకు నీరు రాలేదు. చివరకు బొగ్గులు ఆర్పడానికి ఉపయోగపడ్డాయి. అందుచేత నీరు ముందుగా నింపుకొనివచ్చేటట్లు చేస్తారా?

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి :— నాకు తెలిసినంతవరకు నీళ్లు నింపుకొని వస్తారు అనుకుంటాను, నీళ్లు అయిపోయిన తరువాత లోకల్‌గా తీసుకోవలసి ఉంటుంది, తీసుకువచ్చిన నీళ్లు పూర్తిగా ఆర్పడానికి సరిపోవు. గ్రామంలో

అదనంగా నీళ్ళు దొరకనిదే వాళ్ళు చేయడానికి ఏమీలేదు. సాధారణంగా నీళ్ళు నింపుకొనే వెశతారనుకుంటాను.

శ్రీ టి బాలకృష్ణయ్య — అధ్యక్షా, మంత్రిగారు సమాధానం చెబుతూ specific instance చెబితే దాని గురించి చర్య తీసుకుంటామని శలవిచ్చారు. ఇటీవల చిత్తూరులో మహాసముద్రం అనే హరిజనవాడ తగులబడింది. Fire Station 1½ మైళ్ళ దూరంలో ఉంది. ఫైర్ ఇంజన్సు వెళ్లాయి. వెళ్ళితే తగినంత length గల రబ్బరు ట్యూబ్సు లేనందున fire engines పనిచేయకుండా రెండు గంటలసేపు ఊరికనే ఉన్నాయి హరిజనవాడ పూర్తిగా కాలిపోయింది. The distance is also very small Only due to the failure ofthe department to keep lengthy tubes they could not make use of the fire-engines. This is a specific instance which I am bringing to the notice of the hon. Minister.

Sri N. Ramachandra Reddy — I am only concerned with the relief to be provided to such victims. It is better all these questions are put to my colleague, the Home Mini ter Anyway, he is noting all these points and he will be in a better position to answer these questions if a specific question is put

శ్రీ ఎ. వాసుదేవరావు (హుజూర్‌నగర్) — అధ్యక్షా, Fire accidents లో బాధితులకు తహసీల్దారు సాధారణంగా 30 రూపాయల వరకు సహాయం చేస్తున్నారు స్పెషల్ కేసెస్ ఏమయినా ఉంటే కలెక్టరుకి refer చేస్తే discretion ఉపయోగించి 50 రూపాయలవరకు యిచ్చే procedure ఉంది. ఇప్పుడు 30 కి - 50 కి తేడాలేదు ఈనాటి పరిస్థితులలో కలెక్టరుకి refer చేయవలసిన అవసరం లేకుండా తహసీల్దారు maximum 50 రూపాయలు సహాయం చేయడానికి ఉత్తరువులు జారీచేయించడానికి ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తారా?

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి ·— అదే మనవి చేశాను. ఇంతకు ముందు గౌరవ సభ్యులు నలుగురైదుగురు raise చేసిన ప్రశ్న వారుకూడా వేశారు. It is under consideration, Sir

శ్రీ జి సూర్యనారాయణ (రామతీర్థం)·— ఫైర్ స్టేషన్సు పట్టణాలలో ఉంటున్నాయి. పల్లె ప్రాంతాలు తాలూకాలో 300 గ్రామాలున్నాయి. Town నుంచి వెళ్లేసరికి పల్లె ప్రాంతాలు తగులబడతాయి. కనీసం పది గ్రామాలకు కేంద్రాన్ని ఏర్పాటుచేసి పల్లె ప్రాంతాలకు ఆ సౌకర్యం ఏర్పాటుచేస్తారా ?

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి — కలిగించవలసినదే కాని ఏ ప్రణాళికలో కలిగించాలనేది సమస్య.

Restoration of Tanks

78—

* 248 (1386) *Q.—Sarvasri P. Rajagopal Naidu, P Narayana Reddy (Vadamalpet) and K Mara Reddy (Rajampet)* ·—Will the hon. Minister for Public Works be pleased to state:

(a) whether the work for restoration of the following tanks in Bangaru Palem Sub-Taluk, Chittoor District has been taken up:

1. Kotha Cheruvu near Thumba village:

2 Checkula Cheruvu; and

(b) if not, the reasons therefor?

The Minister for Public Works (Sri A. C. Subba Reddy): –(a) and (b) 1. The proposal for the restoration of Kothacheruvu near Thumba village at an estimated cost of Rs. 6,20,000 is under examination by the Superintending Engineer, Nellore Circle.

2. The proposal for the restoration of Cheekula Cheruvu of Bangaru Palem at an estimated cost of Rs. 2.69 lakhs has been considered and dropped due to its very poor return.

శ్రీ పి. రాజగోపాలనాయుడు:—అధ్యక్షా, File initiate చేసి పదేళ్లయినది. ఇంతవరకు దానిని శాంక్షన్ కూడా చేయలేగుంటే డిపార్టుమెంటు మీద reflection అవుతుందని చెప్పవలసి ఉంటుంది. అందువల్ల త్వరగా దీనికూర్చి ప్రయత్నంచేసి శాంక్షను చేయడానికి మంత్రిగారు పూనుకుంటారా?

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి:—మంత్రిగారి దగ్గర ఆలస్యం ఉండదు. టెక్నికల్ ట్రబుల్ ఉంది. This file has now gone back to the Executive Engineer. This is an old restoration tank. అక్కడ మట్టి ఉండాలి. సరియైన మట్టి ఉందో లేదో చూడాలి. It has gone back to the Executive Engineer Madanapalli, with some queries. As soon as it comes, we are ready to take it provided it satisfies other things.

శ్రీ టి. కె. ఆర్. శర్మ:— ఈ చెరువు క్రింద సాగులోకి ఎంత భూమి వస్తుందో చెప్పగలరా?

Sri A. C. Subba Reddy:— Separate question, Sir.

శ్రీ పి. రాజగోపాల నాయుడు:—అధ్యక్షా, నేను ముందే మనవిచేశాను. పదేళ్ల నుండి queries తో ముగుస్తుంది. Queries కాకుండా information ఒకే సారి పంపించేటట్లు మంత్రిగారు instructions పంపిస్తారా?

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి:—ఆలోచిద్దాం.

REPAIRS TO KRISHNAMMA CHERUVU

79—

* 491 (4601) *Q.—Sri P. Rajagopal Naidu:* Will the hon. Minister for Public Works be pleased to state:

(a) whether any representation was made to the Government by the people of Kuchivaripalli for the repair of Krishnamma Cheruvu near Kuchivaripalli, Rajampet taluk, Cuddapah District during 1964-65; and

(*b*) if so, the action taken thereon?

Sri A C Subba Reddy —(*a*) No, Sir

(*b*) Does not arise

VOLUME OF WATER AT AMMALAPALEM ANICUT ON THE MUNNERU RIVER, WARANGAL DISTRICT

80—

* 685 (5437) Q— *Sri G Mallikharjuna Rao* (*ChillamCherla*) —Will the hon Minister for Public Works be pleased to state

(*a*) the volume of the water at the Ammapalem Anicut on the Munneru river in Warangal District, and

(*b*) whether any comprehensive scheme has been formulated to utilise the said water fully and to develop the anicut?

Sri A C Subba Reddy —(*a*) The total yield at the site of Ammapalem anicut across Munneru river, at 75% dependability, is estimated at 5,368 Mcft.

(*b*) Yes Sir It is under investigation

RAILWAY FACILITIES FROM BHADRACHALAM TO PALAWANCHA

81—

*523 (4775) Q—*Sri P Satyanarayana* (*Palawancha*) —Will the hon Minister for Public Works be pleased to state·

(*a*) whether the Government of Andhra Pradesh have recommended to the Railway Authorities for extending passenger train service upto Palwancha from Bhadrachalam Road Station, and

(*b*) if not, whether the Government would do it now in view of the fact that already railway tract is laid upto Palwancha for running goods train?

Sri A. C Subba Reddy —(*a*) No, Sir.

(*b*) No, Sir

శ్రీ వంకా సత్యనారాయణ —అధ్యక్షా, భద్రాచలంనుంచి కొవ్వూరు వరకు proposal ఆలోచనలో ఉంపట. సర్వే చేస్తున్నారు దానిని speed up చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తారా ?

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి —మొన్నకూడా రైల్వే మినిస్టరుగారు వచ్చినప్పుడు two proposals గురించి మాట్లాడాము.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య — ఇంతవరకు ఆ రైల్వే లైనుమీద గూడ్సు వెళుతున్నాయి.' పాసెంజర్సు వెళ్లడానికి అవకాశం ఉంటుందా అని అడిగారు. ఆ విషయంకూడా మాట్లాడారా ?

శ్రీ ఎ. సి సుబ్బారెడ్డి —ఇది ప్రయివేటు లైను క్రొత్తగూడెం traffic కోసం వేసిన siding కొంతవరకు profit ప్రయివేటువారికే పోతుంది. కొత్తగూడెం స్కీము అయిన తరువాత రైల్వేకు hand over చేస్తే తప్పకుండా అప్పుడు traffic కి open చేయాలని అడగడానికి వీలుంటుంది.

శ్రీ యన్ ప్రసాదరావు (ఖమ్మం):—అధ్యక్షా, భద్రాచలం పాల్వంచ లైను ప్రైవేట్ లైను ప్రైవేటుది అంటున్నారు అయినా goods కాకుండా పాసెంజర్సును పంపించడానికి అవకాశము కల్పించుకుంటున్నారు. ఆ రకముగా చేయడానికి ప్రయత్నము చేస్తారా?

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి :—ఇప్పుడు వీలు లేదని చెప్పనుకదా;

Road from Vizag to Bhimili

82—

* 497 (4631) Q.—*Sri K. Sreerama Murthy* (*Kanithi*) : Will the hon. Minister for Public Works be pleased to state:

(*a*) whether there is any proposed to lay a road from Vizag to Bhimili by the side of the sea-coast pending with the Government since a long time,

(*b*) if not, whether the Government will sanction the necessary funds for the same now?

Sri A. C. Subba Reddy :—(*a*) No; Sir.

(*b*) It will be considered during the Fourth Five Year Plan.

శ్రీ బి. శ్రీరామమూర్తి (విజయనగరం):— అధ్యక్షా, విశాఖపట్టణము నుంచి భీమునిపట్నానికి రోడ్డు వేయుడము చాల అవసరము, దానికి అవసరమైతే కేంద్రము నుంచి సహాయము వస్తుందని రాజ బహదూర్ గారు విశాఖపట్టణములో ప్రకటించారని పత్రికలలో వచ్చినది. దానిని గురించి ఆలోచించి ఈ పథకము చేపట్టేదానికి ప్రయత్నము చేస్తారా?

శ్రీ ఎ. సి సుబ్బారెడ్డి :—10 లేక లక్షలకు estimates తయారైనది. It will be included in the Fourth plan.

శ్రీ బి. శ్రీరామమూర్తి :—అధ్యక్షా, ప్రత్యేకించి విశాఖపట్టణానికి steel plant వస్తున్నది పట్టణము పెరుగుతుంది. అందువలన భీమునిపట్నం ప్రక్క మాత్రమే పెరిగే పరిస్థితివుంటుంది కాబట్టి అన్నివిధాల సౌకర్యముగావున్న బీచ్ రోడ్డును 4వ ప్రణాళికలో అంటే ఎప్పుడైనా కావచ్చు - సాధ్యమైనంత శీఘ్రముగా నిర్మాణము చేసే దానికి ప్రయత్నం చేస్తుందా?

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి :—ప్రయత్నము చేస్తున్నది. It depends upon the funds available.

ROAD FROM DRONACHALAM TO RAYALACHERUVU

83—

* 693 (5466) Q —Sri T K R Sarma —Will the hon Minister for Public Works be pleased to state

(a) whether there is any proposal with the Government to lay a road between Dronchalam and Rayalacheruvu,

(b) if so, when, and

(c) whether any Central aid will be available for this road, if so, how much?

Sri A C Subba Reddy —(a) Yes, Sir

(b) The work has already been sanctioned

(c) No Central aid is given for this road

శ్రీ టి కె. ఆర్ శర్మ —అధ్యక్షా, మొదటి దానికి అవును అని చెప్పారు. ఎంతవరకు జరిగినది ? జరుగుతున్నదాని స్థాయి ఏమి ?

Sri A C Subba Reddy —The cost of the scheme is 7 57 lakhs Sir But we have spent in 1964-65 Rs. 61,850.

BRIDGE ACROSS CHAMPAVATHI

84—

* 707 (5537) Q —*Sri T Sanyasi Naidu (Gajapathinagaram)* — Will the hon. Minister for Public Works be pleased to state:

(a) whether it is a fact that the Central Government have sent a Chief Engineer on 15th March 1965 for investigation regarding the construction of a bridge across Champavathi near Gajapathinagaram in Vizianagaram taluk, Visakhapatnam district

(b) if so, whether estimates have been prepared for the said work;

(c) the estimated amount of expenditure; and

(d) when the work will be taken up?

Sri A C Subba Reddy —(a) Yes, Sir.

(b) Yes, Sir

(c) Rs. 8 15 lakhs for construction of bridge portion and Rs. 60,000 for approach roads.

(d) The work will be taken up after receipt of technical aproval and financial sanction of Government of India.

NIRANJANA JATHRA AT RANGAPURAM

85—

* 43 (1017) Q — *Sri Y Peddaiah (Put by Sri T K. R Sarma)* :— Will the hon Minister for Home be pleased to state:

(a) the annual income derived during Niranjana Jathra time at Rangapuram village in Achampet taluk, Mahbubnagar district;

(b) to whom the said amount belongs; and

(c) whether the Government propose to provide drinking water and electricity to that area?

The Minister for Home (Sri Mir Ahmad Ali Khan) :—(a) Rs. 1,150.

(b) The Andhra Pradesh Wakf Board.

(c) The answer is in the negative. However, there are wells in that area for drinking purposes.

శ్రీ టి కె. ఆర్. శర్మ :—అధ్యక్షా, "To whom the said amount belongs" అంటే 'Wakf Board' అని చెప్పారు. ఈ Wakf Board నుంచి ఈ జాతరకు గాక ఇతర జాతర్లకు ఇస్తారా? ఈ wakf Board కి జాతరలకు వుండే సంబంధమేమి.

Sri Mir Ahmed Ali Khan :—There is a Darga in Rangapuram village. The question is about Niranjana Jathra. So, it was considered that the hon Member means that Urs and that festival, Niranjana Jathra.

Sri T K R Sarma :—The question is, what is the connection between the Wakf Board and this Jathra? How is the Wakf Board able to get income?

Sri Mir Ahmed Ali Khan :—There is a Urs known as Niranjana Jathra, Niranjan Shahwali. The lease amount of Rs. 800 and Nazar-o-niaz which they offer to he Darga, about Rs. 850-, *i.e.*, total Rs. 1,150 is the income collected during the last Urs period.

Sri T K R. Sarma :—What are the properties of the Darga. What is the annual income of that Darga?

Sri Mir Ahmed Ali Khan:—The annual income, as I said, is Rs. 1,150 which was collected during the last Urs time 'About Rs. 385 was collected as lease amount and Rs. 885 as Nazar-o-niaz. The lands of the Darga are Ac. 16.05 guntas.

Sri V Visweswara Rao :—The hon. Minister said that there are drinking water facilities. What about electricity? If there is no supply of power, does the Government propose to supply it?

Sri Mir Ahmed Ali Khan :—In ordinary times, for drinking water, there are three wells. There is a tank also nearby. At the time of Urs, that tank is being used.

Sri V Visweswara Rao —What about electricity ?

Sri Mir Ahmed Ali Khan —The matter will be looked into-about drinking water facilities and some other facilities.

PROTECTED WATER TO KOVURU

86—

*82 (4723) Q —*Sri G C Kondaiah* —Will the hon Minister for Panchayat Raj be pleased to state

(*a*) whether any representaion has been made to the Government during December 1964, and in January 1965, by the Panchayat President, Kovuru to provide Protected Water Supply to Kovuru Town in Nellore District ; and

(*b*) if so, the action thereon ?

[*The Minister for Co-operation deputised the Minister for Panchayati-Raj and answered the questions*]

Sri T Ramaswamy —

(*a*) Representation was received in January 1965

(*b*) The Superintending Engineer (Local Administration), Cuddapah, has been asked to investigate the Protected Water Supply Scheme, and to submit plans and estimates to Government for according sanction.

PROTECTED WATER SUPPLY TO MAHBUBNAGAR DISTRICT

87—

*1870 (4782-Q) Q —*Sri P Mahendranath* (*Put by Sri V Visweswara Rao*) :—Will the hon Minister for Panchayati Raj be pleased to state.

(*a*) whether it is a fact that the Government have sanctioned Protected Water Supply Schemes for nearly forty villages in Mahbubnagar District, last year, and

(*b*) if so, the reason why the said work has not yet been implemented so far ?

Sri T Ramaswamy —(*a*) Yes Sir, about 41 Protected Water Supply Schemes.

(*b*) The above schemes can only be taken up for execution, after detail investigation is completed by the Special Engineering staff

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు:—అధ్యక్షా, ఈ సంవత్సరము ప్రభుత్వము వారు Protected water supply scheme క్రింద చాల sanction చేశారు. వాటిని investigate చేయడానికి తగిన staff లేదు. Administrative sanction ఇచ్చారు.

కాని technical staff లేదనే కారణముతో investigate చేయడంలేదు. Investigate చేయడానికి staff ని వెంటనే sanction చేస్తారా? చేస్తే ప్రతి జిల్లాకు చేస్తారా?

శ్రీ టి. రామస్వామి :—Investigation కి, execution కి తెలంగాణా జిల్లాలకు అప్పుడే sanction చేయడం జరిగింది. ఆంధ్ర జిల్లాలలో sanction చేయడానికి proposals వున్నవి.

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు —ఆ proposals ఎప్పుడు finalise అవుతాయో తెలియదు. కృష్ణా, గుంటూరు జిల్లాలకు కలిపి Assistant Engineer ని గుంటూరులో పెట్టారు గుంటూరు, కృష్ణా జిల్లాలో కొన్ని వందల స్కీములున్నవి. సూపరింటెండింగు ఇంజనీరు వెస్టుగోదావరిలో వున్నారు. ఇది సాధ్యము కాదు. అందువల్ల ప్రతిజిల్లాకు వెంటనే అవసరమైన staff ను sanction చేస్తారా?

శ్రీ టి రామస్వామి :— Sanction చేయడానికి ఆలోచనలో వుంది. త్వరలోనే sanction చేస్తామని మనవిచేస్తున్నాను.

Mr. Speaker :— The point is this: there is some force in what he says Number of schemes have been sanctioned, but the progress of execution of these works is very slow. Inspite of the fact that a number of schemes have been sanctioned some years back, there is absolutely no progress at all. Unless there is sufficient staff, these schemes cannot be implemented.

శ్రీ టి. రామస్వామి :— అప్పుడే తెలంగాణాలో సూపరింటెండింగు ఇంజనీరు, దానికి తగిన సిబ్బందిని sanction చేయడం జరిగింది. ఆంధ్ర ఏరియాలో sanction చేయడానికి ఆలోచనలో వుంది. త్వరగా sanction చేస్తామని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు :— అధ్యక్షా, ఈ ఆలోచన సుమారు 6 మాసాల నుంచి వున్నట్లు వుంది. ఎప్పటికి finalise అయి, అమలు జరపడానికి ప్రయత్నము చేస్తారు? Sanction చేశామని పత్రికలలో అప్పుడప్పుడు వస్తుంది. Staff లేక పోతే ఇది అమలు జరగదు. సంవత్సరాల తరబడి పడి వుంటాయి. తొందరగా అమలు జరగడానికి చూస్తారా?

శ్రీ టి. రామస్వామి :— Staff లేకపోతే అమలు జరగదని ప్రభుత్వానికి తెలుసు. త్వరలో sanction చేస్తున్నామని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— అధ్యక్షా, ఈ స్కీముల లిస్టు చేశారు. ఎస్టిమేట్సు చేయాలి, సర్వే చేయాలి. Time లో చేయకపోతే డబ్బు lapse అయిపోతుంది. 3 వ ప్రణాళిక అయిపోతున్నది కాబట్టి ఈ సంవత్సరమిచ్చిన డబ్బు వృధా కాకుండా వుండడానికి ఏర్పాటు చేస్తారా?

శ్రీ టి రామస్వామి :— డబ్బు lapse కాకుండా వుండడానికి, త్వరగా estimate చేయడానికి execute చేయడానికి staff ని త్వరగా వేస్తున్నారు. ఆలస్యము కాదని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ సి గంగిశెట్టి (అల్లవరం) —మొదటి భాగంలో 40 గ్రామాలని సమాధానం చెప్పారు వాటి పేర్లు సెలవిచ్చి ఆ గ్రామాలను సెలక్ట్ చేయటానికి—ఏ ఏ ప్రాతిపదికమీద చేస్తున్నారు ?

మిష్టర్ స్పీకర్ — లిస్ట్ చదవటానికి టైమ్ పడుతుంది కనుక మినిష్టరు గారు మీకు ఆ లిస్ట్ పంపిస్తారు.

శ్రీ టి. రామస్వామి — అలాగే పంపిస్తాను. ఇక, గ్రామాలను సెలక్ట్ చేయటంలో పంచాయితీ వారిని, జిల్లా పరిషత్ వారిని కన్సల్ట్ చేయటం జరుగుతుంది.

శ్రీ కె. గోవిందరావు — ప్రొటెక్టెడ్ వాటర్ సప్లయి స్కీములలో కొన్ని శాంక్షన్ అయి మెటీరియల్ కూడా తీసుకువచ్చారు. విశాఖపట్టణం జిల్లాలో అలా శాంక్షన్ అయి మెటీరియల్ తీసుకురాబడినవి కూడా వున్నాయి. మెటీరియల్ తీసుకువచ్చి సంవత్సరం దాటినా వర్క్స్ జరుపకుండా అట్లాగే వుంచారు. కనుక ఎస్టిమేట్స్ తయారై, మెటీరియల్ తీసుకువచ్చి సిద్ధంగా వున్నచోట పని ప్రారంభించటానికి ప్రయత్నం చేస్తారా ?

మిష్టర్ స్పీకర్ — మీకు తెలిసినంతవరకు ఒక సంవత్సరమే. మా గ్రామానికి సంబంధించినంతవరకు రెండు సంవత్సరముల పైగా మెటీరియల్ తెప్పించారు కాని ఇంతవరకు ఏమీ లేదు.

శ్రీ టి. రామస్వామి:— స్పెసిఫిక్ కేస్ చెబితే కనుక్కొంటాను.

శ్రీ కె. గోవిందరావు — మల్కాపురం—విశాఖపట్టణం దగ్గర.

Mr. Speaker :—Government have sanctioned a scheme and prepared an estimate for Rs. 2½ lakhs and they have also placed money at the disposal of the Panchayat, they also purchased pipes and othe things But so far it is still in that stage only.

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు:— డబ్బు లాప్స్ కాకుండా ఇది కేంద్రప్రభుత్వం డబ్బు కాబట్టి స్పిల్ ఓవర్ స్కీమ్స్ అని చెప్పటానికని అనుకొనివుంచారు కాని ఇన్వెస్టిగేట్ కాక అలాగే వున్నాయి.

శ్రీ కె. గోవిందరావు·— ఇన్వెస్టిగేట్ అయి, శాంక్షన్ అయి మెటీరియల్ వున్నప్పటికీ వర్క్ చేయకుండా వున్నవి వున్నాయి. వాటి గురించి ఆలోచిస్తారా ?

Mr. Speaker:— That is what I am saying Let the hon Minister see that necessary staff is sanctioned so that the work may be taken up.

శ్రీ జి సి. వెంకన్న —ప్రొటెక్టెడ్ వాటర్ సప్లయిచేయటానికి ఒక గ్రామానికి తీసుకువస్తున్నప్పుడు మధ్యలో కొన్ని గ్రామాలు వుంటాయి. ఆ గ్రామాలకు నీటి సప్లయి లేదు కనుక వాటిని ఇగ్నోర్ చేసి డైరెక్ట్‌గా నీరు తీసుకుపోకుండా మధ్యవున్న గ్రామాలకుకూడా సప్లయిచేస్తారా ?

శ్రీ టి. రామస్వామి :—స్పెసిఫిక్‌గా మా దృష్టికి తీసుకువస్తే తప్పకుండా కన్సిడర్ చేస్తాము.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం :—స్పెసిఫిక్ కేసు కాదండి. ఇది ఒక పాలసీగా ప్రభుత్వం తీసుకొంటుందా అని. మునిసిపాలిటీ వారు డబ్బు కడతారు కాబట్టి తీసుకువస్తారు. మధ్యవున్న గ్రామములకు ఇవ్వటం అనేది. మేము విశాఖ పట్టణంలో ప్రారంభించాము. ప్రతి చోటా పాలసీగా తీసుకొంటారా? కావాలంటే వారివద్ద డబ్బుతీసుకోండి అలా చేస్తారా ?

Mr. Speaker: Government will consider about such proposa's.

Sri T. Ramaswamy: Yes, Sir.

శ్రీ పి. పర్వతరెడ్డి :—రక్షిత నీటిసరఫరా పథకాల క్రింద తెలంగాణా ఏరియాలో సిబ్బందిని మంజూరుచేసినట్లు మంత్రిగారు చెప్పారు. ఆ వివరాలు తెలుపుతారా ?

Mr. Speaker :—I do not think he will be in a position to give that information. Have you got that information ?

Sri T. Ramaswamy :—Yes.

Assistant Engineer/Junior Engineers . . . 4; Sperintendent 1; Upper Division Clerk 1; Typist 1.

APPENDIX II

Office of the Superintending Engineer, Rural Water Supply, Hyderabad.

Superintending Engineer 1; Personal Asst. to Superintending Engineer (Asst Engineer's rank) 1; Manager 1; Officers Strength 1; 4 U.D.Cs.; 6 L.D Cs.; Steno-typist Typist; Attender; Tracer; Blueprint operator; peon.

APPENDIX III

Executive Engineers 4; Territorial officers 4; Assistant Engineers 10, Junior Engineers 72; Divisional Accountants 4; Divisional Headclerks 4; Upper Divisional Clerks 4; Lower Division Clerks 38; Typists 8; Attenders 4; Blueprint Operators 2; Jeep Van drivers 5; peons 52.

శ్రీ ఎ. వాసుదేవరావు :—రక్షిత నీటిసరఫరా పథకాన్ని అమలుజరపటానికి ఏ ప్రాతిపదికమీద గ్రామాలకు ఎన్నికచేయటం జరుగుతున్నది ?

శ్రీ టి. రామస్వామి :—ఇంతకుముందు మనవిచేశాను.

PROTECTED WATER SUPPLY TO NELLORE DISTRICT

88—

*108 (4889) Q.—*Sri S. Vemayya (Put by Sri P. Subbiah)* :—Will the hon. Minister for Panchayati Raj be pleased to state:

(*a*) number of Protected Water Supply Schemes with names sanctioned during 1964-65 in Nellore District ;

(*b*) the amount sanctioned to carry out these schemes;

(*c*) the amount spent therefrom,

(*d*) whether the works have been completed, and

(*e*) if not, the reasons for the delay?

Sri T. Ramaswamy :— (*a*) No Protected Water Supply Schemes were sanctioned by Government to Nellore district during 1964-65.

(*b*), (*c*), (*d*) and (*e*). Do not arise.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య :—నెల్లూరు జిల్లాలోని కనిగిరి, పొదిలి తాలూకా ప్రాంతాలలో ప్రొటెక్టెడ్ వాటర్ సప్లయి స్కీము అమలుజరిపేటప్పుడు ఫ్లోరిన్ కంటెంట్ తీసి ఇవ్వాలని గత సమావేశంలోకూడా ప్రభుత్వదృష్టికి తీసుకురావటం జరిగింది. అందువల్ల నో అనేదానికంటె దానిగురించి మరల ఆలోచిస్తారా ?

శ్రీ టి రామస్వామి — ఈ సంవత్సరం శాంక్షన్ చేశారా? అంటే శాంక్షన్ చేయులేదని సమాధానం చెప్పాను వచ్చేసంవత్సరానికి కొన్ని స్కీములు శాంక్షన్ అయివున్నాయి.

శ్రీ పి సుబ్బయ్య —ఫ్లోరిన్ కంటెంట్స్ వుండటంవల్ల పంటి జబ్బులు ఇతరత్రా జబ్బులు వస్తున్నాయి. వాటిని దృష్టిలో వుంచుకొని వెంటనే ప్రారంభించాలని కోరుతున్నాను

శ్రీ టి. రామస్వామి :— 1965–66 సంవత్సరంలో కనిగిరి, పొదిలి శాంక్షన్ అయివున్నాయి.

NOMINATION OF CHAIRMAN TO CONSUMERS STORES

89 —

*1365(4781-J) Q —*Sri V. Viswe'swara Rao* :—Will the hon Minister for Co-operation be pleased to state

(*a*) whether it is a fact that the Government propose to nominate the Chairman to the Consumer's Co-operative Stores in the State, and

(*b*) if so, the reasons therefor?

Sri T Ramaswamy :— (*a*) There is a proposal to nominate one of the three nominated Directors of Government in the Central Consumers Co-operative Stores, to be the Chairman of the Board of Directors

(*b*) It has been the experience that most of the Managing committees of these Stores have not been functioning properly due to local and internal factions and lack of adequate interest The proposal to nominate the Chairman of the Board of Directors, is expected to provide the Stores the right type of administrative experience, Co-ordination and interest.

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు :— చైర్మన్‌ను నామినేట్ చేస్తే దీనికి వున్న గౌరవ ప్రతిపత్తులు పోతాయి కదా. దాని వల్ల ఉపయోగం లేదని ప్రభుత్వం వారు అభిప్రాయ పడి మానేస్తారా?

శ్రీ టి. రామస్వామి :— కన్స్యూమర్ స్టోర్స్‌కు ఇచ్చే షేర్ కేపిటల్, వర్కింగ్ కేపిటల్, గోడౌన్ కట్టటానికి, లారీలు కొనుక్కోవటానికి కేంద్ర ప్రభుత్వం వారు డబ్బు ఇస్తున్నారు. 64 డిసెంబరులో డే. గారు మేము రెవ్యూ చేశాము. అన్ని సొసైటీలు బాగా పనిచేయటం లేదనే నిర్ణయానికి రావటం జరిగింది. చైర్మన్‌ను నామినేట్ చేస్తే బాగుంటుందనే నిర్ణయం తీసుకొన్నాము. దాని ప్రకారం కొంత కాలం చేద్దామనుకొన్నాము.

శ్రీ పి. రాజగోపాలనాయుడు :— షుగర్ ఫ్యాక్టరీలకు నామినేట్ చేశారు. ఇప్పుడు వీటికి నామినేట్ చేయబోతున్నారు. ఇక సెంట్రల్ బ్యాంక్స్‌కు, కోపరేటివ్ క్రెడిట్ సొసైటీలకు కూడా నామినేట్ చేస్తే బాగుంటుంది కదా.

శ్రీ టి. రామస్వామి :— నామినేట్ చేయటం కూడా కొద్ది కాలనికే. పర్మనెంట్‌గా కాదు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— యాక్టు ప్రకారం ఎన్నకోవాలని వుంది. మరి నామినేట్ ఎలా చేస్తారు? ఇప్పుడున్నవారిని తొలగించి మళ్లీ నామినేట్ చేస్తారా? కొన్నాళ్లు అన్నారు ఎన్నాళ్లు?

శ్రీ టి. రామస్వామి :— ఆక్టులో నామినేషన్ కూడా వుంది. టైమ్ చెప్పలేను కాని బాగా పని చేసే వరకు నామినేషన్ అవసరం అనుకొంటాను.

శ్రీ యం. రాంగోపాలరెడ్డి :— నామినేట్ చేయుటానికి కారణాలు ఏమిటి? ఏమైనా ఆరోపణలు వచ్చాయా వస్తే రుజువు అయ్యాయా?

శ్రీ టి. రామస్వామి :— అవి సరిగా పని చేయుటంలేదని, మేనేజ్ చేసే వారు సరిగా శ్రద్ధ తీసుకోవటం లేదని రెవ్యూలో మాముందుకు వచ్చాయి. రుజువు కాకపోయినా రిపోర్ట్సు వచ్చాయి.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ (మంగళగిరి):—అధ్యక్షా, ఇప్పుడు elected Chairmen పనిచేయడము లేదు కాబట్టి nomination చేస్తాము అంటున్నారు. అయితే ఈ nominated chairman అయినా సక్రమంగా పనిచేస్తారని ప్రభుత్వం guarantee చేస్తుందా?

శ్రీ టి. రామస్వామి :— సక్రమంగా పనిచేసే వారినే nominate చేయడం జరుగుతుందేమో అని మా ఆశ. ఎక్కడ అయినా జరగక పోవచ్చును

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :—ఆ ఆశ ఎప్పుడూ వుండేదే. మీరు guarantee ఇస్తారా?

Mr Speaker —It is a hope Nominate చేసినప్పుడు మంచి వారినే వేస్తారు

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం —అధ్యక్షా, general గా ఈ ప్రశ్న State అంతటకు సంబంధించినది అసలు ఎన్ని స్టోర్సు ఉన్నాయి? ఎంత మంది presidents ఉన్నారు? ఎంత మంది ఆ ఉద్యోగం దుర్వినియోగం చేశారు? ఆ భోగట్టా వచ్చిందా? వారంతా ఎన్నుకోబడిన వారేనా? Number ఏమైనా Proportionate గా చెప్పగలరా?

శ్రీ టి. రామస్వామి —మన రాష్ట్రంలో 15 Centrally sponsored stores ఉన్నాయి. డిసెంబరు నెలవరకు చూస్తే 4 స్టోర్సు తప్పించి వున్న 11 స్టోర్సు కూడా నష్టము మీద పనిచేస్తున్నాయి. The percentage of people served also was ranging from 4% to 6% అందుచేత సరిగ్గా పనిచేయడం లేదని మేము అనుకున్నాము.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం —నష్టం రావడం అనేటటువంటి దానికి, పని చేయకపోవడం అనే దానికి ఈ రెంటికి భేదం కనబడడం లేదా మీకు?

శ్రీ టి. రామస్వామి —దుర్వినియోగంలో నష్టము రావచ్చు గాని పని కూడా బాగా చేయడం లేదని మా ఉద్యోగస్తులు report ఇచ్చారు.

CONSUMERS' CO-OPERATIVE STORES

90—

*1096 (5221) Q —*Sarvasri K Mara Reddy and S. Vemayya (Put by Sri P. Rajagopala Naidu)* :—Will the hon Minister for Co-operation be pleased to state :

(*a*) the total number of Consumers' Co-operative Stores organised in the State under the Government of India Scheme.

(*b*) is it a fact that the working capital loan provided by the Government of India was not sufficient ;

(*c*) if so, steps taken by state Government to get over this difficulty'?

Sri T Ramaswamy ·— (*a*) 15 Central Co-operative Stores have so far been organised and registered in the State under the Government of India Scheme,

(*b*) Yes, Sir, Representations have been received from many of the Central Stores that the existing provision is insufficient asking for additional cash credit

(*c*) proposals for the grant of additional financial assistance to the consumers' Co-operative Stores was placed before the State Level Co-ordination Committee on 22-12-64 for consideration and the Committee referred the matter to a sub-Committee, Its report is awaited.

శ్రీ పేట బాపయ్య (తిరువూరు) :—అధ్యక్షా, ఈ వినియోగదార్ల సహకార సంఘాలు సాధారణంగా పట్టణాలలో వుంటున్నాయి. Central Government వారు యిచ్చిన అవకాశాలన్నీ ఈ పట్టణాలకే వస్తున్నాయి. గ్రామాలలో ఈ సహకార సంఘాలు వుండటము లేదు. కాబట్టి, ప్రతి గ్రామములోనూ యీ సంఘాలు పెట్టడానికి అవకాశము లేకపోయినా, కొన్ని గ్రామాలను కలిపి ఒక సెంటరుగా చేసి, ఆ సెంటరులో ఈ సంఘాలు పెట్టితే ఆ గ్రామాల ప్రజలు వీటిని ఉపయోగించుకోడానికి అవకాశాలు ఏర్పడుతుంది. ప్రభుత్వం ఆ విధంగా చేయడానికి ఆలోచిస్తుందా ?

శ్రీ టి. రామస్వామి :—ప్రస్తుతము 50 వేలు అంతకంటే ఎక్కువ జనాభా గల towns లో మాత్రమే పెట్టాము. వాటి working ను బట్టి ఇంకా చిన్న towns లో పెట్టడానికి తరువాత ఆలోచన చేస్తారు.

శ్రీ పి. రాజగోపాలనాయుడు :—అధ్యక్షా, "స్టోర్సులలో నష్టం వస్తుందని చెప్పారు Additional గా amount కావాలి అంటున్నారు. యీ నష్టం భర్తీ అయ్యేవరకైనా యీ additional amounts spend చేయకుండా వుంటె మరింతనష్టం కాకుండా వుంటుంది. కాబట్టి యీ additional amounts ను కోరకుండా ఉంటారా?

శ్రీ టి. రామస్వామి :—అంటె నష్టము తేల్చడానికి అవకాశాలు వున్నచోట యీ additional amounts యిస్తాము అవకాశాలు లేకపోయిన చోట్లలో యీ additional amounts యివ్వము.

శ్రీ ఎమ్. రామగోపాలరెడ్డి :—అధ్యక్షా, యీ co-operative stores లో నష్టము వస్తోంది. Purchase price, sales price రెండుకూడా fixed గా వున్నాయి. Margin కూడా బాగానే వుంది. అయితే నష్టము రావడానికి కారణం ఏమిటి?

శ్రీ టి. రామస్వామి :—అధ్యక్షా, నష్టం వస్తున్నది. General గా co-operative store అనడంతో staff ను maintain చెయ్యాలి. యిప్పుడు అదే Private merchants అయినట్లయితే తనే అమ్మకం చేస్తాడు. Accounts కూడా తనే వ్రాస్తాడు. Co-operative stores అనడంతో staff వుంటారు. Weigh చేయడానికి ఒకరు, accounts వ్రాయడానికి యింకొకరు, తరువాత manage చేసేవారు ఒకరు. ఈ విధంగా staff వుంటారు. ఆ స్టోర్సులలో business ఎక్కువ లేకపోతే నష్టము వస్తుంది.

శ్రీ టి. కె. ఆర్. శర్మ :—అధ్యక్షా, కర్నూలులో ఉన్నటువంటి Central Consumers Co-operative stores కు nominated Board వుంది. అది సరిగ్గా నడవడంలేదని ప్రభుత్వ దృష్టికి వచ్చిందా? Nominated Boards చేసేటటువంటి ఈ అక్రమాల విషయంలో ప్రభుత్వం తీసుకోదలచిన చర్యలు ఏమిటి?

శ్రీ టి. రామస్వామి :—ఇప్పుడు nominated boards కర్నూలులో బాగానే పనిచేస్తున్నాయి. అది ఒక retired Collector గారి Chairmanship క్రింద వున్నది. అది బాగానే పనిచేస్తున్నదని మాకు రిపోర్టు వస్తున్నాయి.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం :—అధ్యక్షా, అన్నీ nominated boards కావా ?

శ్రీ టి. రామస్వామి.— కావండి. మొదట nomination వుంటుంది తర్వాత election వుంటుంది.

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు :—అధ్యక్షా, ఇప్పుడు Co-operative Stores కు నష్టము వస్తున్నది అన్నారు బాగా నష్టము వస్తున్న stores కు యీ wholesale గా పంచదార అమ్మడానికి యిచ్చారు Greater Hyderabad Co-operative Stores కు, District Headquartes Stores లకు యీ పంచదార అమ్మమని యిచ్చారా ? అందువల్ల యీ నష్టము వుండిందా ?

శ్రీ టి. రామస్వామి :—అధ్యక్షా, కొంచెము వుండింది Cent-percent Hyderabad stores కు District Headquarters stores కు యివ్వడంవల్ల కొంతనష్టము వుండింది.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం :—అధ్యక్షా, ఇదివరలో విశాఖపట్టణంలో ఒక తగాదా వచ్చింది. Consumer Co-operative Stores కు nominated Chairman వున్న రోజులలో, సరి అయిన సరుకు supply చేసి, permits యివ్వడం లేదనీ, నాకెందుకు యీ బాధ అని ఆయన వదులుకున్నట్లు తెలిసింది యీ విధముగా జరుగుతున్నప్పుడు Co-operative Storesకు మంచి సరుకు supply చేస్తున్నారా ?

శ్రీ టి. రామస్వామి :—సరుకు చెడ్డది supply చేస్తున్నారని ఎక్కడ నుండి complaints రాలేదండి.

శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు (నందిగామ) :—అధ్యక్షా, యేయే స్టోర్సుకు నష్టము వచ్చింది.

Mr. Speaker :— I think, only 10, or 11 are not working properly అని అన్నారు.

శ్రీ టి. రామస్వామి :—అవునండి.

శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు :— అధ్యక్షా, యిప్పుడు యీ స్టోర్సులో మంచివి ఏవో చెడ్డవి ఏవో రెండూ చెప్పమనండి. మంచివి ఏవో మాకు తెలుసుకోకూడదు.

శ్రీ టి. రామస్వామి.—మంచివి చెప్పితే చెడ్డవికూడా తెలుస్తాయి గుంటూరులో 8,596 రూపాయలు, అనంతపురంలో 1,700 రూపాయలు, నెల్లూరులో 28,000 రూపాయలు, రాజమండ్రిలో 6,700 రూపాయలు లాభం వచ్చిందండి. ఇది 24-12-1964 కు ఉన్న పరిస్థితి

శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు :—అధ్యక్షా, ఇప్పుడు నష్టం వచ్చినచోట managements సరిగ్గా పని చేయక పోవడంవల్ల నష్టం వచ్చిందేమో enquiry చేయిస్తారా ?

శ్రీ టి. రామస్వామి : - అధ్యక్షా, మా అధికారులు యిచ్చిన రిపోర్టు వుంది. Management సరిగ్గా పనిచేయక పోవడంవల్లనే నష్టము వస్తున్నది.

శ్రీ కె గోవిందరావు :—అధ్యక్షా, విశాఖపట్నం Consumer Stores వారికి యిస్తున్న permits పట్టుకొని East Godavari District కు వెళ్ళితే వారికి అక్కడ ఆ ధరలకు దొరకకపోవడంవల్ల యీ stocks ను lift చేయడంలో చాలా యిబ్బందులు రావడము, ఒక వేళ కొనుక్కొని వచ్చిన సరి అయిన stocks యివ్వక పోవడమువల్ల నష్టంవచ్చిందని ప్రభుత్వ దృష్టికివచ్చిందా ?

శ్రీ టి. రామస్వామి :—గౌరవనీయులైన సభ్యులు చెప్పిన complaint నా దృష్టికి రాలేదు. ఆ విషయం enquiry చేయిస్తానని మనవి చేస్తున్నాను.

†*Mr. Speaker* —Answers to all questions from Question No *91 onwards except Question No. *96 shall be placed on the Table of the House.

AMMONIUM SULPHATE

96 -

*1196 (5764) Q.—*Sarvasri V. Visweswara Rao, K. Satyanarayana and K. Govinda Rao :* - Will the hon. Minister for Agriculture be pleased to state :

(*a*) what is the quantity of Ammonium Sulphate received by the Government in the year 1964 and upto March, 1965 ;

(*b*) what are the stocks available with the Government in June, 1965 ; and

(*c*) what is the estimated need for the State for 1965-66 ?

The Minister for Agriculture, (Sri A. Balrami Reddy) :- (*a*) 1,86,555 Metric tonnes of Ammonium Sulphate were received in 1963-64 and 1,10,104 Metric tonnes were received from 1st April, 1964 to 31st March 1965.

(*b*) A quantity of 85,917 Metric tonnes of Ammonium Sulphate is available in June, 1965.

(*c*) 2,25,000 Metric tonnes of Ammonium Sulphate are the estimated requirements of the State for 1965-66.

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు :—అధ్యక్షా, మంత్రిగారి స్టేటుమెంటు ప్రకారము రాష్ట్రానికి 2 లక్షల 25 వేల టన్నులు కావాలి. కాని జూన్ నెలకల్లా 85 వేల టన్నులు మాత్రమే వున్నవి. దీనివల్ల పంటలు ఎలా పండించగలుగుతారని ప్రభుత్వము అభిప్రాయపడుతున్నది. అందులో ఆంధ్ర రాష్ట్రములో ఎరువులు వాడాలని అనేకవిధాల రైతులను ప్రోత్సహించాము. అటువంటప్పుడు తక్కువ ఎరువులు వచ్చినప్పుడు రైతులు ఎలా పండించగలుగుతారని ప్రభుత్వము భావిస్తున్నది ?

† questions Nos. 91 to 95 and 97 to 100 are included in the proceedings under 'Written Answers to Questions'

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి :—మనకున్న అమోనియం సల్ఫేటు చాలదు ఇది అందరికి తెలిసిన విషయము. గవర్నమెంటు ఆఫ్ ఇండియా వారిని ఎక్కువ యివ్వాలని అడిగితే యీ సంవత్సరానికి 80 వేల టన్నుల అమోనియం సల్ఫేటు యితర ఎరువులు మనకు యిచ్చారు. ఏప్రిల్ మొదటి తేది తరువాత 27-7-65 వరకు 82 వేల టన్నులు వచ్చాయి - ఇంకా హెచ్చుగా యివ్వాలని అడిగాము- రెండు క్వార్టర్స్‌లో రెండు లక్షల 90 వేల టన్నులు అడిగాము- వారు యిచ్చినదేమో 82 వేలు-ఇక్కడున్నటువంటి ఆందోళనను కేంద్ర ప్రభుత్వానికి తెలిపాము- అంతకంటే హెచ్చుగా యిప్పుడు యివ్వలేమని, ఇతర దేశాలనుండి అమోనియం సల్ఫేటు రావడంలేదని, వచ్చిన తరువాత పంపిస్తామని చెబుతున్నారు.

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు:—మంత్రిగారు ఎరువులను కేంద్రప్రభుత్వము యివ్వలేకపోతుందని చెబుతున్నారు- రెండవవైపు Co-operative Societies లో loaning policy ని link చేసి ఎరువులు 30 % ఇవ్వాలని, డబ్బు 70 % యివ్వాలని సెంట్రల్ బ్యాంకులన్నింటికి ఆదేశాలిచ్చినట్లు తెలుస్తుంది. రైతులకు అప్పులు దొరకడంలేదు- ఎరువు ఎకరానికి k. g యివ్వడానికి పూనుకుంటున్నారు- ఇది సరైనదికాదని కేంద్ర ప్రభుత్వానికి అవసరమైతే representation పంపించడానికి ప్రభుత్వము చర్య తీసుకుంటుందా ?

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి :—ప్రతిరోజు వారిపైన ఒత్తిడి తెస్తున్నాము- stock లేదని చెప్పారు, Co-operative Societies లో ఎరువులులేని కారణముచేత 30 % ఎరువులు insist చేయనక్కరలేదని orders యిచ్చాము.

శ్రీ పి. రాజగోపాలనాయుడు :—మనరాష్ట్రమునుండి చాలా ధాన్యము ఎగుమతి చేస్తున్నాము- ఆ proportion లో యితర రాష్ట్రాలతో compare చేసి చూస్తే మన quota హెచ్చుగా వుందా ?

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి :— ఏమిటి ?

శ్రీ పి. రాజగోపాలనాయుడు :—మనది surplus State గదా. మనము యిక్కడ నుండి సుమారు ఏడు లక్షల టన్నుల ధాన్యము ఎగుమతి చేస్తున్నాము ఇతర రాష్ట్రాలతో పోల్చి చూచుకున్నప్పుడు ఆ proportion లో కేంద్ర ప్రభుత్వము మనకు ఎక్కువ quota యిస్తున్నారా?

శ్రీ ఎ బలరామిరెడ్డి :—ఎరువులా ? ధాన్యమా ?

శ్రీ పి. రాజగోపాలనాయుడు :—ఎరువుల గురించి మాట్లాడుతున్నాము.

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి :—మీరు ధాన్యం ఎక్కువ యిస్తున్నారన్న విషయం చెప్పారు.

శ్రీ పి రాజగోపాలనాయుడు :—మనము ఎగుమతి చేస్తున్నాముగదా. ఆ proportion యిస్తున్నారా అని.

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి :—ఎరువులు లేకపోతే production తగ్గిపోతుంది. మనకు యిబ్బంది అయినా యితరరాష్ట్రములకు సహాయం చేయాలనేవుద్దేశముతో యీ సంవత్సరం కూడా 7 లక్షలు పంపాము. ఇక్కడ ఎరువులు లేకపోతే పై సంవత్సరము ధాన్యము యివ్వలేమని కూడా కేంద్ర ప్రభుత్వ దృష్టికి తెచ్చాము.

శ్రీ వి. వి. కృష్ణంరాజు (తుని) :— అధ్యక్షా, మంత్రిగారు అమోనియం సల్ఫేటు గురించి చెప్పారు మన రాష్ట్రములో upland areas లో calcium ఎరువులు చాలా అవసరం. అవి యెక్కువ వాడుతున్నారు. వాటి గురించి కేంద్ర ప్రభుత్వముతో సంప్రదించారా? అవి మనకు ఎంతవరకు వస్తున్నవి చెప్పగలరా?

శ్రీ ఎ బలరామిరెడ్డి :— ఈ calcium ఎరువు పంజాబులో వుత్పత్తి అవుతుంది. అక్కడ దీనిని ఎవరు వాడని పరిస్థితిలో మన నెత్తిన వేశారు. ఇప్పుడు వారు దీనిని హెచ్చుగా వాడడానికి పూనుకున్నారు. ఇప్పుడు యివ్వడము లేదు. దాని విషయము protest చేశాము. ఇతర రాష్ట్రాలు వాడనప్పుడు అది అంతా తీసుకవచ్చి ఆంధ్ర ప్రదేశ్ నెత్తిన వేశారు. ఇప్పుడు కొంత అయినా ఇవ్వకపోవడం అన్యాయమంటే నాలుగు వేల టన్నులు allot చేశారు.

Mr. Speaker:—I have already allowed one matter under Rule 74 on the point and I think it is coming up on the 4th of next month. After the Government makes a statement, if it is necessary I shall consider whether I should allow half-an-hour discussion on this. There is a General complaint from all over the state that Chemical fertilizers are not received in sufficient quantities. That is a very important matter also.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :—రాష్ట్రములో chemical manures shortage వుందనుకుంటున్నాము. మన రాష్ట్రములో fertilizers factories వున్నాయి. Raw materials లేక అవి మూసివేయవలసిన పరిస్థితిలో వున్నాయి. మొరాకో, ట్యూనీషియా, జోర్డాన్‌లనుండి దిగుమతి కావాలి. ఈ మధ్యనే agreement జరిగినట్లు పత్రికలలో వచ్చింది. కనుక Centre తో సంప్రదించి ఈ shortage ని దృష్టిలో పెట్టుకొని raw material import చేసి ఈ factories మూలపడకుండా చేస్తే బాగుంటుంది.

Mr. Speaker :—The hon. Minister may please make a note of all these things and when he makes a statement he can make it exhaustive.

శ్రీ పి రాజగోపాలనాయుడు :— Comparative statements కూడా supply చేశారా?

[No Answer]

WRITTEN ANSWERS TO QUESTIONS

Subsidised Foodgrains Scheme to the Government Employees

91—

*1388 (4783-S) Q.—*Sri B Dharmabiksham* (Nalgonda) :—Will the hon Minister for Co-operation be pleased to stae :

(*a*) whether the Government have finanalised the subsidised Foodgrains supply scheme contemplated for the benefit of the employees of the State Government, and

(*b*) if so, a copy of the scheme be placed on the table of the House ?

A :—

(*a*) The answer is in the negative.

(*b*) Does not arise.

Federation of Co-operatives

92—

*1008 (4802) Q.—*Sri G.C. Kondiah* —Will the hon. Minister for Co-operation be pleased to state .

(*a*) whether there is any institution named "Federation of Co-operatives" in Hyderabad,

(*b*) if so, the nature of its work;

(*c*) the amount issued by the Government on the same;

(*d*) the name of the person who is managing the same,

(*e*) whetehr any irregularities of the said Institution have been pointed out in the audit report; and

(*f*) if so, the action taken by the Government thereon ?

A:—

(*a*) Yes Sir, There is an institution named "The Federation of Labour Co-operatives Limited, Hyderabad"

(*b*) The main objects of the Federation of the Labour Co-operatives are as follows :

(*i*) To act as a liaison between the primary Labour Co-operative and agencies undertaking Construction programmes,.

(*ii*) To secure works form Government Departments, Housing Board, Municipal Corporation and other agencies and pass it on to primary societies for execution.

(iii) To provide technical assistance to primaries through qualified Engineering Staff.

(iv) To provide financial assistance to primaries for purchasing building materials and for payment of wages to Labour.

(c) An amount of Rs, 8,18,000/- towards working capital loan and also a further amount of Rs, 1 lakh towards share capital contribution have been sanctioned by the Government.

(d) The Joint Registrar (Administration) of the Registrar of Co operative Societies Office is the Ex-Officio Chairman of the Federation and there is a full time Accounts Officer appointed by the Federation

(e) Yes, Sir.

(f) The audit reports for the year 1958-59 and 1960-61, which were defective were returned to the District Co-operative Audit Officer, Hyderabad, for rectification and also with instructions to complete the audit of Federation upto date, urgently.

LIQUIDATION OF CHINGALLAPALEM FISHERMEN CO-OPERATIVE SOCIETY.

93—

*1029 (4869) Q.—*Sri S. Vemayya (Buchireddypalem)*:—Will the hon. Minister for Co-operation be pleased to state :

(a) whether it is a fact that the Chinagallapalem Fishermen Co-operative Society, Bander Taluk, Krishna District has been proposed for liquidation now; and

(b) if so, the reasons therefor ?

A—

(a) The Society was already liquidated on 2-2-1965.

(b) On the report of the Fisheries Inspector (Masulipatnam) reagrding the unsatisfactory working of the Society particularly in introducing the Licencing system in that area, the Deputy Registrar (Masulipatnam) ordered an enquiry under section 38 of 1932 Act. The enquiry report on 6-10-1964, revealed that (i) the Society was defunct, and the Board was also defunct since 1959.

(ii) The membership of the society fell below the statutory minimum *i.e.*, below 10.

AERIAL SPRAYING FOR PESTS

94—

*1021 (4821) Q.—*Sarvasri K. Satyanarayana and P.O. Satyanarayana Raju* :—Will the hon. Minister for Agriculture be pleased to state :

(a) whether the Central Government gives any subsidy for aerial spraying against pests and diseases to rice and other food crops;

(b) if so, what are the details ;

(c) whether the subsidy given by the Centre to the State has been utilised fully by the Sate , and

(d) the extent of land for which the aerial spraying was conducted against pests to rice and other food crops in the State in 1964 ?

A—

(a) Yes, Sir.

(b) The Government of India charge a nominal rate of Re 1 per acre, when their planes are used When their planes are not available, private planes can be used and the Government of India would bear 2/3rds of the cost of hire charges as subsidy This facility is available for the period from 27-1-1963 to end of March, 1966.

(c) Yes, Sir

(d) 17, 273 acres

CHEMICAL FERTILISERS TO GUNTUR DISTRICT IN 1964

95—

*1023 (4824) Q —*Sri K Satyanarayana* —Will the hon Minister for Agriculture be pleased to state

what is the amount of Chemical Fertilisers allotted to Guntur District in 1964 and how much was lifted ?

A—

A quantity of 47,274 tonnes of fertilisers, in terms of ammonium sulphate, was allotted to Guntur District during 1964-65 A quantity of 65, 825 tonnes, including the indents placed for the previous year and stocks transferred from West Godavari district meet the requirements of flood affected areas, were received during the same period.

AGRICULTURAL IMPLEMENTS WORKSHOP

97—

*1048 (4960) Q —*Sri P V. Ramana (Kondakarla)* —Will the hon. Minister for Agriculture be pleased to state :

(a) whether there is any proposal to establish an Agricultural Implements workshop in Visakhapatnam District ,

(b) if so, the estimated cost of the same ; and

(c) when it will be started ?

A—

(a) There is no such proposal under consideration of the Government.

(b) & (c) Do not arise.

ARTESIAN WELLS

98—

*1106 (5243) Q.—*Sri K. Mara Reddy* :—Will the hon. Minister for Agriculture be pleased to state :

whether there is any proposal with the Government to explore the possiblity of artesian wells in our State ?

A:—

No, Sir.

POWER DRILLS FOR USE IN INTENSIVE AGRICULTURE DISTRICTS PROGRAMME IN THE WEST GODAVARI DISTRICT

99—

*1181 (5657) Q.—*Sri A. Sarveswara Rao* :—Will the hon. Minister for Agriculture be pleased to state :

(*a*) whether power drills and the ancilliary equipments for use in the Intensive Agricultural District Programme in West Godavari District particularly for the upland areas to make more intensive use of underground water supply, were ordered in 1964 ; and

(*b*) whether they were received and put in operation ; and if so when ?

A:—

(*a*) Yes, Sir.

(*b*) No, Sir.

PUBLICATION OF 'ANDHRA PRADESH'

100—

*82 (8701) Q.—*Sri Vavilala Gopalakrishnayya.*—Will the hon. Minister for Labour and Transport be pleased to state :—

the number of copies of 'Andhra Pradesh' published in each language at present ?

A—

The number of copies of the 'Andhra Pradesh' journal published in each language since May 1965 is as follows :—

1.	English	..	.. 10,000
2.	Telugu	..	.. 70,000
3.	Urdu	..	.. 1,000
4.	Hindi	..	.. 1,000

POINT OF INFORMATION.

re Government of India Scholarships to Students belonging to Backward classes, Scheduled Castes and Scheduled Tribes

శ్రీ యం రామగోపాలరెడ్డి ·—అధ్యక్షా ! గవర్నమెంటు ఆఫ్ ఇండియా వారు Backward class, హరిజనులు, Scheduled Castes, Scheduled Tribes వీరందరికి కొన్ని Scholarships ఇస్తున్నారు. వాటికి సంబంధించిన ఫారాలలో certify చేయవలసి వుంటుంది ఇదివరలో సాధారణంగా అందరు యం ఎల్.ఏలు certify చేసే వారు. ఇప్పుడు ప్రత్యేకమైన Rule Second Amerdment తీసుక వచ్చి హరిజన యం. ఎల్. ఎ. లు, యం ఎల్ సి. లు మాత్రమే certify చేయాలి, తక్కిన వారు చేయకూడదన్నారు దీనివల్ల discrimination అవుతుంది. caste feeling కూడా యెక్కువ అయిపోయే పరిస్థితి వుంది ఒకొక్కప్పుడు హరిజన M.L A లు, M L.C లు దొరక్కపోవచ్చును. మీ దృష్టికి తీసుకవస్తున్నాను కొంత విచారణచేసి Government of India కు State Government వ్రాస్తే బాగుంటుంది.

మిస్టర్ స్పీకర్ —నన్ను చేయుమంటారా ?

Sri M Ramgopal Reddy ·—Yes, Sir

Mr. Speaker:—Do you want me to address the Central Government?

Sri M. Ramgopal Reddy·—No, Sir; the State Government

Mr. Speaker :—In what capacity? As Speaker? I do not know what you are driving at

Sri ***M Ramgopal Reddy***·—That is a discrimination between one M. L. A. and another M. L A.

Mr. Speaker·—If you give notice under some provision, I shall see, whether I can admit it.. .

Sri M Ramgopal Reddy —I am bringing it to your kind notice that one M. L A is being discriminated against another . .

Mr Speaker —You want to draw the attention of the Government that there is discrimination, Then you must bring it under some provision of the Rules and give a notice

Sri M Ramgopal Reddy:—All right, Sir.

PRESENTATION OF A PETITION

re: Enhanament of dearness allowance to N. G. G.Os.

శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు ·—అధ్యక్షా, నిన్నగాక మొన్న 30 వేల మంది ప్రభుత్వోద్యోగులు బ్రహ్మాండమైన ప్రదర్శన జరిపి మీకు ఒక petition సమర్పించడానికిగాను నన్ను ప్రత్యేకంగా ఆ సమావేశమునకు పిలిచి నాకు

అందించడం జరిగింది. ఆ సందర్భంలోనే ముఖ్యమంత్రిగారిని వారు ఆహ్వానించారు కాని వారు రాలేకపోయినారు- ఈ రోజు present చేసేప్పుడైనా వారు వుంటే బాగుండును-కాని వేరే కారణాలవల్ల వారు యిక్కడ లేరు. ముఖ్యవిషయాలు petition contents లో వున్నాయి-అవిమీదృష్టికి తీసుకు వస్తున్నాను. N. G. Gos. ఇచ్చిన పిటిషన్‌ను చదువుతున్నాను.

"To

The Legislative Assembly,

Andhra Pradesh, Hyderabad.

We, the Public employees of Andhra Pradesh, beg to present this petition for redressal of our grievances. We wish to reiterate that we are :—

(i) Patriotic citizens, dedicated to the cause of National Reconstruction, security and defence of the country;

(ii) Citizens who have taken up employment under the State as a means to translate the patriotic ideal set before the Nation.

We rededicate ourselves to the task of building up a prosperous 'Welfare State'.

The success of parliamentary democracy presupposes the existence of a contented and efficient 'civil service' a cadre and an instrument charged with the responsibility of implementing the policies laid down by the Legislature. We are proud to belong to such a service Yet, we are constrained to say that the Services are higly dejected and discontented. This leads to loss of efficiency, nibbles at whole-someness and makes them no longer capable of effectively translating National Policies into gainful material factors. A contented service is therefore the sheet anchor and ballast of the State.

We believe, we are entitled to a subsistence wage enabling us to work for the ideal of a Socialist democratic society. But, this subsistence wage has been denied to us. Prices are soaring, and real wages are falling. The Price Index touched the peak level of 164 points by December 1964. We approached the Government for protection but to no avail. Dearness allowance is meant as a compensation for the fall in the real income of employees. Compensation must bear a fair and reasonable relation to the magnitude of the fall. But the scheme of Dearness Allowance in this State is highly arbitrary. A Pay Commission was appointed. The question of interim relief was referred to this Commission. We appeared before the Commission and explained in detail our claims for interim relief. The Commission was fully convinced of the reasonableness of our claims, and assured us of interim relief at the Madras rates of Dearness Allowance & Special City Compensatory Allowance. But, to our surprise, we found the Government's decisions greatly varied with agreed conclusions and fell far short of the rates of Dearness Allowance in Madras. Government claim that the recommendations of the Pay Commission have been accepted. It is inexplicable how then they can be at variance with agreed conclusions.

Our minimum demands are simple :

1. Dearness Allowances on par with Madras with retrospective effect from 1-10-1964 ;

2. Special City Compensatory Allowance ;

3. Employee—representation on the Pay Commision.

The following statement will throw into clear focus the hardship and handicap under which the State employees labour *vis-a-vis* their counter-parts in Madras :

Pay Range		Dearness Allowance		
		Madras	Andhra Pradesh	Difference.
Upto Rs 89		33	28	5
90—149	.	50	35	15
150—209	.	65	47	18
210—300	.. ..	81	51	30
301—326	..	81	Amount by which Pay + D.A falls short of 351	30 30
327—500	..	81 to 90	31	59
501—600		90	31	59

Nothing substantial has been done to bridge this gap. It is a very doubtful gain to deny adequate compensation to employees for a fall in their real income. The problem is not merely one of pound, shillings and pence alone ; it is essentially an administrative and human problem.

1. The Hon'ble Speaker, as one in whom all the authority of the legislature is vested, to intercede on our behalf,

2. The Leader of the House, who is also the Chief Minister to review and reconsider our demands ;

3. The Leader of the Opposition to lend his support to the cause and to use his good offices.

4. All the Legislators to lend their good will and support to the cause.

(*i*) in getting the demands conceded ;

(*ii*) in restoring confidence and amity."

This petition was signed by nearly 8,40,000 employees through out the State, Sir మారుమూలలనుండి వచ్చి ప్రదర్శనలో పాల్గొన్నారు. ఇది విన్న మీదట ఎవరికి ఏవిధమైన అనుమానం వుండదని అనుకుంటున్నాను. చెన్నారెడ్డి గారుంటే బాగుండేది. ప్రభుత్వం యిప్పుడు ఒకమాటయినా చెప్పి బయటవున్న యన్. జి. ఒ. లను, శాసనసభ్యులను సంతృప్తి కల్గించే అవకాశం వుండేది. ఎందువల్లనేరో తెలియకుండావుంది. గవర్నర్ అడ్రసు పూర్తికాకపూర్వమే గవర్నమెంటు మద్రాస్ ప్రభుత్వం యిస్తున్న డి. ఎ. కు మన ప్రభుత్వం యిస్తున్న డి. ఎ కు మధ్యవున్న వ్యత్యాసాన్ని తీసివేసి ఉద్యోగస్తులను సంతృప్తిపరచి వారి యొక్క దేశభక్తిని ఉపయోగించుకుంటారని నేను పూర్తిగా ఆశిస్తూ వారి తరఫున యీ 8 లక్షల 40 వేల సంతకాలు గల పిటిషన్‌ను సమర్పిస్తున్నాను. థాంక్యూ సర్.

Mr. Speaker.—The procedure when a petition is presented to the House by some Member on behalf of some institution is that I can only refer it to the Petitions Committee and wait for its report. Till then, of course, I do not expect the Government to make any satement. You have presented the petiton to the House Naturally it will be sent to the Petitions Committee for enquiry and report. 8,40,000 people have signed and I do not know what time the Petitions Committee is going to take for enquiring into this matter. I do not know whether they will take 3 months or 4 months. Meanwhile, if I remember correct, Government have appointed a one-man Commission and the matter is under enquiry. That is going to take some time.

Sri Pillamarri Venkateswaralu. That is true, Sir. కమిటీ వాటిని చూచి విచారణచేసి రిపోర్టు యివ్వవచ్చును. అది కమిటీ చేయవలసినపని. కాని ప్రభుత్వానికి ఒక కర్తవ్యం, బాధ్యత వుంది కనుక కనీసం న్యాయమైన కోర్కెలను ప్రక్కనున్న రాష్ట్రాలమాదిరిగా యివ్వవలయును. యీ సందర్భంలో యెవరికి ఏవిధమైన అభ్యంతరం వుండకూడదని వెంటనే స్టేట్‌మెంట్ యిచ్చివేయాలని ఆందోళన మాన్పించాలని కోరుతున్నాను. Government is not bound under the Rules. Government has a right and duty to make a statement.

Mr. Speaker—When you present a petition to the House, you have entrusted it with the full hope that the Petitions Committee will do justice, or you expect some relief from the Petitions Committee or this House. And the procedure is we refer it to the Petitions Committee and wait till the report of the Petitions Committee is received.

Sri P. Rajagopal Naidu.—We agree with that procedure, Sir. The Government need not wait for the decisions of the Petitions Committee because if the Government accedes to the demands raised by the N.G.Gos., then the problem is solved.

Mr. Speaker.—Then, what will be the effect of the Petitions Committee's report? You have presented this petition to the House so that the House might take some action in the matter. Is it not so?

Sri P. Rajagopal Naidu —It is also implied that if the Government is not going to do it now, the Petitions Committee can take into consideration the Statement given by the Government also, when it is going to enquire into the matter

Mr Speaker.—The Petition Committee might enquire the persons who have signed this petition as well as somebody on behalf of the Government—whomsoever they like After that they may send their report

Sri P Rajgopal Naidu —If the Government accedes to the demands of the N.G Gos, then the Petitions Committee can take into consideration the satement given by the Government and drop the matter also.

Mr. Speaker.—The Petitions Committee have absolutely no right to drop the matter. Once a petition is referred to them, they must enquire and send a report to the House and that will be placed on the Table of the House. That is the procedure

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ:— అధ్యక్షా, ప్రొసిజర్ యేమీలేదు పిటిషన్స్ కమిటీ చూచి రిపోర్టు యివ్వాలనకోండి. 3 లక్షల 40 వేల మంది ఒక పిటిషన్ అసెంబ్లీకి యిస్తేనే దానియొక్క ప్రభావం ప్రభుత్వం వైఖరిమీద వుంటుంది. ఈలోపల ప్రభుత్వం తన డెసిషన్ యివ్వవచ్చును.

Mr. Speaker.—For what it is worth.

Sri V Srikrishna —It has got that significance. It will have its impact.

Mr Speaker —I will refer it to the Petitions Committee and ask them to send their report as early as possible.

శ్రీ ఎన్ ప్రసాదరావు —అధ్యక్షా, యిప్పుడిది టెక్నికల్‌గా చూడవలసిన సమస్యకాదు. ఎందుకంటే ఉద్యోగస్తులు ఆందోళన చేసినపుడు మనశాసన సభకు పిటిషన్ ఇవ్వడమే కాకుండా కౌన్సిల్‌కు కూడా యిచ్చారు. దానితో పాటుగా ప్రభుత్వం దగ్గరకు వాళ్ళు రాయబారాలు జరుపుతున్నారు అనేక ప్రకటనలు చేస్తున్నారు. కాబట్టి యేదోఒక ఏజన్సీ దీనిమీద యాక్షన్ తీసుకో వలసిన అవసరం వుంది నిర్ణయం కీసుకోవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వానిది. ఆ ప్రభుత్వం నిర్ణయాలు తీసుకునేట్లుగా మన శాసనసభ చేయకలుగుతుంది. మన శాసనసభ చెప్పకుండనే ప్రభుత్వం చేయగల్గుతుందనేది వేరే విషయం. ప్రభుత్వ మునకు అదికారం వుంది. ఆ స్టేట్‌మెంటును ఒక రకంగా చెప్పవచ్చును ఈ శాసనసభా వేదిక మీదనే ఆ స్టేట్‌మెంట్ మొదటసారిగా యివ్వాలని చెప్పడం న్యాయమే కాని, ప్రభుత్వం యీ లోపల వారి హక్కులను అంగీకరించడానికి వీలులేదని పిటిషన్స్ కమిటీ యేదో ఒక నిర్ణయం తీసుకునేంతవరకూ ఎమీచేయ డానికి వీలులేదని చెప్పడం భావ్యం కాదు. ప్రభుత్వం వారు కమీషన్‌ను నియమించారు అంతమాత్రాన ప్రభుత్వం వారు ఇంటీరిమ్ రిలీఫ్ యివ్వకుండా

వూరుకోలేదు. కమీషన్ ముందు మేటర్ వుంది, ప్రభుత్వం అత్యవసరం అని గుర్తించే యీ రిలీఫ్ యివ్వడం జరిగింది. ఈ రిలీఫ్ యివ్వడం దృష్ట్యాగాని ఆందోళన జరగడం దృష్ట్యాగాని యీ విషయం పిటిషన్స్ కమిటీ ముందు వున్నప్పటికీ ప్రభుత్వం ముందుగా శాసనసభకు తెలియజేసి ప్రకటనచేయాలని మనం కోరడం న్యాయమని, పిటిషన్స్ కమిటీ నిర్ణయించే వరకూ ప్రభుత్వం వారు నిర్ణయం తీసుకోకూడదని చెప్పకూడదని మనవి చేస్తున్నాను. ఇది ముఖ్యవిషయం.

Mr.Speaker:— I do not think you have understood me correctly. I never said that till the report of the Petitions Committee is received Government cannot act in the matter. If they want they can straightaway concede the demands of all the N. G. Os. and perhaps give some thing more Nothing prevents the Government at any stage from conceding the demands. When you present a petition to the House, you want the House to take action in the matter. Then it is but proper for the Government or the One-man Commission to wait for the report of the Petitions Committee to consider as to what they are going to say.

In the meantime, if the Government want to consider the demands of the N. G. G Os,, nothing prevents the Government.

శ్రీ పిల్లలమఱ్ఱి వెంకటేశ్వర్లు :— మీరు చెప్పేదానిలో One man Commission నిర్ణయం వచ్చేవరకు వేచియుండాలని లేదు. Petition ను present చేయడం శాసన సభకు బయట వున్నటువంటి ప్రజలకీ శాసన సభలో ఉన్న వాళ్ళకుగల ఒక హక్కు, ఈ పెటీషన్ మనకు ఇచ్చారు. మన procedure ప్రకారము అది Petitions Committee కు పోతుంది. Petitions Committee దీనిని enquiry చేస్తుంది. report submit చేయవచ్చు. అన్నీ printed forms కనుక దానిమీద టైముకూడా ఎక్కువ తీసుకోకపోవచ్చు. రెండు మూడు రోజులల్లో Petitions Committee కి Chairman గానున్న Deputy Speaker గారు వెంటనే recommendation కూడా చేయవచ్చు. It does not bar either the Government or the Commission to carry on its duties.

Mr. Speaker.—I never said that either the one man Commission or the Government is not taking action in that mater. But when a petition is presented before the responsible Legislature, will it not require anybody to wait for the report of this Legislature ? What for are you presenting this petition ? You want the Legislature to do justice.

Sri P. Rajagopala Naidu.—Then I want to know the scope of the Petitions Committee.

Mr. Speaker.—Regarding the scope of the Petitions Committee, Rules are there. You know it and I know it. Everybody knows it.

Sri P. Rajagopala Naidu.—What is the action that is going to be taken by the Petitions Committee ?

Mr. Speaker:—They will investigate into the matter and send their report to the House

Sri P. Rajagopala Naidu —What will happen?

Mr. Speaker —It would be placed on the Table of the House for the information of the Members here

Sri P. RajagopalaNaidu —Therefore no decision will be taken in that matter

Sri Tenneti Viswanatham :—What the petitioners have done is, they have appealed to an higher body than the Government, namely, the Legislature As soon as the report comes, if the Members here feel that their demands are just, we can pass a resolution straightaway calling upon the Government to accede to the demands either in full or in part As soon as the report comes, we can move a resolution and compel the Government, even without waiting for the One-Man Commission's report, if the House feels But if they give time to the Government, the House can give This House is a higher authority than the Executive and that is why the petition is presented here.

Mr. Speaker:—That is exactly what I said Now as to what should be done after the Petitions Committee report is received, we will consider it later First wait for the report of the Petitions Committee. Now this is the procedure; After presentation, petition to be referred to the Committee on petitions, examination and report by the committee: (1) Every petition after presentation by a member shall be referred to the Committee on Petitions. (2) The Committee on Petitions shall examine every petition referred to it and shall report to the Assembly stating the subject matter of the petition, the number of persons by whom it is signed and whether it is in conformity with the Rules"

The number of persons by whom it is signed is 3,40,000 I do not know when the Petitions Committee would be in a position to see all these signatures whether they are genuine signatures of all these 3,40,000. They have to verify whether all these people have signed it or not and see by whom it is sign d and whether it is in conformity with the rules.

"If the Petition complies with the Rules the Committee may in its discretion direct that it be circulated among the membrs The Committee shall in its report state whether the circulation has or has not been directed, and where circulation has not been directed, the Speaker may in his discretion direct that the petition be circulated Such circulation shall be of the petition In Extenso or of a summary thereof as the Committee or the Speaker, as the case may be, direct. (3) A copy of the report of the Committee on petitions shall be despatched to each member."

So it is not even placed on the Table of the House, but shall be despatched to each Member. That is the procedure.

శ్రీ యన్. ప్రసాదరావు :—అధ్యక్షా, ఇప్పుడు పిటీషన్లు వెనక్కు తీసుకోవలసిన అవసరం వుంటుందా అని అడిగినారు. అటువంటి అవసరము ఏమీ లేదు. ఇప్పుడు ఒక కమీషను ఏర్పాటు చేయబడివుంది, ఆ కమీషన్ report ఇవ్వడానికిగాని, లేక ఈలోపున ప్రభుత్వము ఈ సమస్యమీద నిర్ణయము తీసుకోవడానికిగాని, శాసన సభకుగాని Petitions Committee కిగాని అడ్డం రాదని మీరు చాలా స్పష్టముగా తెలియజేశారు. ఒకవేళ ప్రభుత్వముగాని, కమీషనువారుగాని ఈలోపల ఒక నిర్ణయము చేసినప్పటికీ,దానినికూడా దృష్టిలో పెట్టుకొని Petitions Committee గాని, శాసనసభగాని, ఈ petitions మీద తనయొక్క అభిప్రాయమునుకూడా చెప్పే అధికారము అదనంగా మనకు ఉంటుంది. అందువల్ల ఈ ఉద్దేశముతోనే ఈ petitions ను refer చేయడం జరిగింది తప్ప, ప్రభుత్వాన్నిగాని లేక కమీషన్‌గాని ఆటంకపరచాలనే ఉద్దేశంతో కాదు.

శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు :— ఈ Rule లో petitions యిచ్చిన తరువాత ఏమి చేయాలనేటటువంటి విషయం lay down చెయవలసింది. రిపోర్టు తయారుచేసి ఆ రిపోర్టు మెంబర్లుకుకూడా పంపించాలని వుంది. It is a very good suggestion also, అయితే యిప్పుడు దాంట్లో వున్నటువంటి ముఖ్యమైన విషయం ఆ member raise చేసినదానివల్ల confuse అవుతోంది. గవర్నమెంటు decision తీసుకోవడానికి లేక commission దీంట్లో enquiry చేసి సాధించడానికి గాని ఈ petition మనకు యిచ్చినదానికిగాని ఏ విధమైన ఆటంకంగాని connection గాని వుండదు. మన అసెంబ్లీ అన్నిటికంటే supreme body అయినప్పటికి కూడా కొన్ని కొన్ని functions అది discharge చేయడానికి అవకాశంకూడా వుంది. అందువల్ల ఆ Petitions committee రిపోర్టు చేసిన తరువాత ఆరిపోర్టును సభ్యులకు circulate చేయవచ్చు.

Mr. Speaker : –It would be referred to the Petitions Committee.

Sri Ramachandra Rao Deshapande :— From the reading of the rules which was just now done, I am sure that the Petitions Committee will have only a power just to scrutinise the signatures and to see whether the petition is in confirmity with the rules and verify the signatures and all that but I am afraid whether it can consider the matter on its merits and if it is not,so, what good purpose will be served by sending it to the Petitions Committee ?

Mr. Speaker :—You should bring it to the notice of the Petitions Committee.

Sri Ramachandra Rao Deshpande :—No. No. I am not saying as to what has to be done. What I am afraid is whetherthe petitions Committee will be competent to decide the matter on its merits ?

Mr. Speaker:-The rules are there and by the guidance of the members of the Petitions Committee as well as yourself and myself they will do

it Why should I direct the Petitions Committee? The rules are there as to what they should do As Sri Tenneti Viswanatham has suggested it looks as though it is meaningless to present the petition to the House because unless the report of the Petititions Committee is received nothing can be done Then ultimately this House must have the powers to consider and decide something on that

Sri Tenneti Viswanatham —We have the power, Sir But we have not used that power so far. When the report is presented, this House has got the right to pass a resolution directing the executive to do this or that.

Mr. Speaker · —We will consider about it after the report of the Petitions Committee is received

Sri Tenneti Viswantham ·—The number of signatures are noted in each book Sir It is a matter of a few minutes for the Petitions Committee to find out. There is no question of verification. They have got to see · . .

Mr Speaker ·—That is what you feel I do not know how Mr. Vasudev Naik feels

Sri Tenneti Viswanatham ·—It is stated like this" examine petition referred to it and shall report to the Assembly stating the subject matter of the petition, the number of persons by whom it is signed and whether it is in conformity with the rules." There is no question of verification of 3 lakhs of signatures As gentlemen have signed it we accept the signatures as genuine They have got to simply say how many people have signed it and. .... .

Mr Speaker :—That is your interpretation.

Sri Tenneti Viswanathem ·—That is clearly stated.

Mr. Speaker ·—I do not know what other Members say

Sri Tenneti Viswanatham :—Anyway we cannot introduce verification also

Mr. Speaker : —They will adopt their own methods to verify

PAPERS LAID ON THE TABLE

Notifications issued under section 9 (1) of the Andhra Pradesh Motor Vehicles Taxation Act, 1963.

G. O Ms.No. 711, Home (tr-II) Departmet, dated 30th March 1965

G O Ms No. 725, Home (tr-II) Department dated 31st March 1965

G O. Ms. No 1081, Home (Tr-II) Department dated 27th May 1965.

The Minister for Labour and Transport (*Sri B. V. Gurumoorthy*,):—Sir, I beg to lay on the Table under sub-section (2) of Section 9 of the

Andhra Pradesh Motor Vehicles Taxation Act, 1963 (Act 5 of 1963) a copy each of the Notification issued in the following G.Os. under sub-section (1) of Section 9 of the Andhra Pradesh Motor Vehicles Taxation Act, 1963.

G.O. Ms. No. date in which the Notification was issued.	Date of the publication in the A. P. Gazette.
1. G.O. Ms. No. 711, Home (Tr. II) Department, dated the 30th March 1965.	Published in Part I Extra-ordinary of Andhra Pradesh Gazette, dated the 30th March, 1965.
2. G. O. Ms. No. 725, Home (Tr. II) Department, dated the 31st March, 1965.	Published in Part I Extraordinary of Andhra Pradesh Gazette, dated the 31st March, 1965.
3. G.O. Ms. No 1081, Home (Tr. II) Department, dated the 27th May, 1965.	Published in Part I of Andhra Pradesh Gazette dated the 10th June, 1965.

Mr. Speaker :—Papers laid on the Table.

POINTS OF INFORMATION

re: Audit Report of the Wakfs Board.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :—అధ్యక్షా, ఈ audit reports మాకు అందచేసింది. 1956 ఏప్రిల్ నుంచి 1962 మార్చి వరకు మాత్రము ఉన్నాయి. ఇదివరకు అసెంబ్లీలో ప్రశ్న వేశాను. 1963 మార్చి, 1964 మార్చి, 1965 మార్చి మూడు సంవత్సరాలవి కాని, 6 సంవత్సరాల క్రిందటివే ఇచ్చారు. ఈ మూడు సంవత్సరాలు audit లేకుండా, అంతకుముందువే ఇచ్చేటటువంటి పరిస్థితి ఎందుకు చేశారండి.

Mr. Speaker :—He is complaining that there is some delay.

Sri B V. Gurumurthi :—This is wakfs Board Report, Sir. That is nothing to do with this.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :—Wakfs Board Audit report ఒకటి మాకు ఇచ్చారండి, ఇప్పుడు Table మీద పెట్టారు. 1956 April నుండి 1962 March వరకు మాత్రం ఇచ్చిన report ఇప్పుడు ఇస్తున్నారు. మేము ఇదివరకు Question hour లో కూడా ఇన్ని సంవత్సరాలు నుంచి రాలేదని అడిగినాము. 1962 మార్చి తరువాత మూడు సంవత్సరముల [illegible] మంత్రిగారు ఇవ్వాలి.

Mr Speaker:—Please bring it to my notice. I may ask t Concerned Minister as to what he has got to say and then consider.

re Failure of Government to announce important policy decisions in the House first

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:—Convention violation point ఒకటి మీ నోటీసుకు తీసుకొని వస్తున్నాను తమరు ఇదివరకు ఒక Ruling ఇచ్చారు. Important policy statements గనుక ఇచ్చేటట్లయితే, అసెంబ్లీ ఉండగా, అసెంబ్లీలోనే ఇవ్వాలని తమరు చెప్పారు

Mr. Speaker —Please give notice I will hear you to-morrow

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య —అదే notice కు తీసుకొని వస్తున్నాను అది ఈ వేళ వచ్చిందండి. అందుకని చెప్పుతున్నాను.

Mr. Speaker.—Anyway you brought it to my notice. Please put it in writing whether it amounts to contempt of House or breach of privilege or whatever it might be.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య ·—Contempt కాదు. తమరు దానికి గాను ఒక convention ఇచ్చారు. ఈ విధంగా జరగాలని, At a high level meeting of Ministers and top officials of Finance and Co-operation and other departments today decided to finalise the Taccavi loans through Land Mortgage Banks The decision was announced this evening by Dr M Chenna Reddy, the Minister for Finance and Industries, at a function got up in connection with the opening of the new building of the Andhra Pradesh Central Land Mortgage Bank at Barakatpura in which four Members of the Cabinet including the Chief Minister participated.

ఇది చాలా important statement. ఈ policy statement అక్కడ ఇచ్చారు. మన House కు ఇవ్వవలసినటువంటి గౌరవం ఇవ్వలేదు తమరు ఇచ్చినటువంటి అభిప్రాయానికి వ్యతిరేకమని చెప్పుతున్నాను. అదే వ్రాసిఇస్తాను.

MOTION OF THANKS TO THE GOVERNOR'S ADDRESS.

శ్రీ విఠల్ రెడ్డి (నర్సాపూర్) ·—అధ్యక్షా, ఇప్పుడు వ్యవసాయ రంగములో, అధికోత్పత్తి కావాలంటె క్రింద తెలిపిన కొన్ని ప్రధాన విషయాలలో ప్రభుత్వము చర్యతీసుకోవలసి యుంటుంది.

(1) రైతుకు గిట్టుబాటు అయ్యేటటువంటి ధరలను నిర్ణయించుట.

(2) రైతులు పండించిన పంటకు సక్రమంగా వ్యవసాయ ఖర్చులు పోను గిట్టుబాటు అయ్యేటటువంటి ధరలను నిర్ణయించుట.

(3) అట్లాగే, సకాలానికి ఎరువులుకూడా అందింపచేయుట.

(4) భూసంస్కరణలు ప్రవేశ పెట్టుట.

(5) విద్యుచ్ఛక్తి విషయంలో, వ్యవసాయ రంగానికి ఎక్కువ ప్రాముఖ్యత నిచ్చి supply చేయుట.

(6) బంజరు భూములు, పోరంబోకులకు పట్టాలు ఇచ్చుట.

(7) వడ్డి వ్యాపారస్తుల దోపిడి వెంటనే గ్రామాలలో అంతంచేయుట.

(8) నీటి వసతి కల్పించుట.

(9) ప్రభుత్వం వ్యాపారాన్ని జాతీయం చేయుట.

(10) బ్యాంకులను జాతీయం చేయుట.

(11) గుత్తధనం ప్రభుత్వము స్వాధీనం చేసుకొనుట.

ఇవి ప్రధానమైన విషయాలు, కాని మన గవర్నరు గారి ఉపన్యాసములో ఒక విషయం కూడా, ఈ ఉత్పత్తి పెంచడానికి తోడ్పడే సూచనలు కూడా లేవు, విద్యుచ్ఛక్తి విషయంలో ఏ basis పైన ప్రతి తాలుకాకే గాని, ప్రతి district కే గాని దానితోపాటు వెనుకబడిన ప్రాంతాలకు supply చేస్తారో గవర్నరుగారి ఉపన్యాసములోలేదు, కాని ఈ నాడు చాలా గ్రామాలకు, అసలు కొన్ని తాలూకాలకు విద్యుచ్ఛక్తి supply లేనేలేదు. చాలా ప్రాంతాలు మిగిలి ఉన్నాయి, తెలంగాణాలో అసలు 2 తాలూకాలకు తప్ప, ఇంచుమించు 170 గ్రామాలకు విద్యుచ్ఛక్తి supply చేయలేదు. నాల్గవ పంచవర్ష ప్రణాళికలో అసలు విద్యుచ్ఛక్తిలేని గ్రామం ఉండదని ప్రభుత్వము ప్రకటించింది, కాని దీనినిబట్టిచూస్తే అసలు నాల్గవ ప్రణాళిక ముగిసేసరికి, ఏదో 10, 20 వెనుక బడిన గ్రామాలకు మాత్రం supply కావచ్చునని నేను భావిస్తున్నాను. ఈ పద్ధతి ఉన్నట్లయితే విద్యుచ్ఛక్తి supply కాదు, ప్రధానంగా విద్యుచ్ఛక్తి వ్యవసాయ రంగానికి చాలా తోడ్పడుతుంది, ఉత్పత్తి పెంచే దానికి తోడ్పడుతుంది. కనుక ఈ విద్యుచ్ఛక్తి కార్యక్రమం ఎట్లా speed గా చేయాలో, దానితోపాటు వెనకబడిన ప్రాంతాలకు ఎట్లా supply చేయవలెనో, ఎట్లా దానిని అభివృద్ధి చేయవలెనో అనేది ప్రభుత్వము యోచన చేయడంలేదు, దీనిని ఆలోచనచేయవలెనని మనవిచేస్తున్నాను. అట్లాగే ఈ నాడు వ్యవసాయ కార్మికుల పరిస్థితి చాలా అధ్వాన్నంగా ఉన్నది. గ్రామాలలో, ఇప్పటికి తెలంగాణా ప్రాంతములో 5 నుంచి 10, 15 వరకు ప్రతినెలకు జీతము ఇస్తున్నారు, ఇప్పుడు ధరలు అధికంగా పెరిగిన దాని దృష్ట్యా, ఈ జీతగాళ్ల సమస్యను పరిష్కరించే విషయం ప్రభుత్వముగాని, గవర్నరుగారి ఉపన్యాసములోగాని ప్రస్తావన లేకపోవడం విచారకరం. ఎందుకంటే ఇది ప్రధానంగా వ్యవసాయ ప్రదేశము. ఈ నాడు వ్యవసాయం వల్లనే ఇంచుమించు నూటికి 50 మంది కూలిచేసే ప్రజలు గ్రామాలలో ఉన్నారు. వారి విషయం అసలు ప్రస్తావనేలేదు. కాని దీని విషయంలో మొన్న ప్రభుత్వము ఒక చిన్న బిల్లు ప్రకటించింది, ఈ వ్యవసాయ కార్మికులకు కనీసవేతనములు ఉండాలని, 15 నుంచి 18 వరకు వేతనాలు ఉండాలని, కాని గ్రామాలలో ఇప్పటికి అది implement చేయడంలేదు, అసలు దానిని అచరణలో పెట్టే దానికి కూడా ప్రభుత్వము ప్రయత్నం చేయడంలేదు, కాని ఈ నాడు ప్రధానంగా వ్యవసాయ కార్మికులయొక్క వృత్తి వాళ్ల పరిస్థితి చూచినట్లయితే చాలా అధ్వాన్నంగా ఉన్నది, ఈ ప్రభుత్వము వెంటనే వారి విషయం గురించి చర్యతీసుకోవలసిన అవసరం ఉన్నది.

అట్లనే minor irrigation విషయంలో ప్రభుత్వము కేటాయించిన డబ్బు సరిపోదు, అసలు చాలా గ్రామాలలో నీరు సరఫరా లేక పంటలు కూడా సకాలానికి పండక రైతులయొక్క ఆర్థిక పరిస్థితులు దెబ్బతింటున్నాయి, నా నియోజక వర్గమైన నర్సాపురం తాలూకాలో చాలా గ్రామాలలో కుంటలు, చెరువులు మరమ్మతులు లేక మిగిలిపోయి ఉన్నాయి, కనుక, ప్రభుత్వము దీనికి ఇంకా ఎక్కువ డబ్బు కేటాయించి ఈ పనులు ఎక్కువగా తీసుకోవలెనని మనవిచేస్తూ ఈ సమయము ఇచ్చినందుకు తమకు నేను ధన్యవాదాలు అర్పిస్తున్నాను.

Sri P Anthony Reddy —Mr Speaker Sir, I rise to second the Motion of Thanks moved by Dr T.V.S Chalapathi Rao which has reviewed the developments and progress in the State. The Governor in his Address has mentioned very few salient features None of us would expect from him that he would enumerate all the items of progress and all the items of development that have been done in the State for the last two or three years But unfortunately the Leader of the Opposition and some of the Members of the Opposition have been mentioning that in the Governor's address so many items were not mentioned.It was never expected from him or by anybody but if we see that with our own experience and reveiw practically all the work for the last three or four years, everyone of us will be satisfied or even proud of the achievments of the Government

(Mr. Deputy Speaker in the Chair)

Unfortunately the Leader of the Opposition began to see the things with black eyes Naturally he was blind to see many facts that have helped the development of the State. If, on the other hand, he had seen the very same things with the glasses of a Yudhishtira, his opinion will be different. However, just to go on criticising the opposition is not my work I do feel that the efforts Government has made and thedevelopmental activities they have launched and are launchig, most of them are on the way to success of which anybody can be proud of

Coming to the N G Os question, every one feels that we sould do something to the N. G Os. I feel that the problem of N. G. G . Os is not economical but it should be tacked on with the administrative reforms. If we reduce the number of unnecessary N G G. Os in the various departments, we can easily double the pay of the N G. G Os. I do feel that a hungry stomach can rarely do justice to is job. If his stomach is full he can do work They can consider the demands of the N. G. G. Os with refer 'ence to the administrative reforms. If they go on reducing the number of N G G Os. wherever it is possible and increase efficiency, this can be done The same work is being done from taluk office right up to the secreteriat and the same paper is passed through various departments. If such rigid red tapism is reduced, the work can be lessened and the efficiency can be increased. A lot of reduction of the staff can be done Therefore taking the administrative reforms and the N. G G Os demands as one problems, we can increase the pay much more. However, the N G G Os are prepared to work more and more efficiently if his stomach is full

We have been demanding that the directorate of the Public Libraries should be separated as the Act enjoins on the Government,

Instead we are sorry to hear that the Government is thinking of bifurcating. Elementary, Secondary and College education are three stages of one unit. To bifurcate this one unit and bring them under two directors, results in confusion and retardation. Madras, Mysore and Kerala have two Directors. As my information goes about Mysore State—from the various M. L. As., the appointment of the second Director is due to certain political pressure. Why should the Government copy what is existing in Madras or Kerala. They can as well wait for the result and if it is really successful and efficiency is assured then they can copy. Not waiting for the results will not lead to efficiency in education. As a matter of fact, the present Directorate of Education is run on efficient lines. When the work is being done efficiently and the Director is only looking towards co-ordinating the unit of the departmeet, why do you want to bifurcate. I request the Government to reconsider the whole thing and await the results of the Madras and Mysore States and then await the report of the Education Commission and if they feel that the results are seccessful, then they can think of bifurcating. I think it is but wise that the Government should defer the bifurcation. Coming to the Public Libraries Act. there should be an Independent Directorate of Public Instruction. This House from both the Treasury Benches as well as the Opposition, have been requesting the Government that the Director of Public Libraries should be separated. The Government has not taken any decision. The Public Libraries Department is not an education department. It is connected with municipalities and Corporation and with all the pubic in the State. It is connected with all departments. When such is the case, why should they not consider and bifurcate it so that the Deputy Director can have better scope of independence. This aspect, I request the Government to reconsider. And in view of the Act which enjoins a separate Directorate of Libraries, I request the Government to implement the same immediately. The most unfortunate thing in the department of education is a physical education. Physical education is a very important aspect of educational development. As a matter of fact in a country like ours where we are surrounded by enemies, who are ready for attack at a shortest moment's notice, it should be our endeavour to encourage our own men. This has been the most neglected part of our education.

Some 20 years back, the Government appointed Regional Inspector for 4 or 5 districts when there were only 60 or 80 high Schools in the districts. After the formation of Andhra Pradesh, we have in each district more than 10 or 12 schools and in Guntur district there are 40 schools and the same Regional Inspector will have to inspect 800 High Schools: Is it physically possible to inspect 800 High Schools? Then, what is the use of having an Inspector when it is impossible for him to inspect all the schools. There is a great need to have an Inspector for every district. In Guntur they may require 2 or 3 or of these inspectors. There may be selection grade Officers for Physical education. They may be put in charge of each taluk. For the purpose of uniformity and co-ordination it is advisible to have an officer of the status of a Regional Inspector and he may be gazetted Officer. Then he will have a number of district Inspectors whom he will have to supervise and see that physical education improves. Till recently

we have a Deputy Director of Physical Education I hear that the post has been abolished and an Inspector is appointed It is very unfortunate that the department of education is dealt with by a Deputy Director and the physical education is deprived to a very large extent I would suggest to the Government to overhaul the physical education and appoint a Gazetted Regional Inspector and a Deputy Inspector of Physical education at the State level and the person best suited be posted as Chief Inspector of Education The post of Inspector of Games may be abolished altogether If the whole system of physical education is overhauled on these lines, physical education may be more efficient and our children will be better benefited for the safety and efficiency of our country There is a great need to upgrade the college of physical education in order that the degree holders may be given the best education Unless this is done our position in the eyes of the U G C will not be very safe Therefore I request the Minister to consider all these things and try to do something for the reorganisation of physical education

Lastly, I would like to say a few words about the Village Officers They have no doubt committed a few mistakes but their demands are genuine Fortunately their case was taken up by a few M L As and I am sure that they will do justice to these Village Officers

శ్రీ పి రాజగోపాలనాయుడు — అధ్యక్షా, మిత్రులు ఆంథోనీరెడ్డి గారు మాట్లాడుతూ ఏ విజయాలైతే సాధించామో, వాటిని గురించి గవర్నర్ గారు చెప్పారని అన్నారు కాని ప్రభుత్వం వేటినైతే సాధించలేకపోయిందో, ఎందువల్ల సాధించలేకపోయిందో ఆ విషయాలను గురించి కూడ సాధారణంగా ప్రజలు తెలుసుకోవాలని అనుకొంటూ ఉంటారు సాధించిన విషయాలతోబాటు సాధించనటువంటి విషయాలను, సాధించకపోవటానికి గల కారణాలను కూడ గవర్నర్ గారు చెప్పి ఉంటే బాగుండేది అనుకొంటాను. ఇది లేట్ అవర్‌లో ప్రిఫేర్ చేసింది. అది ప్రిపేర్ చేసిన టైమ్‌కు రాష్ట్రంలో సీజనల్ కండిషన్స్ ఎలా ఉన్నవో, ప్రజలు ఎలా ఉన్నారో వారి ప్రసంగంలో చెప్పబడలేదు. ముఖ్యంగా రాయలసీమజిల్లాలో - ఆంథోనీరెడ్డిగారు ఏ జిల్లానుండి వచ్చారో, ఆ జిల్లాలో యీనాడు సీజనల్ కండిషన్స్ సరిగా లేవు ఆంధ్రజనత కాంగ్రెస్ పార్టీ పత్రిక అనుకొంటాను ఆ ఆంధ్రజనత పత్రికలో చిత్తూరుజిల్లా కాంగ్రెస్ కమిటీవారు ఆ జిల్లాలో కరువు వచ్చిందని, ఆ ప్రాంతాన్ని కరువుప్రాంతంగా డిక్లేర్ చేయమని తీర్మానం చేసినట్లు పడింది ఆ జిల్లాలో, అనంతపురంజిల్లాలో చాలా తాలూకాలలో కరువు వచ్చేటట్లుగా ఉంది బావులలో నీరు లేకుండా పోతున్నది, పైరులు ఎండిపోతున్నవి దానిని గురించి ప్రభుత్వం ఎలాంటి చర్యలు తీసుకోబోతున్నదో, ఎట్టి జాగ్రత్తలు తీసుకోబోతున్నదో, సామాన్య ప్రజలకు, సామాన్య కూలీలకు ఎటువంటి సౌకర్యాలు కల్పించబోతున్నదో ప్రభుత్వం గవర్నర్ గారి ప్రసంగంలో చెబితే బాగుండేది ప్రజలకు కొంత తృప్తి ఉండేది రాయలసీమలో రికరింగ్ ఫామిన్ వస్తూఉంటుంది తిరిగి ఆ జిల్లాలలో ఫామిన్ వస్తుందని ప్రజలు భయపడుతున్నారు. ప్రభుత్వం అక్కడ ఫామిన్

రాష్ట్రంలో ఎటువంటి సౌకర్యాలు, జాగ్రత్తలు తీసుకొంటున్నదో చెప్పి అక్కడి ప్రజలకు ధైర్యం కలుగజేసే విషయం ఆ ప్రసంగంలో లేకపోవటం విచారకరమైన విషయము. ఈ ప్రభుత్వం ఎన్నో సాధించిందని చెబుతున్నారు ఏమి సాధించినదని ప్రశ్నిస్తున్నాను. గ్రామ ఉద్యోగస్థుల సమస్య తీసుకొందాము. రాష్ట్రంలో ఉన్నటువంటి గ్రామ ఉద్యోగస్థులు ఎన్నో సంవత్సరాలనుండి తమ సమస్య పరిష్కరించమంటున్నారు. సుప్రీంకోర్టు డిసిషన్ వచ్చిన తర్వాత-తమ స్థితి ఏమిటని వారు రెండేండ్లుగా అడుగుతుంటే. యీ ప్రభుత్వం ఏమీ చెప్పలేకపోతున్నది వారి స్థితిలో అస్థిమితత ఏర్పడుతున్నది. ప్రభుత్వం వారి సమస్య పరిష్కరించి, వారి సర్వీసు కండిషన్స్ బాగుపరచినట్లయితే యీనాడు మాస్ రిజిగ్నేషన్స్ వచ్చి ఉండేవి కావు ఇటువంటి జరిగినపుడల్లా మాస్ రిజిగ్నేషన్స్ రావటం, ప్రజలు పనులు చేసుకోవాలంటే సాధ్యం కాక పోవటం అసౌకర్యములు జరగడం జరుగుతున్నది. ప్రభుత్వం ఇటువంటి పరిస్థితులు ఎందుకు కల్పించాలి? వారి సమస్య పరిష్కరించి ఉంటే సక్రమంగా ఉండేది. వారు ఏమి కాబోతున్నారో తెలియకపోతే వారు ఆ ఉద్యోగంలో ఎలా ఉండగలుగుతారు? వారిలో ఉన్న అసంతృప్తిని వెంటనే తొలగించాలని కోరుతున్నాను. ఎన్. జి. వో. ల సమస్య ఉన్నది. అది తెగని సమస్యగా ఉంది. ఈ ప్రభుత్వ ఆర్థిక విధానం యీవిధంగా ఎంతవరకు ఉంటుందో అంత వరకు వారిలో అసంతృప్తి ఉంటుంది. ఇక్కడ వారు మెమొరాండం ఇచ్చారు ఇప్పుడు వారికి ఇస్తున్న జీతం కరువుభత్యం చాలదని, ఈక్వాలిటీ ఆఫ్ వేజస్, ఈక్వాలిటీ ఆఫ్ వర్క్ కావాలని అన్నారు ప్రస్తుత ప్రభుత్వవిధానం చూస్తే, అది సాధ్యం కాదని తెలుస్తున్నది. ఇప్పుడు వారికి కొంత టెంపరరీ రిలీఫ్ ఇచ్చామని ప్రభుత్వంవారు తెలిపారు. నాలుగవ పంచవర్ష ప్రణాళిక రాబోతున్నది; నాలుగవ పంచవర్ష ప్రణాళిక రూపొందింపబడిన తర్వాత ఆలోచిస్తామన్నారు. నాలుగవ పంచవర్ష ప్రణాళిక వచ్చేటప్పటికి మళ్ళీ ధరలు పెరిగిపోతాయి. ఇప్పటికే ధరలు రోజురోజుకు పెరిగిపోతున్నవి. అటువంటప్పుడు అప్పటికి ప్రభుత్వం ఎన్. జి. వో. లకు మరింత హెచ్చు రిలీఫ్ ఇవ్వవలసి వస్తుంది. శిస్తులు పెరిగే పరిస్థితి ఏర్పడుతుంది. ఈ సమస్య పరిష్కారం గురించి ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తున్నదా? ఈ సమస్య పరిష్కారం చేయాలంటే ధరలను అదుపులో పెట్టటానికి ప్రయత్నం చేయాలి. ధరలు అదుపులో పెట్టటానికి ప్రయత్నించాలని ఆ విషయమై ఫిస్కల్ పాలసీ చేయాలని యీ ప్రభుత్వం కేంద్ర ప్రభుత్వంతో చెప్పి వత్తిడి తెస్తున్నదా అంటే లేదు. అందుకు యీ ప్రభుత్వం ప్రయత్నం చేయటంలేదు. నాలుగవ ఫైనాన్స్ కమీషన్‌కు మనవారు ఇచ్చిన రిపోర్టులో ఏవిధంగా ఉన్నది? ఈ పరిస్థితి ఇలా చేయి జారుతున్నది. ధరలు పెరిగినట్లయితే తప్పకుండా ఇబ్బంది కలుగుతుంది. స్టేట్ ఎక్స్‌చెక్కర్ మీద ఎక్కువభారం రాబోతున్నది. మరల పన్నులు వేయవలసివస్తుంది. అది చాలా చిక్కులతో కూడుకున్నది. దీనిని తప్పకుండా ఆలోచించాలి అని ఏమైనా చెప్పారా? అదికూడా లేదు. ఈ ప్రభుత్వం హరిజనుల ఇండ్ల సమస్యను వంద ఏండ్లవరకు పరిష్కరించలేదని నేను చెప్పగలను. ఈ నాడు ప్రభుత్వం హరిజనులకు ఇండ్లస్థలాలు ఏ పద్ధతిలో ఏ వేగంతో ఇస్తున్నారో

దానినిబట్టిచూస్తే, యింకా వందనూట ఏభయిఏండ్లవరకు హరిజనులకు ఇండ్లస్థలాలు రావని తెలుస్తుంది హరిజనులకు ఇండ్లస్థలాలుగాని ఇండ్లుగాని ఇస్తున్నారాఅంటే లేదు. ప్రభుత్వం యీ సమస్యను ఎలా పరిష్కరించబోతున్నారు? శ్రీ చలపతిరావుగారు ఒక మాట అన్నారు. దీనికొరకు ప్రత్యేకంగా ఒక బోర్డు పెట్టమన్నారు. హవుసింగ్ బోర్డు ఒకటి పెట్టారు అది ఉన్నవారికే ఇంకా ఎక్కువ డబ్బు ఇచ్చి తోడ్పడుతున్నది. 20, 30 వేల రూపాయలు ఎవరు తీర్చగలరో అటువంటి పెద్ద వారికే డబ్బు యిచ్చి వాళ్ల గృహనిర్మాణానికి తోడ్పడుతున్నది ఎవరికైతే సోషలిజమ్ తెస్తామంటున్నారో, ఎవరికైతే సాంఘిక న్యాయం కలుగజేస్తామని అంటున్నారో ఆ పేదప్రజలకు, గ్రామాలలో ఉన్నటువంటి బీద ప్రజలకు యీ ప్రభుత్వం ఏమి చేశారని అడుగుతున్నాను. వారందరికీ స్థలాలు ఇప్పించటానికి వారికొరకు 100 కోట్ల రూపాయలు యీ ప్లానులో ఎందుకు పెట్టకూడదని అడుగుతున్నాను. ఆ విధంగా యీ ప్రభుత్వం చేయలేదు, ఆ సమస్య పరిష్కరించ లేదు. అందువల్ల యీ ప్రభుత్వం పేదవారికి సహాయం చేయుటంలేదని చెబుతున్నాను వెనుకబడిన తరగతుల సమస్య ఉన్నది బాక్‌వర్డ్ కమ్యూనిటీస్ అన్నది రద్దు అయినది మరల బాక్‌వర్డ్ క్లాసెస్‌లో ఏ ఏ కమ్యూనిటీస్ ఇన్‌క్లూడ్ అవుతాయో దానికి ఒక నివేదిక తయారు చేస్తామన్నారు, కేబినెట్ సబ్‌కమిటీ వేసి. ఆ సబ్‌కమిటీవేసి మూడు నాలుగు నెలలు అయినప్పటికి ఇంతవరకు ఒక మీటింగ్ కూడ జరగలేదు. దానిఎడల శ్రద్ధయే ఉన్నట్లయితే ఎందుకు సబ్‌కమిటీ మీట్ కాలేదు? ఇది చాలా విచారకరమైన విషయం. ఈ విధమైన సాంఘిక సంక్షేమ కార్యక్రమాలను యీ ప్రభుత్వం పాటించినట్లయితే 100 కి 30 మంది ఉన్న హరిజనులకు, 100 కి 60, 70 మంది ఉన్న వెనుకబడిన కులాలవారికి, పేదవారికి ఎలాంటి సౌకర్యం కలుగజేయలేకపోతారు. గ్రామాలలో గ్రామీణ గృహవసతి సౌకర్యాలు ఏర్పాటు చేయలేదు పట్టణాలలో గృహవసతి సౌకర్యాలు కలుగ జేశారా అంటే లేదు. నిన్న స్లమ్ క్లియరెన్స్ రిపోర్టు, దానికి సంబంధించిన రికమెండేషన్స్ చెప్పారు అందులో 100 స్లమ్స్ హైదరాబాద్ సికింద్రాబాద్ సిటీస్‌లో మూసీనదికి అటు ఇటు ఉన్నవని చెబుతున్నారు. వాటితోబాటు ఇంకా స్లమ్స్ ఎక్కువ అవుతున్నాయి. ప్రభుత్వంయొక్క ఆర్థిక విధానంవల్ల పట్టణాలు పెద్దవి అవుతున్నాయి అందువల్ల స్లమ్స్‌కూడా ఎక్కువ అవుతున్నాయి ఈ స్లమ్ క్లియరెన్స్‌కోసం యీ సమస్యా పరిష్కారానికి ప్రభుత్వం ఒక విధానాన్ని ఏర్పాటు చేశారా? ఎక్కడైనా డ్రయినేజ్ స్కీమ్స్ పెట్టగలిగారా? అన్ని పట్టణాలలో గ్రోయింగ్ పాపులేషన్‌కు త్రాగే నీటిని ఇవ్వగలుగుతున్నారా? అదికూడా లేకుండా ఉంది

ఈ ప్రభుత్వం నిరుద్యోగ సమస్యను పరిష్కరించలేకపోయింది. దానికి సంబంధించి గవర్నర్ ఎడ్రస్‌లో ఏమీ లేదు. ఎందువల్ల లేకుండాపోయింది? అది ప్రధాన సమస్యకదా? ఈ ప్రభుత్వం ప్రజలకు ఎలాంటి చదువు చెబుతున్నది? ఇంగ్లీషువారు ఉన్నప్పుడు గుమాస్తాగిరికోసం చదువులు చెబుతున్నామన్నారు కాని యీ నాడుకూడ గుమాస్తాగిరికొరకే చదువు చెబుతున్నారు. చదువు చదివి ఇంటికి వచ్చిన తరువాత, ఉద్యోగంలేక, చేసుకోవడానికి భూమి లేక బాధ పడుతున్నారు వారికి జీవనభృతికి కావలసిన అవకాశం ఏ మాత్రం కల్పించలేకుండా

ఉన్నారు. అందుకు యీ ప్రభుత్వానికి శాపంతుకలగలేదని చెప్పవలసిఉంది. సార్జంట్ 50 ఏళ్లలో యీ ప్రాథమిక విద్యను మేము ఉచితంగా ఇప్పించగలమని చెప్పినప్పుడు మనము నవ్వినాము. మనకు స్వతంత్రంవచ్చి 18 ఏండ్లు అయినది. మన ప్రభుత్వం ఏమిచేయగలిగింది? 7 లక్షల 25 వేల మంది విద్యార్థులను మేము యీ ప్లాను పీరియడ్‌లో చేర్పించినాము అన్నారు. ఇంకా ఎన్ని లక్షలమందిని చేర్చలేదని అడుగుతున్నాను. అంథోనిరెడ్డిగారికి విద్య విషయంలో ఎక్కువ ఇంటరెస్ట్ ఉన్నది ఎంతమందిని చేర్చలేదో ఆ సంఖ్య ఎందుకు చెప్పలేదని వారు గవర్నమెంట్‌ను అడిగితే నేను సంతోషించేవాడిని. అది చెప్పినప్పుడు యీ ప్రభుత్వం ఎంతవరకు సాధించిందో మనకు తెలిసేది. యీ ప్రభుత్వం ఇంకొక ఇనవేషన్ చేసింది-మరల యూనివర్శిటీస్‌పై దాడిచేస్తున్నది. దానినిగురించి అంథోనిరెడ్డిగారు చెబుతారనుకొన్నానుగాని. నేను డిజపాయింట్ అయ్యాను. ఈనాడు వైస్‌ఛాన్సలర్స్‌ను ఎపాయింట్ చేసి వారిమీద దాడిచేయడానికి మరల డైరక్టరేట్ ప్రత్యేకంగా పెడతామన్నారు అసలు యూనివర్శిటీలలో స్వాతంత్రం అన్నది ఉండబోతున్నదా? గుమాస్తాలను తీసివేసినట్లు యీ వైస్‌ఛాన్సలర్స్‌ను తీసివేయబోతున్నారు. ఆ బిల్లువచ్చినపుడు మాట్లాడతాను. ఆ విధమైనటువంటి ఇంట్రూషన్ అన్నది ప్రభుత్వం చేస్తున్నది. అది పొరపాటు కార్యము; మంచి కార్యముకాదు. అది టీచర్స్ అసోసియేషన్‌వారు అంగీకరించలేదని ప్రభుత్వం గుర్తించాలని కోరుతున్నాను. ఎరువుల సమస్య ఉన్నది. వ్యవసాయం విషయంలో ఏమి సాధించారు? మనది మిగులు రాష్ట్రం అంటున్నారు. అది ఎప్పుడూ మిగులు రాష్ట్రంగానే ఉంది. అందువల్ల మిగులు రాష్ట్రంగా కనబడుతున్నది. గుంటూరు, నెల్లూరు,కృష్ణా,ఉభయ గోదావరి జిల్లాలను మినహాయించండి. అప్పుడు మనరాష్ట్రం ఏమవుతుంది? ఈ 5 జిల్లాలలో ఉన్నటువంటి ధాన్యాన్ని మన రాష్ట్రంలో ఉన్న జనానికి అందుబాటులో ఉంచారా? లేదు. అవి ఇతర రాష్ట్రాలకొరకు ఉంచబడిన జిల్లాలు. వాటిని మన రాష్ట్రంలోనుంచి తీసివేసి మిగతా 15 జిల్లాలలో ఎంతవరకు మనం ఉత్పత్తిని సాధించాము అనేమాట చూసుకోవాలి. మిగులు జిల్లాలు అయిన 5 జిల్లాలలో ఉన్న ధాన్యం మైసూరు, మద్రాసు, కేరళ మొదలైన రాష్ట్రాలకు ఎగుమతి చేయబడుతున్నది. కనుక ఈ 15 జిల్లాలను self-sufficient గా. చేయగలుగుతున్నామా? ఈ 15 జిల్లాలు యిప్పటికికూడ deficit గా ఉన్నాయి. తెలంగాణాలో ఉత్పత్తి యింకా తక్కువగానే ఉన్నది. రాయలసీమలో కరువు నివారించబడ లేదు. Rain fed crops విషయంలో గందరగోళంగా ఉన్నది. Under ground water ఏమైన explore చేశారా? చేసేదానికి ప్రయత్నం చేశారా? Agricultural implements కు సంబంధించిన factories పెట్టుకొనే దానికి వీలుకలిగించారా? Boring sets తీసుకొనేదానికి వీలుకలిగించారా? Co-operative Societies ద్వారా Agricultural implements societies పెట్టుకొనే దానికి వీలుకలిగించారా? నిన్ననో మొన్ననో శ్రీ ఓబులరెడ్డిగారు ఏదో చెపుతూ ఉండిరి. 10 వేల రూపాయలలో ఏ సామాన్య రైతు అయినా తనకు కావలసిన agricultural implements జపాన్ నుంచి తెప్పించుకొనేదానికి వీలుఉన్నదని. అటువంటి సౌకర్యాలు కల్పించేదానికి మన ప్రభుత్వం ప్రయత్నం చేయడంలేదు. రైతా

Experiments చేసే రాజేంద్రనగర్‌లో మన భూములు ఏమీ సామాన్యమైన భూములుకాదు. ఏ తెలంగాణాలో అయితే తక్కువగా ఉత్పత్తులు ఉన్నాయో అక్కడే ఒక ఎకరాకు 7 వేల పౌనులవరకు పండించేదానికి వీలు ఉన్నది జపాన్‌లో 4 వేల పౌనులు పండిస్తుంటే యిక్కడ 7 వేల పౌనులు పండించేదానికి వీలున్నది. ఎలాగ పండించగలిగారు? అక్కడ నీరుఉన్నది. రాజేంద్రనగర్‌లో హెచ్చుగా ఎరువులు వేయగలిగారు కాని ఈనాడు ఏమి జరుగుతున్నది? జపాన్‌లో 400 పౌనులు ఎరువు వేస్తున్నారు కాబట్టి 4 వేల పౌనుల ధాన్యం వస్తున్నది. ఇతర దేశాలలో కూడ 200 పౌనులకు తక్కువ ఎక్కడా వేయడంలేదు మన ప్రభుత్వం రైతులకు ఏమి సహాయం చేస్తున్నది? ఉచితంగా యివ్వడంగాదు. డబ్బుకు యిచ్చే ఎరువులుకూడ ఎకరాకు ఒక పౌను కూడ యివ్వడంలేదు. ఆ పద్ధతిలో ఈ వ్యవసాయం ఏమైన అభివృద్ధి చెందుతుందా? చెందనే చెందదు ఆ 5 జిల్లాలు వదలివేసి ఈ 15 జిల్లాలలో ఎంత ఉత్పత్తి చేస్తున్నారు, ఎంత మిగులు ఉన్నది? ఎప్పుడు ఆంధ్ర రాష్ట్రంలో ఉన్నటువంటి ప్రజలందరికి మేలుకలుగుతుందని చెప్పడానికి వీలు ఉంటుంది? బంజరుల సమస్య, మిలిటరీవాళ్ళకు reserve చేశాము, ఆమీద పంచిపెడతాము అని చెప్పారు. మిలిటరీ వాళ్ళకు reserve చేసే భూములు ఎందువల్ల యింతవరకు reserve చేయలేదు Instructions ఎందుకు కఠినంగా జారీచేయలేదు. దానికి time limit ఎందుకు పెట్టలేదు. మూడునెలలలోగా మిలిటరీవాళ్ళకు ఎక్కడెక్కడ reserve చేయవలసిఉన్నదో అక్కడ భూములు reserve చేసి నివేదికలు పంపమని చెప్పి ఉన్నట్లయితే యిప్పటికి 6 నెలలనుండి బంజర్ల పంపకం చేసే దానికి వీలుఉండేది. ఆ విధంగా ప్రభుత్వం చేయలేదు. అందువల్ల ఈ బంజర్ల పంపకం సమస్య అలాగే నిలిచిపోయింది ఈ ప్రభుత్వం ఉన్నంతవరకు అది పరిష్కారం అవుతుందని నేను అనుకోలేకుండా ఉన్నాను. ఇక చతుర్థ ప్రణాళిక అని ఆశ పెడుతున్నారు ఏదైనా మాట్లాడినప్పుడు కొన్ని కష్టాలు భరించవలసి వస్తుందని శ్రీ గోపాలరెడ్డిగారు ఆర్థికశాఖ మంత్రిగా ఉన్నప్పటినుంచి, శ్రీ చెన్నారెడ్డిగారు ఆర్థికశాఖ మంత్రిగా వచ్చిన తరువాత కూడ భావితరాల వారి కోసం ఈ తరం వారంతరు కష్టాలు పడాలని అంటే ఏమిటి? భావితరాలవారు సుఖించడానికి మనము మనబిడ్డలందరు కూడ చిక్కులు పడాలి, చావాలి ఒక తరంవారు చెడిపోయేటట్లయితే 7 తరాలవారు బాగుపడేదానికి వీలుకాదు అది మనం గుర్తించుకోవాలి ఈనాటికోసం మనం ప్రణాళికలు వేసుకోవాలి మనం బాగా ఉన్నట్లయితే మన ఆర్థిక స్థోమత బాగా ఉన్నట్లయితే తప్పనిసరిగా భావితరాలవారు కూడ బాగా ఉండేదానికి వీలు అవుతుంది. నాకు తినడానికి ఉంటేనే నా బిడ్డకు తినడానికి ఉంటుంది నా దగ్గర ఉన్న తిండిని నా బిడ్డకోసం తీసివేస్తారా? నా బిడ్డకు పెడతారని నమ్మకం ఏమి ఉన్నది? ఇది జోస్యం లాగా ఉన్నది ఎప్పుడో 7 వ ప్లానులో స్వయం సమృద్ధి చేస్తాము, అప్పుడు ఏదో తీసుకురాబోతాము అన్నారు. జోస్యం చెప్పినట్లుగా ఉన్నది. 10 ఏళ్ల తరువాత నీకు గవర్నరుగిరి రాబోతుంది అంటే అది నిజమో, అబద్ధమో నాకు తెలియనుగాని అందుకోసం ఈనాటినుంచి నేను ఉపవాసం చేయాలి అనేటట్లయితే ఎలా ఉపవాసం చేయగలను? అలాంటి పద్ధతి

మంచిది కాదని నేను మనవి చేస్తున్నాను. శిస్తుల సమస్య ఇందులో ఉన్నది. Additional taxation వేయబోతున్నామని యిందులో రెండు సూచనలు చేశారు. చెరుకు పంటమీద పన్నులు వేయబోతున్నారు. తెలంగాణాలో హెచ్చుగా ఉన్నది కాబట్టి వేస్తాము అంటున్నారు. నవాబు రాజ్యం కాదు, ఉపాధ్యాయులుగా ఉన్న మీరుకూడ పెద్ద ఉద్యోగం మొగలు పెట్టి నవాబును తీసివేశారు ఎందుకోసం చేశారు? తెలంగాణాలో ఉన్న రైతాంగానికి కూలివానికి, పట్టణాలలో ఉన్న సామాన్య ప్రజానీకానికి సౌకర్యాలు కలుగచేయాలనేగదా! వారంతా బాగు పడాలనేగదా? ఎక్కువగా అభివృద్ధి చేయాలనేగదా? మనదేశంలో ఉన్న జనం కోసం ఎక్కువ ఉత్పత్తి చేయాలి. ఇతర దేశాలలో చక్కెర అమ్మాలనేగదా యిదంతా చేశారు అయితే జరిగింది ఏమి? నవాబు కాలంలో ఉన్న శిస్తులు తగ్గించకపోగా నవాబు లేనటువంటి రాజ్యానికూడ ఆ శిస్తులు extend చేస్తున్నాము అంటే—యిది నవాబు రాజ్యమా, లేకుంటే ప్రజారాజ్యమా? నేను ఒక విషయం ఆలోచించమని మనవిచేస్తున్నాను. బెల్లం ధరల విషయం. బెల్లం ధర హెచ్చుగా ఉండి గోనకు 600 రూపాయలు వచ్చినా రాజగోపాలనాయుడు గారికి యిష్టమేనని, అందువల్ల నేను దీనిని control చేస్తున్నానని బలరామిరెడ్డిగారు చెప్పారు. ఆ దినమే అడిగినాను, మీకు అధికారం ఏమి ఉన్నది అని ధరలు హెచ్చుగా అయ్యేటప్పుడు control చేసేదానికి ఆయనకు ఉన్న అధికారం ఏమిటి? ధరలు పడిపోయేటట్లయితే వాటిని నిలిపేదానికి శక్తి ఉన్నదా? అలాగ ధరలు నిలిపేదానికి అధికారం లేదు అంటారు. Central Government చేయాలి అంటారు. ధరలు స్థిరపరచేదానికి వారివల్ల కాదుగాని, ఈనాడు control ఎందుకు పెడుతున్నా వంటే అప్పుడు చూసుకుందాము అన్నారు ఈనాడు ధరలు పడిపోతున్నాయి. అడిగితే, 'నన్ను అడిగి 50 వేల ఎకరాలు చెరుకు ఎక్కువగా సాగుచేశారా'? అని అన్నారు. అంటే—ఇక మంత్రిగారిని అడిగేగదా ఏ పైరు అయినా పెట్టాలి. ఆ దుస్థితికూడ వస్తుందేమో? Crop planning అని పెట్టి జనాలను నడిపించుతారేమో నాకు తెలియదుగాని యిదిమాత్రం మంచి సాంప్రదాయం కాదు. ఈనాడు బెల్లం ధరలు పడిపోతున్నటువంటి సమయంలో చెరకుమీద ఎక్కువగా శిస్తు పెంచుతాము అంటే అంగీకరించదగినదేనా మీరు ఆలోచించాలని నేను కోరుతున్నాను Lift irrigation schemes క్రింద 50 రూపాయలవరకు ఎకరాకు వేస్తామని బ్రహ్మానందరెడ్డిగారు చెప్పినట్లుగా పత్రికలలో పడ్డది. అదే నిజం అయితే చాల విచారించదగ్గ విషయం. ఈనాడు 80 lift irrigation schemes ఉన్నాయి. 79 sanction కాబోతున్నాయి. నిన్న మొన్ననే చెప్పారు. పెట్టనటువంటి ద్రాక్ష తోటలమీద పెట్టి యింకా ఫలించనటువంటి ద్రాక్షతోటలమీద పన్నులు వేయాలని చెప్పారు. దానికోసం పెద్ద ప్రయత్నం చేస్తున్నాము అనికూడ చెప్పారు. పుట్టని బిడ్డమీదకూడ పన్ను వేసేటట్లుగా ఉన్నది. Lift irrigation schemes మీద పన్ను వేసేటట్లయితే lift irrigation schemes మాకు వద్దని జనాలు అంతా తిరుగుబాటు చేయరా? కృష్ణా గోదావరి జిల్లాలలో ఉండే ఆయకట్టుకు అంతా 11 నెలలు assured water supply యిస్తున్నారు. అక్కడ 25 రూపాయలకంటె ఎక్కువ పెట్టలేదు. ఈనాడు 50 రూపాయలు lift irrigation schemes మీద వేసేటట్లయితే రైతులు ఏమికావాలి? Assured wet lands కు ఎంత అయితే శిస్తు ఉన్నదో

దానికంటె హెచ్చు కాకుండా చూడాలని నేను మనవిచేస్తున్నాను పారిశ్రామికీకరణ గురించి చెప్పవలసి ఉన్నది. Steel factory వస్తుందని చెప్పినారు చాల సంతోషము. Steel factory వస్తున్నది అంటే యింకోచోటికి పోయేదానికంటే మనకు వస్తే మంచిదని అనుకొంటున్నాము. నేను అనేది అదికాదు. 600 కోట్ల రూపాయలతో కనీసం 6 ఎరువుల ఫ్యాక్టరీలు అయినా ఈ ప్రణాళికా కాలంలో పెట్టి ఉన్నట్లయితే మనం ఎంతగానో ఆహార ధాన్యాలను ఉత్పత్తి చేయగలిగి ఉందుము 4 steel factories కు 2,400 కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు పెడుతున్నాము. Defence production మీద 5, 6 పండ్లమీద రాబోయే steel ఉత్పత్తికోసమని. మన దేశానికి అవసరమైన ధాన్యాల ఉత్పత్తికోసం 2,400 కోట్ల రూపాయలు ఖర్చుపెట్టి 24 ఫ్యాక్టరీలు 15 రాష్ట్రాలలో కట్టితే మన ఆంధ్ర రాష్ట్రంలో 3, 4 ఫ్యాక్టరీలు ఉండేవి. మనకు కొరత తీరిపోయేది హెచ్చుగా ఉత్పత్తి జరిగేది. Priority fix up చేయడంలో ఈ విధంగా ఉన్నది ఈ పారిశ్రామికీకరణ విషయంలో హైదరాబాద్‌లో, విశాఖపట్టణంలో మాత్రమే ఈ పరిశ్రమలన్నీ అభివృద్ధి చెందుతున్నాయి Imbalance అని ఒకప్రక్క చెప్తూనే ఉన్నాము. కేంద్రం యితర రాష్ట్రాలతోపాటు మన రాష్ట్రాన్ని చూడలేదని, ఇతర దేశాలు ఇంగ్లాండుగాని, ఇజ్రాయిలుగాని ఏదేశం అయినా చూడండి ఎక్కడైతే కరువు ప్రాంతం ఉన్నదో, ఎక్కడైతే జనులు భూములమీద ఆధారపడి జీవనం చేయడానికి వీలు కాకుండా ఉన్నదో, ఎక్కడైతే ఉద్యోగభృతి దొరకకుండా ఉన్నదో అక్కడ ఎక్కువగా industries పెట్టాలని ఉన్నదా లేదా? మన దేశంలో కరువు ప్రాంతాలు అయిన రాయలసీమలో మిగతా జిల్లాలలో ఎక్కువగా industries పెట్టించే ప్రయత్నం ఎందుకు చేయకూడదు? కేంద్రం చేస్తున్న industries అన్నీ అక్కడ పెట్టించేదానికి ఏర్పాటు చేయాలని నేను మనవిచేస్తున్నాను. ఇజ్రాయిల్ విషయం తీసుకుందాము. ప్రపంచంలో ఉన్న యూదులంతా తరిమివేయబడితే వాళ్లందరు ఇజ్రాయిల్ అనే దేశంలో కూర్చుని 10 ఏండ్లలో అక్కడ ఉన్నటువంటి చిత్తడి భూములు, ఎడారిభూములన్నిటినీ సస్యశ్యామలం చేయగలిగారు. ఆ విధంగానే, రష్యాతో ఓడిపోయిన తరువాత ఫిన్‌లాండ్ 7 వ భాగం రష్యాకు యిచ్చివేసినది. 7 వ భాగంలో ఉన్న population ను రెండు సంవత్సరాలలో వాళ్లు rehabilitate చేయగలిగారు. బర్మాదేశంనుంచి మన రాష్ట్రానికి కాందిశీకులు వచ్చినారు. భారత దేశం వాళ్ళని యితర దేశాలలో ఉండనీయకుండా తరిమివేయబడుతున్నారు. బర్మా కాందిశీకులుగాని, వాళ్లుగాని వచ్చి యిన్ని ఏండ్లు అయి అలోలక్షణా అంటూఉంటె మన ప్రభుత్వం rehabilitation చెయలేకపోతున్నది అంటే— నిజంగా అది సాధించడమో లేక fail కావడమో గవర్నమెంటు చెప్పవలసిందిగా నేను కోరుతున్నాను.

శ్రీ బి. శ్రీరామమూర్తి — అధ్యక్షా, శ్రీ చలపతిరావుగారు ప్రవేశ పెట్టిన అభినందన తీర్మానమును బలపరుస్తూ కొద్దిపాటి మాటలుమాత్రం మనవి చేయదలచుకున్నాను. వారు చెప్పినట్లగా, ప్రభుత్వం అనేకమైన ఘన కార్యాలను సాధించినదని చెప్పడంలో అతిశయోక్తి ఏమీలేదు. మనకు ప్రత్యేకించి రైల్వే జోన్ వచ్చింది. అదేరకంగా, మనం అన్నింటికంటే ముఖ్యంగా చెప్పుకోవలసినది—మూడవ ప్రణాళికలో మన సీలింగు 306 కోటకు మించని

పరిస్థితి కనబడనప్పుడు జనాభా దామాషా ప్రకారం 820 కోట్లు అయినా వుంటే బాగుంటుందని మనం అనుకున్నప్పుడు, ఎవరికీ తెలియకుండా అతి చాతుర్యంతో ఆ అంకెలను 850 కోట్లవరకు పెంచడం జరిగింది. దానిని ఘనమైన విజయంగా నేను అనుకుంటున్నాను. అదిగాక విశాఖపట్టణంలో జింక్ స్మెల్టింగ్ ప్లాంట్ నెలకొల్పబోతున్నారు. దానితో పాటు, ఎంతో కాలంగా మనం ఆందోళనతో ఎదురుచూస్తున్న ఉక్కు ఫ్యాక్టరీ విశాఖపట్టణానికి వచ్చింది. ఇటువంటి ఘన విజయాలకు నేను ముందుగా ప్రభుత్వాన్ని అభినందించవలసి వున్నది. ఈ సందర్భంలో మనం అతిముఖ్యమైన యింకొక విషయాన్ని కూడా గమనించ వలసి యున్నది. ఈ సందర్భంలో ప్రభుత్వం తీసుకోనవలసిన చర్యలు కొన్ని వున్నవి. వాటిని ప్రభుత్వం దృష్టికి మీ ద్వారా తీసుకువస్తాను. ఈ మధ్య పత్రికలలో పడిన వార్తలనుబట్టి చూస్తే—కేంద్రప్రభుత్వం వివిధ మంత్రిత్వ శాఖలకు ఆ కాన్సార్టియం యిచ్చిన రిపోర్టును పంపించినట్లు, అది వారి పరిశీలనలో వున్నట్లు తెలుస్తున్నది. ఇంకా వారు దీనిపై తుది నిర్ణయం తీసుకోలేదు. అది మనకే వస్తుందనే దానిలో నాకు ఎటువంటి అనుమానం లేదు. అయితే యీ లోపల మనం ప్రమత్తులమై వుండకూడదు. ఈ విధంగా ప్రతి డిపార్టుమెంటుకు పంపించి జాప్యం చేస్తూ, స్థలశల్య పరీక్ష చేయవలసిన అవసరం కేంద్ర ప్రభుత్వానికి లేదని నేను అనుకుంటున్నాను. ఈ సమయంలో మనం జాగ్రత్తగా వుండడం అవసరమని మనవిచేస్తున్నాను. ఇదిగాక, యింకొక ప్రధానమైన విషయమింకొకటి వున్నది. ఉక్కుఫ్యాక్టరీ మనకు వచ్చిన తరువాత, దానికి ప్రత్యేకంగా నీరు సప్లయ్ చేయవలసిన అవసరం వుంటుంది. దానిగూర్చి ప్రభుత్వం తగు చర్యలు తీసుకోవలసి వుందని నేను అనుకుంటున్నాను. నిర్మాణ దశలో వున్నప్పుడు ఉక్కు ఫ్యాక్టరీకి పది మిలియన్ గ్యాలన్ల నీరు కావలసి వుంటుందని వారు పేర్కొనడం జరిగింది. మొదటి ఫేజ్‌లో పదిహేనులక్షల కెపాసిటీ వున్న ఫ్యాక్టరీకి 25 మిలియన్ గాలన్ల నీరు కావలసివుంటుందని, రెండవ ఫేజ్‌లో 40 లక్షల కెపాసిటీ వున్నప్పుడు 50 మిలియన్‌గాలన్లు కావలసి వుంటుందని అన్నారు. అంటే 120 క్యూసెక్కుల నీరు కావాలి. ఎక్కడ నుండి వస్తుంది? ప్రభుత్వం యీ విషయాన్నిగూర్చి తీవ్రంగా ఆలోచించవలసి వున్నది. విశాఖపట్టణం చరిత్రచూస్తే మీకు తెలుస్తుంది. అక్కడ రోజుకు 75 మిలియన్ గాలన్ల నీరు కావలసివుంటుందని లెక్క వేశారు. నిజానికి, అక్కడ సప్లయ్ అవుతున్నది 38 మిలియన్ గాలన్లు మాత్రమే. విపరీతమైన కొరత వున్నది. అంతేకాదు, వీటన్నింటికి మనం ఒకటి చూపిస్తున్నాం. గోస్తనీ నదిపై ప్రాజెక్టు నిర్మాణం జరుగుతుంది, అది కాగానే అక్కడనుండి నీరు సప్లయ్ చేస్తాం అని చెబుతున్నారు. అక్కడమాత్రం ఎంత వస్తుంది? 11 మిలియన్లు కంటే మించిరాదు అని లెక్క వేశారు. జింక్ స్మెల్టింగ్ ప్లాంట్‌కు కావాల్సి అంటే గోస్తనీ నదిపై ప్రాజెక్టు అంటున్నారు. స్టీల్ ప్లాంట్‌కు కావలసి వుంటుంది అంటే అదే చూపుతున్నారు. మెరైన్ డీజిల్ ఇంజన్ ఫ్యాక్టరీ వస్తుంది అంటే దానికి గోస్తనీనే చూపుతున్నారు. అలాగే సోడా ఆష్‌ప్లాంట్ వస్తుందంటే దానికే చూపుతున్నారు. ఇది యివాళ చెప్పుకోడానికి బాగానే వుంటుంది గాని, రేపటికు మనం కటకటలాడిపోవలసి

వస్తుందని మనవి చేస్తున్నాను. అందులో ఏమీ సందేహం లేదు దీనికిగాను ప్రభుత్వం కొన్ని పనులు చేస్తున్నది, చేయడంలేదని చెప్పడంలేదు. గంభీరంగడ్డ, ముడసరిలోవ మొదలైనచోట్ల ప్రభుత్వం తలపెట్టిన స్కీమ్సు వున్నవి. ఇప్పుడు విశాఖపట్టణానికి 750 లక్షల మిలియన్సు కావలసివుంటే, 600 లక్షల కొరత వున్నదని వేసిన అంచనాలబట్టి తెలుస్తున్నది గోస్తనీ నది, శారద, చంపావతి నదులపై నిర్మాణాలు పూర్తి అయిన తరువాత అదనంగా రైతులకు నీరు సప్లయ్ చేయడం, యితరత్రా సప్లయ్‌లకు వినియోగించడం కాకుండా, దానినంతా విశాఖపట్టణమునకు తరలించడం చాలా అవసరమని మనవి జేస్తున్నాను లేకపోతే తీరని అన్యాయం జరుగుతుంది, అపచారం జరుగుతుందని మనవి జేస్తున్నాను. అటువంటి పరిస్థితి ఏర్పడుతుందని నేను అనుకోనడంలేదు. ప్రభుత్వంకూడా ఆలోచిస్తున్నది. పోలంవరం వద్ద బారేజి నిర్మాణం, గోదావరిపై బ్రిడ్జి నిర్మాణం ప్రభుత్వం తక్షణమే చేపట్టవలసివున్నది దానికొరకు పరిశోధన చేస్తున్నామన్నారు. ఉక్కు-ఫ్యాక్టరీగాని, డీసెల్ ఇంజిన్ ప్లాంట్ గాని వచ్చినప్పుడు ప్రభుత్వం గుర్తుంచుకొనవలసిన విషయం ఒకటి వున్నది. విశాఖపట్టణం యిప్పటివరకు 20 జిల్లాలలో 19వ జిల్లాగానే వున్నది. అక్కడ తలసరి ఆదాయం చూడండి, ఆ విషయం తెలుస్తుంది అక్కడ పరిశ్రమలు వచ్చినప్పుడు ఆ జిల్లాలో వారికి అక్కడ ఉద్యోగాలు రావాలి, కనీసం యీ రాష్ట్రంలో వారికి ఎక్కువ అవకాశముండాలి. అంతేగాని, కేరళనుండి, [illegible]నుండి, మధ్యప్రదేశ్ నుండి వచ్చినవారితోనే నింపితే లాభంలేదు. వారికి యివ్వవద్దు అని నేను అనడంలేదు ఈ జిల్లా, యీ రాష్ట్రం ప్రజలకు అవకాశముండాలి' లేకపోతే మన రాష్ట్రానికి కేంద్రం సెక్టర్ నుండి పరిశ్రమలు వచ్చినందువలన ఉపయోగమేమిటని అడుగుతున్నాను. అందువలన ముందుగానే సెంట్రల్ సెక్టర్‌లోని పరిశ్రమలు వస్తున్నప్పుడు మన ప్రభుత్వం అక్కడ ఎంప్లాయ్‌మెంటు పాలసీకూడా తేల్చుకోవలసిఉంటుంది. ఆ జాగ్రత్త అవసరమని చెబుతున్నాను. ఈ ప్రాజెక్టులు వచ్చిన తరువాత, యింతవరకూవున్న రీజినల్ యింబాలెన్స్ పోయిందని, మనకు యింతకుముందు జరిగిన అపచారమంతా తీరిపోయిందనీ అనుకొనడానికి వీలులేదు అయితే, ఒక కొత్త అధ్యాయం ప్రారంభమైందన్న నమ్మకంమాత్రం నాకు వున్నది. రాష్ట్ర, కేంద్ర ప్రభుత్వాలమధ్య సంబంధాలు పునరుద్ధరింపబడే ఆశ కనబడుతున్నవి. అయితే, దీనితో సంతృప్తిపడి మనం ఊరుకొనడానికి వీలులేదు. అలా సంతృప్తిపడితే యికముందుకూడా మనకు న్యాయం చేకూరకుండా పోతుందేమోననే భయంతో నేనీమాట చెబుతున్నాను ఉదాహరణకు యిదివరకు ప్రభుత్వం ప్రకటించిన లెక్కలనే తీసుకొండి 1959వ సంవత్సరం వరకు 27 పథకాలపై కేంద్రప్రభుత్వం 800 కోట్ల రూపాయిలు ఖర్చుచేస్తే, మన రాష్ట్రంలో 14 కోట్ల రూపాయిలు మాత్రమే ఖర్చుపెట్టబడింది. ఎంత తక్కువమొత్తమో గమనించండి అదేప్రకారంగా, మూడవ ప్రణాళికా కాలంలో దేశం మొత్తంమీద 1261 కోట్లు ఖర్చుచేస్తే మనరాష్ట్రంలో 48 కోట్లు మాత్రమే ఖర్చుచేయబడింది ఎంత వెనకబడి వున్నామో దీనివలన తెలుస్తుంది. 61-62వ సంవత్సరంలో—సంజీవరెడ్డిగారు ముఖ్యమంత్రిగా వున్నప్పుడు ప్రకటించినది—కొత్తగా పరిశ్రమలు పెట్టుకోవాలని లైసెన్సు కావాలని 8314 అప్లి

కేషన్స్ పెడితే కేంద్రం మంజూరుచేసినది 97 లైసెన్సులు మాత్రమే. దీనినిబట్టి యీ లైసెన్సింగ్ పాలసీ ఏ రకంగా వున్నదో మనకు దీనినిబట్టి తెలుస్తుంది. అదే ప్రకారంగా, దేశం మొత్తంమీద 60-61 లో చూస్తే, మొత్తం 1688 కంపెనీలు వుంటే మన రాష్ట్రంలో 62 కంపెనీలు మాత్రమే. 1962-63 లో చూస్తే, 1497 కంపెనీలు వుంటే, 55 మాత్రమే యిక్కడ వున్నవి. అలాగే షేర్స్ విషయం చూస్తే, రిజిస్టర్డ్ కంపెనీస్‌లో 25521 రు. లు వుంటే మన రాష్ట్రం వాటాకు టోటల్ 1.8 పర్సెంట్ మాత్రమే వుందని అంకెలవల్ల మనకు తెలుస్తుంది. అదేప్రకారంగా ప్రొడక్టివ్ కాపిటల్ చూస్తే, 60 లో 1990 కోట్లు వుంటే మనకు నూటికి నాలుగు వంతులు మాత్రమే వున్నదని లెక్కలవల్ల తెలుస్తున్నది. అదే రకంగా, ఎంప్లాయిమెంట్ పొటెన్షియాలిటీ చూస్తే, భారతదేశం మొత్తంమీద, యావరేజిన రిజిస్టర్డు ఫ్యాక్టరీస్‌లో వున్నవారు 28 పర్సెంటువుంటే యిక్కడ 4.92 మాత్రమే వున్నది. వాల్యూ ఆఫ్ గూడ్స్ మాన్యుఫాక్చర్డ్ ఇన్ ది స్టేట్ చూస్తే ఆరు రూపాయిలు మాత్రం వుంది. దేశం మొత్తంమీద యావరేజిన 21 రూపాయిలు వుంది. ఈ రకంగా లెక్కలు చెప్పవచ్చు. కాని సమయం చాలదు. వీటివలన మనం ఎంత వెనకబడి వున్నామో తెలుస్తుంది. ఇందులో సందేహమేమీ లేదు. అందువలన వచ్చింది చాలు అని సంతృప్తిపడి మనం వూరుకోవడానికి వీలులేదు. మద్రాసువారు ఆటోమిక్ ప్లాంట్ కొరకు ప్రయత్నిస్తున్నారు. మనంకూడా ఎందుకు ప్రయత్నించకూడదు? మెరైన్ డీసెల్ ఇంజన్ ఫ్యాక్టరీ విషయంలో జర్మనీనుండి ఎక్స్‌పర్ట్స్ విశాఖపట్నంవచ్చి చూసినట్లు తెలుస్తున్నది. అది తప్పకుండా వచ్చేట్లు చూడాలి. ఆదేరకంగా సోడా ఆష్ ప్లాంట్ విషయంలోను, యితర పరిశ్రమల విషయంలోను మన ప్రభుత్వం ముందు జాగ్రత్తతో వ్యవహరించాలని నేను మనవిచేస్తున్నాను.

ఇవిగాక, ముఖ్యమైన సమస్య ఆహారసమస్య. దీనిని గురించి మా జిల్లా విషయమై మనవిచేయకతప్పదు. విశాఖపట్నం జిల్లా తరుగు జిల్లా అని ప్రభుత్వానికి తెలుసు. నేను కొత్తగా లెక్కలు, అంకెలు మనవిచేయవలసిన అవసరం లేదు. ఈ జిల్లాలో ప్రభుత్వం వేసిన అంకెల ప్రకారం లక్షా 61 టన్నుల డెఫిసిట్ వుంది. ఇంత డెఫిసిట్ వున్నప్పుడు ఆ జిల్లా ప్రజలు ఏ విధంగా బ్రతకగలుగుతారు? ఇది తప్పనిసరిగా ప్రభుత్వ ఆలోచించవలసిన విషయం. గ్రామాలలోను, పల్లెలలోను వుండే ప్రజల గురించి ఎవ్వరూ ఆలోచన చేయనేరు. ముఖ్యమైన పెద్దపట్టణాలలో, మేజర్ పంచాయతి గ్రామాలలో కావలసిన ఆహారదినుసుల సప్లయి గురించి ఆలోచనలు చేస్తే చేయడం జరుగుతోంది. పల్లెల విషయం చూచుకుంటే అక్కడి జనాభాకు సంవత్సరానికి 6 మాసాలకు మించిన ఆహారదినుసులు లభించవని పండిన పంటల లెక్కల బట్టి స్పష్టంగా తెలుస్తోంది. పల్లెలలో 6 మాసాలకు మించిన సరుకు లేనప్పుడు వారు ఎట్లా బ్రతకాలి? వారి గురించి ఆలోచించి, తగు ఏర్పాటు చేయకపోతే ఏమవుతారు? అయినా మనం అటు లోతుకు వెళ్ళడం లేదు, కేవలం పట్టణాలగురించే తీసుకుంటే-అక్కడ నాలుగు లక్షల జనం వున్నారు. అక్కడ మాసానికి 5 వేల టన్నుల ఆహారదినుసులు కావాలని ప్రభుత్వమే లెక్కలు వేయడం జరిగింది. పోతు

గునవున్న జిల్లాలనుంచి రావాలి ప్రక్కన వున్నవి తూర్పు గోదావరి జిల్లా, అటు శ్రీకాకుళం జిల్లా, ఒక్క శ్రీకాకుళం జిల్లాయే మా విశాఖపట్టణాన్ని పోషిస్తుందని నేననుకోవడంలేదు కాని విధిగా అక్కడనుంచి కూడా రావల సిన అవసరం వుంది. అందుకోసం ఇక్కడ నుంచి తీసుకున్న చర్యలు కొన్ని వున్నాయి తేవనడం లేదు నేను సివిల్ సప్లయి డిపార్టుమెంటు అయిదు వేల టన్నులు విశాఖపట్టణానికి సప్లయిచేయాలని ఉత్తరువులు జారీ చేసింది కాని యిచ్చిన పర్మిట్స్ చూస్తే మాత్రం 2,500 టన్నులకు వున్నాయి. నిజంగా అక్కడకు చేరింది 700 టన్నులు మాత్రమే ఇది పంచపాండవులను గురించిన సామెతలావుంది పంచపాండవులు ఎంతమంది అంటే మంచంకోళ్ళలా 3 అని రెండు వేళ్ళు చూపించబోయి ఒకటి ముడిచాడట. ఆ విధంగావుంది యీ పరి స్థితి. రానురాను యీ జిల్లాకు వస్తున్న సప్లయి చూచినట్లయితే ఎలకతోకవాటంలా వుంది ధరలు మాత్రం హనుమంతుని వాలంలా పెరుగుతున్నాయి ప్రజలు తట్టుకోలేక తల్లడిల్లుతున్నారు. మొత్తం కావలసిన 5 వేల టన్నులు యివ్వడా నికి ప్రభుత్వం తీసుకునే చర్యలు తీసుకొని సరైన మార్గం అనుసరించాలని మనవి చేస్తున్నాను పొరుగున వున్న శ్రీకాకుళం జిల్లా నుంచి విశాఖపట్టణానికి సరుకు రాకూడదని ఏ ప్రభుత్వ ఉత్తరువుకూడ నిషేధించలేదు కాని, అక్కడ వున్న జిల్లా కలెక్టరు మాత్రం అక్కడినుంచి సరుకు బయటకురాకూడదని వస్తున్న లారీలను ఆపువేసి, సరకు సీజ్ చేయడం జరిగింది. ఇట్లా ఎందుకు చేస్తున్నారని [illegible] వ్రాస్తే ఆయన జవాబు వ్రాయరు కలియడానికి ప్రయత్నం చేస్తే చూస్తామని చెప్పారు ఈ రాష్ట్రప్రభుత్వంలో ప్రత్యేకించి ఆయన సర్వాధి కారాలువున్న స్వతంత్ర అధికారిగా పనిచేస్తుంటే ఇదెక్కడి న్యాయం? దానిని ప్రభుత్వం ఏవిధంగా తీసుకుంటుంది? జిల్లా సరిహద్దులు దాటి సరుకుపోకూడ దంటే ప్రభుత్వం ఉత్తరువులు జారీచేయాలి ఉత్తరువు లేకుండా కలెక్టరు ఏ విధంగా అడ్డుతున్నాడో అర్థంకాని పరిస్థితి వుంది ఇది మంత్రిగారి దృష్టికి తెస్తే సవరిస్తామన్నారు ఆ ఆశనాకు వున్నది కాని, పరిస్థితి మాత్రం యీ విధంగా వుందని మనవి చేస్తున్నాను 15 వేల టన్నులైనా విజయనగరంలో నిలవచేయక పోతే రానురాను గడ్డుగోజులను ఎదుర్కోవడం కష్టము, దుర్లభము, దుర్భరమైన పరిస్థితి ఏర్పడుతుందని మనవిచేస్తున్నాను ఈ రాష్ట్రం మిగులు రాష్ట్రం ఇతర రాష్ట్రాలకు సరఫరా చేస్తున్నప్పుడు ఇన్ని లక్షల టన్నులు యిచ్చాము, ఎన్ని టన్నులు యివ్వబోతున్నాము, అంటున్నప్పుడు మాకు సరుకు లేదు ఎక్కడకు పట్టుకుపోతున్నారు అని ఆ గ్రామాలలోని మనిషి అడిగితే ఏమి జవాబుచెప్పాలి? బయట రాష్ట్రాలను పంపించవద్దని నేను చెప్పను వారికి యివ్వవలసిందే. కాని, వారితోపాటు మనవారి సంగతి కూడ ఆలోచించాలి కదా అదుపులు, అడ్డాలు పెట్టడం అయినా మానాలి, పెట్టేటట్లయితే సప్లయి చేయడానికి పూచీ అయినా తీసుకోవాలి సరఫరా చేయడంలో ప్రభుత్వం సక్రమమైన విధానం అమలు చేసేందుకు కావలసిన చర్యలు తీసుకోవలసిన అవసరం వుంది ఈ రాష్ట్రం నుంచి సరుకు ప్రతినిత్యం దాటిపోతోంది. మనం వేరే జోన్ కావాలనుకున్నాము. పూర్వం రావణాసురుడు సీతను సరిహద్దులుదాటి తీసుకుపోయాడు-అట్లాగే సరు కును దొంగ వ్యాపారస్థులు మోసుకుపోతుంటే ఏమి చేయాలి? రామునికి వాన

రులు సహాయం చేశారట. మనం ఇక్కడ సరిహద్దులలో కొంతమంది ఉద్యోగస్థులను పెట్టుకున్నాము, వారిని వానరులు అననుగాని వారు కుంభకర్ణులు అయి వుండాలి వారు దీర్ఘనిద్రలో వుంటున్నారు. ప్రతినిత్యంకూడ సరుకు బయటకు పోతోంది. వారిని కుంభకర్ణులు అనడంలో మరొక ఉద్దేశంకూడ వుంది. రావణాసురిని సోదరుడు, వీరిద్దరు కలిస్తేనేతప్ప నిత్యం సరుకు పోవడానికి వీలు లేదు. రాష్ట్రంలోవున్న సరుకు ఇక్కడ ప్రతి ఒక్కరికి సరఫరా చేసి తరువాత పైవారికి పంపించడం బాగానేవుంటుంది, తప్పులేదు. ఈ మధ్యన ప్రభుత్వం నేషనల్ ఫుడ్ పాలసీ ఇవాల్వ్ చేయుడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నారన్నారు, మంచిదే, సంతోషం, జాతి మొత్తంమీద ఒక ఆహార విధానం కావాలని అందరూ అంటారు, కాని ఆశ్చర్యం ఏమంటే-ఇన్ని సంవత్సరాలైన తరువాత మన జాతి అంతటికీ ఒక ఆహార విధానమే లేదా? ఈ వేళే కొత్తగా చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నామా? ఈ వేళ మాత్రం కావాలని ఎందుకు అంటున్నాము. ఈ విషయమై నాకు ఒక అనుమానం వుంది. ప్రభుత్వం కూడ ఆలోచించాలి. పర్ యాకర్ ప్రొడక్షన్ పెంచాలని, దానికి మార్గం ఏమిటని వారు చర్చించరు. ఎరువులు ప్రపంచాలి, వారు సరఫరా చేయరు. ఇవన్నీ అందులో చర్చించడం జరగదు, నీటివనరులు ఎరువులు — ఇవన్నీ ఆ నేషనల్ పాలసీలో చర్చించే విషయాలు కాగు. ఉన్న సరుకునుమాత్రం మొత్తం దేశం అంతటికి ఏవిధంగా పంపిణీ చేయాలనేదే అక్కడ జరిగేచర్చ. నేషనల్ ఫుడ్ పాలసీ పేరుతో మిగులు రాష్ట్రాలనబడే రాష్ట్రాలనుంచి సరుకును ఏవిధంగా తీసుకువెడదామా అనే ఆలోచనమాత్రమే అక్కడ జరుగుతోందని నా అనుమానం. అది మంచి విధానమని నేను అనుకోవడంలేదు. అందుచేతనే నేను దీనిని కొంత అసహనంతో, అనుమానంతో చూడడం జరుగుతోంది. బిగ్గర్ జోన్స్ కావాలని శ్రీ సుబ్రహ్మణ్యంగారు ప్రకటనచేశారు. మనరాష్ట్రం ఒకే జోను. ఇది పెద్దది కావాలంటే తక్కినరాష్ట్రాలతో కలిపి, ఆ బరువు మన నెత్తినపెట్టితే మనం మోసుకుపోవాలి. ఇదీ వున్నస్థితి. ఆనాడు పత్రికలలో వచ్చిన వార్తలుచూస్తే—
"The conference also decided that an independent body of experts should be set up to make a realistic assessment of the surplus available in the surplus States and of the extent of deficit to be met in the others." ఇది సుబ్రహ్మణ్యంగారు పేర్కొన్న విషయంలో వుంది. మనరాష్ట్ర ప్రభుత్వంవారు వేసిన అంచనాలు పనికిరావని నిపుణులను పంపించి యీ రాష్ట్రంలో ఎంత మిగులువుందనేది లెక్కలువేయించి, మీరు ఇంత పంపించాలి అని మనకు ఆదేశాలు యివ్వడానికి చేస్తున్న ప్రయత్నం. పన్నాగంక్రింద నేను దీనిని తీసుకుంటున్నాను. ఈనాడు మనప్రాంతంలో యిబ్బందులువచ్చి, కరువు వచ్చి, వరదలువస్తే—కరువుకాటకాలున్నాయని ప్రజలు, ప్రజాప్రతినిధులు గోలచేస్తే మిన్నువిరిచ్చి మీదపడ్డా కలెక్టరు కాగితం నలుపుచేయలేదు కాబట్టి యీమాట నమ్మం రిపోర్టు రావాలి అనుకుంటున్నప్పుడు—ఈ ప్రభుత్వం ఇంత మంది ఉద్యోగస్థులు వేసిన అంకెలు పనికిరావని మీదనుంచి వచ్చేవారెవరో వేసిన అంకెలమీద ఆధారపడి సరుకును ఇక్కడనుంచి పంపించాలంటే ఇదేమి న్యాయం? ఇది మన ఆత్మగౌరవానికి [illegible] విషయమో ఆలోచించవలసి వుంటుంది, ఈ లేకమైన పరిస్థితి [illegible] కాకూడదు, ఒక నిర్ణయం

చేయవలసింది మనమే కాని, పైవారు కాకూడదని యీ సందర్భంలో మనవి చేస్తున్నాను. మనదగ్గరనుంచి పైకిపోతున్న సరుకుగురించి లెక్కలు చెబుతున్నాను పైనుంచి మనకు రావలసిన సరుకుమాట ఏమిటి ? గోధుములు రావాలంటే ఎందుకురావు ? నెలకు 8 వేల టన్నులు యిస్తామన్నారు కాని 6 వేలటన్నులకు తగ్గించారు, ఎందుకు ? దానికి జవాబు ఎందుకులేదు? ఈనాడు మార్కెటు అరైవల్స్ గత సంవత్సరంతో పోల్చిచూస్తే గోధుమల విషయంలో నూటికి 23 వంతులు తగ్గిపోయింది. ఇంకా తగ్గుముఖం పట్టుతోంది బజారు ముఖం పట్టడంలేదు మూలచేరుకున్న సరుకును కేంద్రప్రభుత్వం ముందుకు తేలేకపోతున్నప్పుడు యీ యిబ్బందులు మనకు లేవా ? ఉదాహరణకు పప్పు దినుసులు కరువు అయినప్పుడు పంజాబునుంచే, రాజస్థాన్‌నుంచి, మధ్యప్రదేశ్ నుంచి మనకురావాలి. కేంద్రప్రభుత్వం మనకు పంపిస్తామని చెప్పారు కాని, మనకు సరుకు రావడంలేదు మనకు రావలసినది లేదు కాని మనం యివ్వవలసినదానిగురించి హెచ్చుశ్రద్ధ వహించవలసివుంటుంది. నేమ వద్దు అనడంలేదు ఉదాహరణకు మనకు పంచదార ఉత్పత్తిచేసేఫ్యాక్టరీలు వున్నాయి. కాని మనకు వారు ఇచ్చినదే తినాలి కొంత కోటాపెంచారు, అదేమనసంతృప్తి, ఇక్కడ ఎంత ఉత్పత్తిచేసినా ఏమీదొరకదు. అన్నీవున్నాయి కాని అల్లునినోట్లో శని అన్నట్లువుంది. ఎరువులు గురించి మంత్రి గారు మాట్లాడుతూ ఈ దినమే స్పష్టం చేశారు. మొత్తం ఆరులక్షల టన్నులు కావాలని అంటే వారు ఇస్తాము అన్నది. మూడు [illegible] టన్నులు మాత్రమే. కారిఫ్ సీజన్ గురించి మూడు లక్షల టన్నులు కావాలంటే [illegible] లక్షల టన్నులు మాత్రమే ఇస్తాము అన్నారు. ఇస్తానున్నది 1 ½ లక్షలు టన్నులైనా ఇచ్చింది. 50 వేల టన్నులు మాత్రమే. ఎంత అన్యాయం ! వేస్తున్న ఎరువుకు పండే పంటకు మధ్య ఉండే సంబంధం కేంద్ర ప్రభుత్వానికి తెలియదు అనుకుందామా అంటే రెండవ ప్రణాళిక చూస్తేమొత్తం 11 ½ మిలియను టన్నులు అదనంగా పండితే అందులో సుమారు 4½ మిలియను టన్నులు fertilisers అదనంగా వాడడం వల్లనే పండిందని కేంద్ర ప్రభుత్వం వేసుకున్న అంచనాలు మూడవప్రణాళికలో 28 మిలియన్ టన్నులు additional production కావాలంటే అందులో 40 % ఉత్పత్తి కేవలం ఎరువులు అదనంగా వాడడంవల్లనే జరుగుతుందని అంచానాలు వేస్తారు వారి లెక్కల ప్రకారం ఒక టన్ను ఎరువు తగ్గితే 10 టన్నులు పంట తగ్గుతుంది అది సంబంధం, మనం పంట పండించాలని అన్నప్పుడు అందుకు కావలసిన సాధనాలు మనకు లేనప్పుడు కేంద్ర ప్రభుత్వం ఎందుకు జవాబుదారీ కాకూడదు ? దానిని గురించి చూసుకోవాలి. ఏదో రకంగా కలోగంజో త్రాగి ఇస్తాము. సందేహంలేదు. ఇవ్వడం తప్పదు ఒకటి మాత్రం ఉన్నది ఇతర రాష్ట్రాలకు అదనంగా ఉండే వస్తువులు మనకు కొరతగా ఉండేవి ఎందుకు లభించవు ? ఇది అందులోని విషయం. ఇక electricity విషయం. మునీరాబాదు పవర్ స్టేషన్ నుంచి మైసూరు ప్రభుత్వానికి వాటా ఇస్తే మద్రాసు నుంచి 15 20 మెగావాట్సు కావాలని కోరుతామని సుబ్బారెడ్డి గారు ప్రకటన చేశారు అయితే మనకు వచ్చిన విద్యుచ్ఛక్తి లేదు ఈ మధ్య కె. యల్. రావుగారు ఒక ప్రకటన చేశారు. ఆంధ్ర ఎమ్. పి లను

కలుసుకుని మూడవ ప్రణాళిక అంతానికి [illegible] [illegible] కొరత ఉంటుందన్నారు.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకరు:—మూడు నిమిషాలలో ముగించండి.

శ్రీ బి. శ్రీరామమూర్తి: - పది నిముషాలైనా కావాలండి.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకరు.—సాధ్యం కాదండి.

శ్రీ ఎమ్ ప్రసాదరావు :—అధ్యక్షా, గవర్నరుగారి ఉపన్యాసమునకు ఎందుకు ధన్యవాదాలు తెలుపుతున్నారో నాకు అర్థం కావడంలేదు. ప్రజలకు ప్రభుత్వానికి మధ్యఉండే సంబంధం తెగిపోయిందనేది వాస్తవమైన పరిస్థితి ఈ సంబంధం తెగిపోవడంతో నేటి ప్రజలు ఏ సమస్యలు ఎదుర్కొంటున్నారో వాటిని ఏరూపంలో పరిష్కారం కావాలని కోరుతున్నారో వాటికి ప్రభుత్వ విధానాలకు సంబంధం లేకుండా తయారైనది. రాష్ట్రప్రజలు ఒక తీవ్రమైన సంక్షోభాన్ని ఎదుర్కొంటున్న సంగతి మనకందరకు తెలుసు ప్రభుత్వ విధానాల ద్వారా మన రాష్ట్రంలో పరిస్థితి అంతా సవ్యంగా జరిగిపోతోందని, పారిశ్రామిక వంతం కావడానికి అన్ని ఏర్పాట్లు జరిగాయని విద్యుచ్ఛక్తి కొరత లేదని ఆహారం ఎప్పటిలాగానే వ్యవసాయం సమృద్ధిగా ఉందని విద్యా విషయంలో పురోగమిస్తున్నామని అనేక రకాల వాగ్దానాలు ఇక్కడ చేసారు. వాస్తవమైన పరిస్థితి ఈ రూపంలోనే ఉంటే మన రాష్ట్రంలోని ప్రజలు ఎందుకు ఆందోళన చేస్తున్నారు? ఈ వేళ ఆందోళన చేస్తున్నది పెద్దవిషయాల కోసం కాదు, శాసన సభ గతంలో జరిగిన తరువాత, నేడుజరుగుతన్న సమయంలోను, ఈ వేళ ఇక్కడ సమావేశం అవుతున్న సమయంలోను ఏనాడు బజారులోనికి రాని ప్రజలు బజారులోనికి వస్తున్నారు. ప్రభుత్వోద్యోగులు బజారులోనికి వస్తున్నారు. రెండు వందలు, వంద, రు 60 లు తెచ్చుకుంటున్న చిన్న తరహా ఉద్యోగులు, ఎన్. జి. ఓ.లు బజారులోనికి వస్తున్నారు కార్మికులు సమ్మెలు చేస్తున్నారు, వ్యవసాయ కార్మికులు అనేక రూపాలలో వారి హక్కులను అడుగుతున్నారు. మన రాష్ట్రంలోను, దేశం మొత్తంమీద కూడా, నేటి పరిస్థితి ఏమంటే ఆహారంలేదు, మనది మిగులు రాష్ట్రం అని ధాన్యాగారమని ఇక్కడ చూపించారు. ఈ వేళ Indian Express ను చూచినట్లయితే people are living on leaves అనే రిపోర్టు కనిపిస్తుంది. అది అనంతపురం జిల్లానుంచి వచ్చిన వార్త. జిల్లా కాంగ్రెసు, వారు సమావేశమై ఈ పరిస్థితిని చర్చించబోతున్నారనే వార్త వచ్చింది. అనంతపురం జిల్లాలోనేకాదు; అనేక జిల్లాలలో ఇటువంటి పరిస్థితులు ఉన్నాయని ప్రభుత్వానికి తెలిసి ఉండాలి. శ్రీ రామమూర్తిగారు విశాఖ పట్నం జిల్లా గ్రామాల పరిస్థితి గురించి చెప్పారు, పట్టణాలలో పరిస్థితి తెలిసినదే, అనేక ప్రాంతాలలో ఈ రోజున ఆహార కొరత అనేది బహిరంగంగా కనిపిస్తుంది. మనది మిగులు రాష్ట్రం అయితే ఆహార కొరత ఎందుకు ఉండాలి? శ్రీకాకుళం జిల్లాలో మిగులు ఉన్నదో లేదో, అక్కడ కలెక్టరు ఎందుకు పంపించడం లేదో నాకు తెలియదు. వాస్తవానికి ప్రతిజిల్లాలోని కలెక్టర్లకు ఉద్యోగులకు భయంగానే ఉంది.. ఆ జిల్లానుంచి మరొక జిల్లాకు తియ్యంపోతే అక్కడ కూడా

కరువు రావచ్చునని, ఆ భయంవల్లనే శ్రీకాకుళం జిల్లా కలెక్టరు విశాఖ పట్నానికి బియ్యం పంపకపోవడానికి కారణమై ఉంటుంది, రాయలసీమ నాలుగు జిల్లాలలోనే కాక విశాఖపట్నం, శ్రీకాకుళం మొత్తం తెలంగాణా అంతా అదే పరిస్థితి, పట్టణాల సంగతి చెప్పవలసిన అవసరంలేదు. కొన్నిచోట్ల ఆకలితో మాడుతున్నా ఆకులుతిని బ్రతుకుతున్నా, గంజి త్రాగుతున్నా ఇంకా మిగులు రాష్ట్రం అని పేరు పెట్టి 7, 8 లక్షల టన్నులు మిగులు ఉంటుందంటున్నారు. వాస్తవానికి ప్రజలకు తినడానికి తిండిలేదు. ఆకులు అలములు తినవలసిన పరిస్థితి వచ్చింది. మనం జూలై చివరలో ఉన్నాము. ఆగస్టు, అక్టోబరులలో ఏమి జరుగుతుందో తెలియదు. ఏ అవస్థ పట్టినా ఆశ్చర్యపడవలసిన అవసరంలేదు. ఇప్పటికే అనంతపురం జిల్లాలోని ఉరవకొండ, కల్యాణదుర్గం తాలూకాలలో అన్నం కోసం దొంగతనాలు జరుగుతున్నట్లు వార్త ఉంది. దొంగతనాలు జరగవచ్చును. అనేక రూపాలలో రాష్ట్రంలో అల్లకల్లోలాలు ఏర్పడవచ్చు. దానికి బాధ్యత, ప్రతిపక్షాలు వారు రెచ్చగొట్టారు, దానిని సాకుగా తీసుకొని రాజకీయ అవసరాలకోసము ఉపయోగించుకుంటున్నారని ప్రభుత్వం భావిస్తే చాలా పొరపాటు అవుతుంది. ప్రతిపక్షాలు, ప్రజలందరు ఈ రోజు ప్రజలకు కావలసిన తిండిని సక్రమంగా అందించాలని మాత్రమే అడుగుతున్నారు. సక్రమంగా అందించలేకపోతే అనేక సభలలో ఊరేగింపులలో ప్రజలు అడుగుతున్నారు- అన్నం పెట్టండి, లేదా గద్దె దిగిపోండి అంటున్నారు. వాస్తవమైన పరిస్థితిని స్పష్టపరచి, రాష్ట్ర ప్రజలు ఎదుర్కొంటున్న ఆహార కొరతను ప్రక్కకు నెట్టి, అనేక రూపాలలో రాష్ట్రం ముందుకు పోతోందని నమ్మాలంటే శాసన సభకాని, ప్రజలుకాని అందుకు సిద్ధంగాలేరు. మిగులు రాష్ట్రమని ఎవరు ఎన్ని లెక్కలు చూపినా అనేక జిల్లాలలో, అనేక ప్రాంతాలలో ఆహార కొరత ఏర్పడిందని గుర్తిస్తే దానికి ఏ చర్యలు తీసుకోవాలో ప్రభుత్వం ఆలోచించవలసిన అవసరం వస్తుందని, గౌరవ సభ్యులు మాట్లాడుతూ ప్రభుత్వానికి ఆహార పాలసీ అనేది ఉందా, లేదా అంటున్నారు. నా ఉద్దేశంలో ప్రభుత్వానికి ఆహార పాలసీ ఉంది, నాకు తెలిసినంతవరకు, ఆ పాలసీ ఏమిటంటే—ప్రజలను తిండి లేకుండా మాడ్చి చంపడం మొదటి అంశము. రెండవ అంశము, ఆహార ధాన్యాలను దొంగతనంగా దాచివేసే అవకాశం కల్పించడం. మూడవది, ఆహార ధాన్యాల ధరలను పెంచడానికి అవకాశం ఇవ్వడం, ఇటువంటి ఆహార విధానం వల్లనే మొత్తం రాష్ట్రం, దేశం ఇలాంటి సంక్షోభాన్ని ఎదుర్కొంటున్నది, మొత్తం సమస్యలోనికి పోవడానికి time లేదు, ఉన్న ఆహార ధాన్యాలైనా ప్రజలకు సక్రమంగా అందుతున్నాయా లేదా అనేది ముఖ్యమైన విషయం. ఏ ప్రభుత్వమైనా వాటిని పంపిణీ చేయడానికి బాధ్యత వహించవలసిన అవసరం ఉంది. అందులో ప్రభుత్వం విఫలమైనదనేది అనేక జిల్లాలలోని రిపోర్టులనుబట్టి స్పష్టమవుతోంది. ఆహార ధాన్యాలు ప్రజలకు అందుబాటులో లేకుండా పోతున్నాయి. ఆహార ధాన్యాల ధరలు విపరీతంగా పెరుగుతున్నాయి. అవి పెరిగితే కొంతవరకైనా నమ్మవచ్చును, అదిమాత్రమే కాదు, ప్రజలు కొనుక్కునే నిత్య అవసర వస్తువులన్నీ ధరలు పెరిగి పోయాయి. ధరలను అదుపులో పెడతామని, కంట్రోలు చేయబోతున్నామని ప్రభుత్వంవారు అనేకసార్లు చెప్పారు.

నేను అడుగుతున్నాను, ఈ వాగ్దానంచేసి ఎన్ని సంవత్సరాలైనది ? వాగ్దానాన్ని అమలు జరుపుతున్నారా ? పంచవర్ష ప్రణాళిక పుస్తకాలు వ్రాసేటప్పుడే ధరలను అదుపులో పెట్టవలసిన బాధ్యతను తీసుకోబోతున్నామని చెప్పారు. అదుపులో పెట్టారా అని అడుగుతున్నాను, ధరలను నిలకడగా పెట్టలేకపోతే ఏ ప్రభుత్వంకూడా తన చేతిలో పరిపాలన జరుగుతుందని నమ్మించడానికి సాధ్యంకాదు. ధరలను అదుపులో పెట్టలేని ప్రభుత్వం చిక్కులను ఎదుర్కోవలసి వస్తుంది. ఆహార ధాన్యాల విషయంలోనే కాకుండా మొత్తం ధరలు విపరీతంగా పెరిగిపోతున్నాయి. ఎందుకు పెరిగిపోతున్నాయో అందరికీ తెలుసును. దొంగ వ్యాపారం, hoarding వల్ల ధరలు పెరిగిపోతున్నాయని తెలుసును, దీనిని కంట్రోలు చేయగలిగిందా ? గవర్నరుగారికి లెక్క తేలిన ప్రకారం యితర రాష్ట్రాలకు ధాన్యం దొంగతనంగా రవాణా అవుతోంది, కాబట్టి జరుగుతోందని చెప్పారు, అది ఒకటే కాదు. మన రాష్ట్రంలో పెద్ద మొత్తం stocks పెద్ద భూస్వాములదగ్గర, వ్యాపారస్తులదగ్గర నిలవవుంది. వారికి కావలసిన డబ్బు బ్యాంకులు అప్పు యిస్తున్నాయి. ఈ రూపంలో బ్యాంకులు అప్పు యివ్వడంవల్ల ఆర్థికస్తోమతూ పెరిగినందువల్ల black money చేసుకొని ఆహారధాన్యాల దొంగవ్యాపారం పెరిగినందువల్ల దేశం ఈ రకమైన దుస్థితిని ఎదుర్కొంటున్నది. ఆహార ధాన్యాలను ఈ రూపంలో కంట్రోలు చేయలేని ప్రభుత్వం ఇంకొక క్రొత్త సిద్ధాంతాన్ని ప్రవేశపెట్టారు. నిన్నటి చర్చలు వింటే ఈ మధ్య జరిగిన చర్చవింటే ఒక విషయం స్పష్టం అవుతోంది. ఆర్థికంగా దేశం అభివృద్ధి అవుతోంది, పరిశ్రమలు పెరుగుతున్నాయి, వ్యవసాయోత్పత్తి పెరిగింది కాబట్టి ధరలు పెరుగుతాయని ఒక సిద్ధాంతాన్ని లేవదీస్తున్నారు. నిజంగా మన దేశం, రాష్ట్రం వెనుకబడిఉందని అఘోరిస్తూఉంటే బాగా ముందుకుపోతున్నాం అంటున్నారు. వారు చెప్పిన సూత్రం ఏ ఆర్థికశాస్త్రంనుంచి నేర్చుకున్నారో ఎక్కడైనా తర్ఫీదుపొంది వచ్చారో ఏమో నాకు తెలియదు. మన దేశంకంటె ముందుకుపోయిన అనేక దేశాలలో మన దేశంలో ఉన్న ధరలకంటె చాల తక్కువ స్థాయిలోఉన్నాయి ఇంగ్లండులో తక్కువగాఉన్నాయి అమెరికాలో తక్కువగా ఉన్నాయి, సోవియట్ యూనియన్‌లో తక్కువగా ఉన్నాయి, ముందుకుపోయిన అనేక దేశాలలో మన దేశంలో పెరిగినట్లు ఎక్కడా పెరగలేదు. ధరలు పెరుగుదల విషయం గవర్నరుగారికి తెలియదా ? ప్రభుత్వానికి తెలియదా ? అంటే అందరికీ తెలుసును. తిండిగింజల ధరలు పెరగడం ఉదాహరణలు యిస్తే అర్థమవుతుంది. 63 సంవత్సరంనుంచి 64 సంవత్సరానికి ఈ ధరలు విపరీతంగా పెరిగాయి. బియ్యం మొదటిరకం క్వింటాలు రు. 62.74 లు 64 సంవత్సరంలో రు. 74.5 లు 18.7 % పెరిగింది బియ్యం రెండవ రకం రు. 57.48 లు ఉంటే రు. 65.87 లుకి పెరిగింది. 14.7 % పెరిగింది. తెల్లజొన్నలు రు. 36.28 లు 64 లో రు. 52.86 పైసలు 45.8 % పెరిగింది. వచ్చజొన్న రు. 34.69 లు 1963 లో ఉంటే 1964 లో రు. 49.12 లుకి పెరిగింది అంటే 40.3 % పెరిగింది. గోధుమలు రు. 47.71 లు ఉండేది రు. 61.50 లు పెరిగింది. 28.9 % పెరిగింది. Red gram రు. 53.79 లు ఉండేది రు. 77.1 లు పెరిగింది. 43.2 % పెరిగింది. Green gram రు. 47.60 లు ఉండేది రు. 75.84 పెరిగింది. 59.3 % పెరిగింది. Bengal gram

రు. 48 87 లు నుంచి 78 69 వరకు అంటే 64 8 % పెరిగింది. ఇవి consumer prices కావు Wholesale prices consumer 63 సంవత్సరానికి 64 సంవత్సరానికి ఒక సంవత్సర కాలంలో ఆ విధముగా పెరిగితే యిక consumer ధరలు ఏరూపంలో పెరిగాయో అర్థం చేసుకోవచ్చు ఈ సంవత్సరం ధరలు ఏలూరులో విశాఖపట్నంలో, నిజామాబాదులో, వరంగల్లులో, సిటీలో విపరీతంగా పెరిగిపోయాయి All India Index 140 పాయింట్సు నుండి 164 పాయింట్సు ఒక సంవత్సర కాలంలో వచ్చింది జనవరి నుండి జూలై వరకు లెక్కవేయండి ఎంత per centage పెరిగిందో మంత్రిగారికి ప్రభుత్వానికి అర్థం అవుతుంది. ధరలను అదుపులో పెట్టడానికి ప్రభుత్వం గతంలో చర్యలు తీసుకుంటామని వాగ్దానం చేశారు, కాని ఒక సంవత్సరంలో 20 % పెరగడానికి కారణం hoarding, black-marketing అని తెలుసును బజార్లో కొనడానికిపోతే కిలో రు. 1 25 లు నుంచి రు 1.75 లు పెట్టవలసిన అవసరం వస్తున్నది. ధాన్యం ధరలను యితర వస్తువుల ధరలను ప్రభుత్వం ఎప్పుడైతేఅదుపులో పెట్టలేకపోయిందో దానినిబట్టి ప్రభుత్వం అనేక రకాలైన చిక్కులను ప్రజల ఆందోళనను ఎదుర్కోవలసినఅవసరం వస్తుంది. అదే విధముగా ఇవ్వాళ మామూలుగాచూస్తే ప్రభుత్వం ఒక విష చక్రంలో చిక్కుకుంది. పన్నులు పెంచుతారు, ధరలు పెంచుతారు అని ప్రజలు ఆందోళన చేస్తారు, మళ్లా వాస్తవ వేతనాలు పడిపోతాయి, ఉద్యోగుల వేతనాలు పెంచవలసి వస్తుంది. N G. s. "మాకు జీతాలు Dearness Allowance పెంచండి" అని అడుగుతున్నారు. దానికి ప్రధానమైన కారణం ధరలు పెరిగినందువల్లనే అడుగుతున్నారు. దాని ఫలితంగా వారి నిజమైన వేతనాలు పడిపోతున్నాయి. రాష్ట్రంలో wage earners వేతనాలు పడిపోయాయి వ్యవసాయ కార్మికుల వేతనాలు యిదివరకే లోప భూయిష్టంగా చాల తక్కువ స్థాయిలో ఉన్నాయి. వారి జీవిత పరిస్థితులు దుర్భరంగా ఉన్నాయని మనకు తెలుసును, కేంద్ర ప్రభుత్వం క్రిందలేని పరిశ్రమలలో వారి కరువుభత్యం క్షీణించిపోయి నిజమైన వేతనాలు పడిపోతున్నాయి రాష్ట్రంలో ఉన్న కార్మికవర్గం, N.G G Os, వ్యవసాయ కార్మికులు అడుగుతున్నది ఒకటే సమస్య ధరలు పెరిగినదాని ఫలితంగా కరువు భత్యం పెంచుతారాలేదా అని అడుగుతున్నారు. జీతాలు పెంచమని అడగడంలేదు వారు "పడిపోయిన వేతనాలను మీరు పునరుద్ధరిస్తారా లేదా" అని అడుగుతున్నారు. అది ఏమైనా దయతో చేయవలసినదని కాదు, బాధ్యతతో చేయవలసినదని అడుగుతున్నారు. మూడు లక్షల మంది ఉద్యోగులు అనేక లక్షల మంది కార్మికులు ఆందోళన చేస్తున్నారంటే ప్రధానమైన కారణం. ప్రభుత్వం చిత్తశుద్ధితో ఆలోచించకుండా పడిపోయిన వేతనాలను పూర్వపు స్థాయికి తీసుకురాకుండా నాలుగుకోట్లు, అవుతాయి పది కోట్లు అవుతాయని లెక్కలు తయారుచేస్తే లాభంలేదు నిజమైన వేతనాలను పునరుద్ధరించడానికి ఏ బాధ్యత నిర్వహణలో విఫలమైనదో ఆ బాధ్యతను తప్పని సరిగా వహించి పరిష్కారం చేయాలి పరిష్కారం చేయడం చేతకాకపోతే చేతకాదు ధరలను అదుపులో పెట్టలేము కావలసిన వేతనాలను యివ్వలేము అని చెప్పమనండి అది వేరే విషయం. ఇది చాల ప్రధానమైన సమస్య. ప్రజల యొక్క ఏ index అయితే పెరిగిపోతోందో పెరిగిన దానికి అనుగుణంగా

Dearness Allowance పెంచడం అవసరం దానితోపాటు అన్ని పరిశ్రమలకు Wage Committees వేయవలసిన అవసరముంది. వ్యవసాయ కార్మికుల వేతనాలను Wages పెంచడానికి Committee వేసి review చేసి పెరిగినధరలకు అనుగుణంగా తీసుకొని రాకపోతే మన రాష్ట్రప్రజలు ఏ యిబ్బందులు పడుతున్నారో వాటిని పరిష్కారం చేయలేరని గట్టిగా భావిస్తున్నాను. దానితోపాటు యివ్వాళ మన రాష్ట్రంలోని కొరతలలో ఆహార ధాన్యాలే కాదు. కిరసనాయిలు కూడా దొరకడంలేదు. అసెంబ్లీ సభ్యులు అరవకుండా తలకు ఒక డబ్బా యిస్తున్నారు. ఇట్లాంటి డబ్బాలు కాదు కనీసం సీసాలు కూడా పట్టుకునిపోతే దొరకడంలేదు. ప్రభుత్వానికి కొన్ని తెలివితేటలున్నాయి. శాసన సభ్యులకు యిస్తే మాలాంటివారు ప్రజలందరికి సక్రమంగా అందుతుందని అనుకోవచ్చునని. వాస్తవమైన పరిస్థితి కిరసనాయిలు, ఎరువులు ప్రతిదానికి బ్లాకు మార్కెటు రేటు, కిరసనాయిలు సీసా రూపాయికి అమ్ముతున్నారు. ప్రభుత్వం ఏమిచేశారు. Black market సాగుతూ ఉంటే Defence cf India Rules ఏమయినవి? Fctlizers, కిరసనాయిలు అట్లాంటి ప్రజలకు నిత్యావసరమైన వస్తువులు సమస్య పరిష్కారం చేయలేకపోయిందని తెలుస్తోంది. అదేవిధముగా ప్రభుత్వం గతంలో వాగ్దానాలు చేసి అమలు జరుపలేని విషయాలున్నాయి. ఇండ్ల స్థలాలు యిస్తామన్నారు. పేద ప్రజలకు కావలసిన స్థలాలు నాల్గవ ప్లానులో పరిష్కారం చేస్తాం అన్నారు. హరిజనులకు కావలసిన ఇండ్ల స్థలాలు నాలుగవ ప్లానులో కాదు, ఇంకో 50 పంచవర్ష ప్రణాళికలు వేసినప్పటికీ యివ్వలేరని అందరికీ తెలుసును. ఎందుకంటేవారు తయారుచేసిన రూల్సు అట్లాంటివి. పేద ప్రజల మీద సానుభూతి లేకపోవడం ముఖ్యమైన విషయం ఉన్నవారికే యిండ్లు కట్టిస్తారు తప్ప మరొకటి కాదు. లేనివారికి కనీసం బంజరు భూములు పంచుతాం అన్నారు, 20 లక్షల ఎకరాల బంజరు భూమి పంచాలని వ్యవసాయంలోకి తీసుకు రావాలని లోకనాథన్ కమిటీ సిఫార్సుచేశారు. బంజరు భూములను పంచగలిగినారా? ఆటంకాలు ఏమి వచ్చాయి? అదే విధముగా మన రాష్ట్రంలో ముఖ్యమైన అనేక సమస్యలున్నాయి. నాగార్జునసాగర్, పోచంపాడు, శ్రీశైలం ప్రాజెక్టులున్నాయి. వాటిని కేంద్రప్రభుత్వం తీసుకుంటుందో తీసుకోదో తెలియదు, రాష్ట్రప్రభుత్వం యొక్క వైఖరి ఏమిటో తెలియదు. కాని ఒక విషయం మాత్రం చెప్పవలసిన అవసరముంది. ఏ మొదటి ప్రణాళికలోనో రెండవ ప్రణాళికలోనో మూడవప్రణాళికలోనో మొదలుపెట్టిన ప్రాజెక్టులన్నిటిని నాల్గవప్రణాళికలో పూర్తిచేయడానికి అది కేంద్రప్రభుత్వం ద్వారా జరగనీయండి లేక ఆ బాధ్యత రాష్ట్రప్రభుత్వం వహించనీయండి ఆ బాధ్యత రాష్ట్రప్రభుత్వం తీసుకుంటుందా లేదా అని అడుగుతున్నాను. ఈ రూపంలో ప్రాజెక్టులన్నిటిని ప్రణాళిక తరువాత ప్రణాళికకు వాయిదా వేస్తూపోతే మన రాష్ట్రం అభివృద్ధిలో కుంటుపడుతుందని మనవిచేస్తున్నాను ఒక ముఖ్యమైన విషయం మనవి చేయవలసిన అవసరముంది. 20 మంది మన శాసనసభ్యులు జైలులో వున్నారు. వారు మార్క్సిస్టు [illegible] చెందినవారు. దాదాపు 150 మంది వరకు రాజకీయ ఖైదీలు జైలులో వున్నారు. వారు ఏ పరిస్థితిలో వున్నారు. దానికి కారణాలు ఏమిటి అని శాసన సభలో అంతవరకు ప్రభుత్వము తెలియచేయలేదు

ప్రతిపక్షనాయకులు వెంకటేశ్వర్లుగారు చెప్పినట్లు వారిని వెంటనే విడుదల చేయవలసిన అవసరమువుంది. మనది ప్రజాస్వామ్య దేశమని చెప్పుకొంటున్నాము ఏ ప్రజాస్వామిక దేశములో కూడ ఈ రూపములో, శాసనసభకు, పార్లమెంటుకు ఎన్నికయిన వారిని జైలులో పెట్టడమనేది ఎక్కడా చూడలేదు వారి నియోజకవర్గాల నుంచి ఏ ప్రజలయితే ఎన్నుకొన్నారో వారి సమస్యలను ఇక్కడ చెప్పడానికి అవకాశము ఎట్లావుంటుంది? వారి ప్రజల సమస్యలను ఇక్కడ ప్రతిబింబించడానికి వీలులేకపోతే ఇది ప్రజాస్వామికము క్రిందకు ఏ రూపములో వస్తుందని అడుగుతున్నాను ప్రజాస్వామ్యము వర్ధిల్లుతున్న అనేక దేశాలలో ఒక సాంప్రదాయాన్ని ప్రవేశపెట్టారు. ఏ రాజకీయ నాయకుణ్ని కాని వ్యక్తినిగాని, కార్యకర్తనుగాని విచారణ లేకుండా జైలులో పెట్టడానికి వీలులేదని సాంప్రదాయమువుంది. రెండవ ప్రపంచయుద్ధకాలములో ఇంగ్లండులో వారి దేశానికి ఎంతో ప్రమాదము వచ్చినప్పుడుకూడ ఒక్క రాజకీయనాయకుణ్ని జైలులో పెట్టలేదు. ఆ దేశములో అనేకమంది బాహాటముగా జర్మనీని s'ipport చేసిన రాజకీయవాదులు లేకపోలేదు. అయినప్పటికి అక్కడున్న ఇంగ్లండు ప్రభుత్వము అది ఎంత అభివృద్ధి నిరోధక ప్రభుత్వమయినప్పటికి వారిదేశములో కొన్ని సత్సంప్రదాయాలను నెలకొల్పినందువలననే అక్కడ అటువంటి పరిస్థితికి పోలేదు కాని మన రాష్ట్రములో చిన్న ఆందోళనజరిగింది. అంటే తుపాకులతో కాల్చివేస్తారు. ప్రజలు ఏదైన అడిగితే ప్రభుత్వ ఆర్డర్సు వస్తూవుంటాయి, [illegible]లు శాసనాలుచాలక Defence of India Rules వచ్చినవి—నిజముగా దేశానికి [illegible]వున్న దొంగ వ్యాపారస్థులపైన, దొంగ ధనాన్ని దాచుకొంటున్న వారిపైన, నూ[illegible]లను పెంచుతున్న వారిపైన ఈ Defence of India Rules ఏ రూపములో అమలు జరిపారో తెలుసు దొంగ వ్యాపారులు దాటిపోవడానికి ఉపయోగపడే Defence of India Rules కలకత్తాలో ట్రామ్ వే సమ్మె జరిపితే defence of India rules అడ్డము వస్తాయి అదేవిధముగా మన రాష్ట్రములో జవుళి మిల్లు కార్మికులు సమ్మెచేస్తే Defence of India Rules వస్తాయి పన్నులు పెంచడానికి వీలులేదని రైతాంగముచేసే ఆందోళనపైన Defence of India Rules వస్తాయి. దానిక్రింద శిక్షలు వేస్తారు ఈ రూపములో ప్రజల ఆందోళనను అణచడానికి అమలు జరుపుతూపోతే దేశానికి చాల విపరీతమైన నష్టము వాటిల్లుతుంది అని మనవి చేస్తున్నాను. మన ప్రజాస్వామిక వ్యవస్థకే ప్రమాదం కలుగుతుంది. ఒక రాజకీయపార్టీయొక్క అభిప్రాయాలు మంచివా, చెడ్డవా అని చర్చించడానికి మనకు సమయములేదు ఎవరి అభిప్రాయాలు వారు చెప్పవచ్చు. మన దేశములో అనేక మంది అనేక సిద్ధాంతాలను ప్రతిపాదించేవారుండవచ్చు. వాటిని రాజకీయస్థాయిలోనే చర్చలుజరిపి పరిష్కారము చేసుకొని ప్రజాస్వామిక పద్ధతులలో ముందుకుపోవాలి తప్ప నిర్బంధ విధానముద్వారా, నిరంకుశ విధానముద్వారా ప్రజాస్వామిక హక్కులను, పౌరహక్కులను అణచడము మన దేశానికి తీరనిలోటు. మన ప్రజాస్వామ్యానికి తీరని ఆటంకము కలుగుతుందని మనవిచేస్తున్నాను ప్రజాస్వామ్యము మన దేశములోముందుకు పోవాలంటే detenus అందరిని విడిచిపెట్టవలసిన అవసరంవుంది. Defence of India Rules ని

ఉపసంహారించి మామూలు న్యాయశాస్త్ర ప్రకారమే మన సమస్యలను, శాంతి భద్రతలను కాపాడవలసి అవసరం వుంది.

దేశములోవున్న అనేకమంది దొంగ వ్యాపారస్థులుద్వారా దేశ ఆర్థిక విధానము చిన్నాభిన్నము అవుతున్న సమయములో వారిని ఏ విధముగా అదుపులో పెట్టాలి. వారు కారణమవుతున్న ధరలను ఏరూపములో అదుపులో పెట్టాలనే ఆలోచన చేయవలసిన సమయములో రాజకీయపార్టీలను అణచడానికి ఇటువంటి నిర్బంధ చట్టాలను రద్దుచేసిన ప్రజాస్వామ్యము వర్ధిల్లడానికి అవకాశము వుంటుంది. అందువల్ల మన ప్రభుత్వము కేంద్రానికి సూచించాలని మనవి చేస్తున్నాను. ఇక్కడ శాంతిభద్రతలను కాపాడడానికిగాని, ఇక్కడ రాజకీయ అభిప్రాయాలు, చర్చలు జరగడానికిగాని Defence of India Rules అక్కర లేదు, ఎవరిని నిర్బంధములో వుంచవలసిన అవసరంలేదు అని గట్టిగా చెప్పవలసిన అవసరం వుంది. ఆ రూపములో చెప్పినదాని ఫలితముగా మనరాష్ట్రమే భారత దేశములో ప్రజాస్వామ్యము ముందుకు పోవడానికి ఒక సంప్రదాయాన్ని నెలకొల్పినది అవుతుందని మనవి చేస్తున్నాను. వారిని జైలులో పెట్టిన తరువాత వారి కుటుంబాలు అనేకబాధలు పడుతూవుంటే వారికి అలవెన్సులు ఇవ్వడంలేదు అని తెలుసు. ఈ ప్రధాన సమస్యను ప్రభుత్వమాలోచించి ప్రజా స్వామిక హక్కులను, పౌర హక్కులను మన రాష్ట్రములో పునరుద్ధరించాలని కోరుతున్నాను. ప్రజలు ఎదుర్కొంటున్న సమస్యలన్నిటిని ప్రభుత్వపక్షములో వున్న సభ్యులందరు దీర్ఘముగా ఆలోచిస్తున్న సమయమిది. వారి ఉపన్యాసాలు వింటే అక్కడి ప్రజలు ఏ విధంగా బాధలు పడుతున్నారో, ఆహార ధాన్యాల ధరలు ఏవిధముగా పెరుగుతున్నవో, కరువుకాటకాలు ఎలా వున్నవీ వారిలో కూడ వాస్తవమైన పరిశీలన జరుగుతోందని తెలుస్తున్నది. ఈ పరిశీలనను ప్రభుత్వమర్థము చేసుకొని ధరలను అదుపులో పెట్టడానికి N. G. Os. కి D. A. పెంచడానికి, ఫ్యాక్టరీకార్మికులకు వేతనాలు పెంచడానికి, Wage Committees వేయడానికి పూనుకోవాలని మనవిచేస్తూ ముగిస్తున్నాను.

శ్రీ పేట బాపయ్య :— అధ్యక్షా, నేను గవర్నరుగారి ప్రసంగానికి డా॥ టి. వి. యస్. చలపతిరావుగారు ప్రవేశపెట్టిన అభినందన తీర్మానాన్ని బలపరుస్తున్నాను. గవర్నరుగారు తమ ప్రసంగములో ప్రభుత్వము సాధించిన ఉక్కు కర్మాగారము, రైల్వేజోన్, క్రొత్త రైల్వే మార్గాలు విషయము చెప్పారు. ప్రభుత్వము, చాలకాలముగా వాంఛించినవి సాధించినందుకు అభినందించవలసినదే. ఈ సంవత్సరము కాలము మన రాష్ట్రములో అంత అనుకూలముగా లేదని చెప్పడానికి సందేహము లేదు. వర్షాలు ఒక నెలరోజులు వెనుకపడినవి. దానివల్ల డెల్టా ప్రాంతాలలోనే వ్యవసాయము నెలరోజులు వెనుకపడడమువల్ల పంటలు ఏవిధంగా వుంటాయో చెప్పడానికి వీలులేకుండావుంది. మాగాణిలో ఒకరోజు ఆలస్యమైతే పంట తగ్గుతుందనే విషయము. వేరుగా చెప్ప పనిలేదు. మెట్టప్రాంతాల విషయము మనవిచేస్తాను. రాయలసీమలో కరువువచ్చే పరిస్థితి వుందని తెలుపుతున్నారు. విశాఖపట్టణము ప్రాంతములో అదే పరిస్థితి వుంది. విశాఖపట్టణము, రాయలసీమ రాష్ట్రములో మెట్ట ప్రాంతాలు అన్నీ ఇక్కడ కూడిరగా వున్నవి. ధాన్యాగారమని చెప్పే కృష్ణాజిల్లాలో మెట్ట ప్రాంతాలున్నవి. ఆ ప్రాంతాలలో

రోహిణికార్తెకు పూర్వము వర్షాలు కురిసినవి దానివల్ల పునాసపైరులు వేశారు. మృగశీర్ష, ఆరుద్రకార్తెలలో వర్షాలు లేకపోవడమువల్ల మొదటవేసిన పునాస పైరులుఎండిపోతున్నవి మెట్ట ప్రాంతాలలో దాదాపు 3 మాసాలకు పునాసపంట ఆహార ధాన్యాలుగ అక్కడివారికి ఉపయోగపడే పరిస్థితి—వర్షాలు లేకపోవడమువల్ల ఆ పంటలు పోయినవి జూలై 12వ తేదీన మన సహకారశాఖా మంత్రిగారు కృష్ణాజిల్లాలో పర్యటన వేసుకొని తిరువూరు సమితికి వచ్చారు. వారు అక్కడికి వచ్చినపుడువారి చల్లనిపాదమువల్ల ఆరోజున వర్షము ప్రారంభమైనది. ఆ తరువాత నార్లు పోసుకొనడము ప్రారంభించారు. ఆగస్టు మాసము అయ్యేటప్పటికి ఊడ్పులు పూర్తి అవుతాయి అక్కడ ఏవిధముగా పంటలు పండుతాయో తెలియదు. మెట్టప్రాంతాలు ఆకాశముపైన ఆధారపడిన ప్రాంతాలు కాబట్టి అధిక వర్షాలు కురిసిన నష్టమే, వర్షాలు లేకపోయినా నష్టమే

ఇక నా నియోజకవర్గములోని సగము చెరువులలో నీళ్ళు లేవు. కొన్ని చెరువులు, ఒకటి రెండు వర్షాలు కురవడము వల్ల గట్లు తెగిపోయినవి. ముఖ్యంగా ఈ సంవత్సరం అమలులోనికి వచ్చేవి గుర్రవాగు, మొగళ్ళవాగు అని రెండు పెద్ద స్కీములు వున్నాయి పని అయి ఈ సంవత్సరం నీరు ఇవ్వటానికి సిద్ధంగా వున్నాయి. మొన్న 18 వ తేది కురిసిన వర్షం వల్ల పూర్తి అయినవే తెగిపోయినాయి మెట్ట ప్రాంతాలలో పరిస్థితి ఈ విధంగా వుంది. అక్కడ గ్రామీణ పరిస్థితి కూడ అధ్వాన్నంగా వుంది పెద్ద పెద్ద పట్టణాలలో అయితే, మేజర్ పంచాయితీలలో కంట్రోలు ధరకు ఆహార పదార్థాలు దొరుకుతున్నాయి గ్రామాలలో కంట్రోలు రేటుకు ఎవరు అమ్ముతారు? వ్యాపారస్తులు లాభం రాదని కంట్రోలు రేటుకు బియ్యం అమ్మరు రెండు మూడు ఎకరాలు వున్న సామాన్య రైతులు కూడా తాము పండించినవి మొట్టమొదట వ్యవసాయ ఖర్చుల కోసం, శిస్తుల కోసం అమ్ముకొని చివరకు వారు కూడా బియ్యం కొనుక్కోవాల్సిన పరిస్థితుల్లో వుంటున్నారు. అందువల్ల అక్కడ చౌక డిపోలు లేకపోవటం వల్ల, కంట్రోలు ధరకు బియ్యం దొరకకపోవటం వల్ల సామాన్య రైతులు, వ్యవసాయ కూలీలు చాలా ఇబ్బంది పడుతున్నారు రహస్యంగా బ్లాకు మార్కెట్టులో ఎక్కువ ధరకు కొనుక్కోవలసి వస్తున్నది వీటిని ప్రభుత్వం గమనించాలని కోరుతున్నాను. కరువు అంటే ఇదే. దీనిని తట్టుకోటానికి ప్రభుత్వం ఏదైనా మార్గం ఆలోచించాలి. వినియోగ సహకార సంఘాలను సెంటరుగాయున్న గ్రామాలలో పెడితే చుట్టుప్రక్కల పది పన్నెండు గ్రామాలకు ఉపయోగంగా వుంటుంది. కనుక వాటినైనా ఏర్పాటు చేయటానికి ప్రభుత్వం పూనుకోవాలని కోరుతున్నాను.

ఇక, మెట్ట ప్రాంతాలు అభివృద్ధిలోకి రావాలంటే, మెట్ట ప్రాంతాలలోని వ్యవసాయదారులకు లాభం కలగాలంటే ముఖ్యంగా విద్యుచ్ఛక్తి కావాలి కాని మన రాష్ట్రంలో పరిస్థితులు అంత తృప్తికరంగా వుండటంలేదు మద్రాసు, మైసూరు రాష్ట్రాలు నాల్గవ ప్రణాళికాంతానికి విద్యుచ్ఛక్తి లేని గ్రామాలు లేకుండా చేస్తామని అంటున్నారు. మన రాష్ట్రంలోని స్థితి ఇప్పుడున్న లెక్కలబట్టి చూస్తే 5411 గ్రామాలకు విద్యుచ్ఛక్తి సప్లయి అయినట్లు కనిపిస్తున్నది. మన రాష్ట్రంలో సుమారు 29 వేల గ్రామాలు వున్నవి 212 పట్టణాలు వున్నాయి.

వీటిలో 5411 గ్రామాలకు మాత్రమే విద్యుచ్ఛక్తి సప్లయి చేస్తామంటే మిగిలిన గ్రామాలకు ఎప్పుడు సప్లయి చేయగలమో తెలియటంలేదు. సప్లయిచేసిన గ్రామాలకు కూడా ధనవంతమైన గ్రామాలకు, డెల్టా ప్రాంతంలోని గ్రామాలకు ఎక్కువగా సప్లయి చేయటం జరుగుతున్నది. మెట్ట ప్రాంతాలకు విద్యుచ్ఛక్తి సప్లయి కావటం లేదు. ఒక్కొక్కచోట ఒక ట్రాన్స్‌ఫార్మర్ పెట్టి ఒకటి రెండు దీపాలు ఇచ్చి ఆ గ్రామం ఎలక్ట్రిఫై అయినదని లెక్కలలో చూపుతున్నారు. నా నియోజక వర్గంలో కొన్ని గ్రామాలు వున్నాయి ట్రాన్స్‌ఫార్మర్ పెట్టారు. అక్కడ 30, 40 బావులున్నాయి. వాటికి విద్యుచ్ఛక్తి ఇవ్వమంటే బావులకు విద్యుచ్ఛక్తి లేదని అంటూ మొత్తం గ్రామం అంతా ఎలక్ట్రిఫై అయినట్లుగా మాత్రం లెక్కలలో వ్రాస్తున్నారు. దేశం యొక్క అభివృద్ధి, ప్రజలయొక్క పర్ కాపిటా కన్‌సమ్‌షన్ మీద లెక్క వేస్తారు కాబట్టి వారికి కావలసిన సౌకర్యాలన్నీ కలుగ జేయాలి. మన పి. డబ్ల్యు. డి. మినిష్టరుగారు ఎన్నో ప్రయత్నాలు చేస్తున్నారు. థర్మల్ స్టేషన్స్ పెట్టించటానికి ప్రయత్నిస్తున్నారు. రామగుండం థర్మల్ స్టేషన్ వస్తున్నది కాని అది చాలదు. మద్రాసు మైసూరు రాష్ట్రాలు నల్గవ ప్రణాళికాంతానికి చేస్తామని చెపుతుంటే మనం చేయలేకపోతే ఎలాగ? ఈ విధంగా అయితే 27 వేల గ్రామాలు ఎప్పటికి పూర్తిగా ఎలక్ట్రిఫై అవుతాయి? కనుక ప్రభుత్వం ఈ విషయంలో ఎక్కువగా ప్రయత్నం చేసి అన్ని గ్రామాలకు త్వరగా విద్యుచ్ఛక్తి సరఫరా చేయాలని కోరుతూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ యం. రాంగోపాలరెడ్డి:—అధ్యక్షా, ముఖ్య సమస్యలలో రాష్ట్రం అభివృద్ధి చెందిందని ప్రభుత్వ పక్ష సభ్యులు, అభివృద్ధి చెందలేదని, ప్రతిపక్షమునుండి విమర్శలు జరుగుతున్నాయి. అసలు అభివృద్ధి అంటే ఏమిటో పోయిన సంవత్సరం కంటె ఈ సంవత్సరం మన జాతీయాదాయం పెరిగిందా, తలసరి ఆదాయం పెరిగిందా, ఉత్పత్తి పెరిగిందా, ఉత్పత్తిసంపదం పెరిగిందా, పోయిన సంవత్సరం కంటె ఈ సంవత్సరం తృప్తికరంగా వున్నదా, ఎక్కువ భోజనం చేస్తున్నారా, ఎక్కువ బట్టలు కట్టుకుంటున్నారా, ఎక్కువమందికి స్కూల్స్‌లో ఎడ్మిషన్స్ దొరుకుతున్నాయా అని చూస్తే అభివృద్ధి జరిగిందని కొందగుర్తు. ప్రణాళికలో అన్నీ వ్రాసిపెట్టారు కాని ఏ రైన అమలు జరిగిందా అని చూస్తే ఏదీ జరగలేదు. కొద్దో గొప్పో అయినదని అనుకొన్నా దానిని, ఒప్పుకొన్నా ఆ అభివృద్ధి ఏ కొద్ది వర్గాలకో జరిగింది కాని అట్టడుగున వున్న వారికి, బీదజనులకు జరగలేదని తెలుస్తున్నది. గవర్నరుగారి ప్రసంగంలో హరిజనవాడలకు విద్యుచ్ఛక్తి ఇవ్వబోతున్నామని చెప్పారు. ముందు పునాది వుండాలి, తరువాత అంతస్తులు. ముందు హరిజనుల ఇండ్ల స్థలాలు వుండాలి, తరువాత ఇండ్లు వుండాలి. ఆ తరువాత విద్యుచ్ఛక్తి కావాలి. ఇండ్లస్థలాలు లేకుండా విద్యుచ్ఛక్తి ఇస్తామని చెప్పటం హాస్యాస్పదంగా, హేళనగా వుంటుంది. కరీమ్‌నగర్ జిల్లాలో 98 గ్రామాలలో హౌస్ సైట్స్ కొరకు హరిజనులు అప్లికేషనులు పెట్టారు. ఏ ఒక్క గ్రామానికీ ఇంతవరకు ఎక్వైరింగ్ పూర్తి కాలేదు. దానివల్ల హరిజనులలో ఎటువంటి భావాలు వస్తాయో ఆలోచించండి. చట్టరీత్యా, విధానాల ప్రకారం మన కాన్‌స్టిట్యూషన్ ఆర్టికల్ 338 ప్రకారం హరిజనులకు కొన్ని ప్రావిజన్సు

వున్నాయి ప్రెసిడెంటు స్పెషల్ ఆఫీసర్‌ను ఎప్పాయింట్ చేస్తారు ఆ ఆఫీసరే ప్రెసిడెంటుకు డైరెక్టుగా రిపోర్టు పంపిస్తారు. రాష్ట్రప్రభుత్వానికి ఆ రిపోర్టును వారే పంపిస్తారు అయినా మన ప్రభుత్వం శ్రద్ధతీసుకోవటం లేదంటే నిర్లక్ష్యం చేసేవారిని ఏవిధంగా శిక్షించాలి? ప్రసాదరావుగారు మాట్లాడుతూ డిఫెన్స్ ఆఫ్ ఇండియా క్రింద అరెస్టు చేసిన 20 మంది శాసన సభ్యులను విడుదల చేయాలని చెప్పారు నేను వారిని విడుదలచేయమని చెప్పటంలేదు కాని వారితోపాటు ఇంకాకొంతమందిని అరెస్టుచేయాలని చెబుతున్నాను. ఎవరు తన కర్తవ్యాన్ని నిర్వర్తించరో, ఎవరు తన డ్యూటి సరిగా చేయరో వారినందరినీ కూడా అరెస్టు చేయాలి.

వారితో ఇతరు యింకా కొంతమందినికూడా అరెస్టు చేయాలని కోరుతున్నాను. ఎవరైతే తన కర్తవ్యాన్ని సరిగ్గా నిర్వహించడో పనిచేయడో, ఆ వ్యక్తి జిల్లా పరిషత్ ఛైర్‌మెన్ అయినా, కలెక్టరు అయినా సరే అలాంటి వారిని కొంతమందిని మీరు యీ D. I. R క్రింద arrest చేయండి అన్నుకోండి. మన Chief Minister గారు కరీమ్‌నగర్ tour వచ్చారు. వచ్చి జిల్లా పరిషత్ Members ను address చేసినప్పుడు నేను disturb చేశాను. 98 గ్రామాల వారు applications పెట్టుకుంటె కలెక్టరుగారికి ఒక్క గ్రామానికికూడా యివ్వ లేదు. 'కలెక్టరుగారు సరిగ్గా పనిచేయుడంలేదు. మీరైనా చెప్పండి' అని అంటె వారు కొద్దిగా irritate అయ్యారుకూడ. వారు చాలా ఖచ్చితంగా అన్నారు. వారు అన్నరకు చెప్పి 8 లేక 9 నెలలుఅయింది. ఇంతవరకు ఒక్క house site దొరకలేదు. ఆ తరువాత నేను మంత్రిగారికి ఒక memorandum ఇచ్చాను. యీ విషయం most popular అయిన Deccan Chronical లో కూడా పడింది. అది చదివి వినిపిస్తాను.

One of the most popular dailies of Hyderabad, the "Deccan Chronical' says:

"An Agency report says that Sri M. Ramgopal Reddy, M. L. A. Karimnagar, has submitted a memorandum to the Social Welfare Minister requesting her to interest herself in the scheme of allotting of sites for Harijans. He says that applications for sites are being shunted to and from and nothing results."

ఇదంతా వ్రాసినాగాని వారిపైన ఒక చినుకు పడినట్లుగానైనా శ్రద్ధ చూపలేదు ఆ కలెక్టరు. యీ కలెక్టరు యింత మొద్దుబారిపోవడానికి కారణం ఏమిటి అని నేను అడుగుతున్నాను. ఇంతకు పూర్వము హైదరాబాద్ మ్యునిసిపాలిటీవారు చెత్తా, చెదారం సరిగ్గా తేవనెత్త లేదని నేను papers కు వ్రాశాను. రెండు papers లో పడింది. ఆ సాయంకాలం లోపలనే రెండు రెండు లారీలు వచ్చి ఆ చెత్త అంతా యింతకుముందు వుండినదానిని తీసివేశాయి. అదేరీతిగా Income Tax Office మరియు Director of Industries Office కు మధ్య చెత్త, చెదారము వుందనికూడా వ్రాశాను. It was completely removed without delay ఒకసారి నేను అసెంబ్లీలో మాట్లాడుతూ కరీంనగర్ పొలిమేర త్రోవలో 2 బ్రిడ్జీలు కూలిపోవడంచేత దానిని సంవత్సరంనుంచి చూచేవారే లేరు అని చెప్పాను. వెంటనే Public Works Department వారు (యింక concerned

Minister అయినా చెప్పలేదుగాని) ముఖ్యముగా Chief Engineer శ్రీ కృష్ణా రెడ్డిగారు he sent a report that it should be completed within 1½ months. అది ఆ విధంగా జాగుపడింది. కరీంనగర్‌లో ఒకసారి కలరా disease వచ్చింది. Papers కు వ్రాశాను. Immediately it was attended to అందుచేత ఏ collector అయినా తన కర్తవ్యాన్ని సరిగ్గా నిర్వహించకపోతే ఆయనకు 200 రూపాయలు మొన్న ముఖ్యమంత్రిగారు announce చేసి ప్రయోజనం ఏమిటి అని నేను అడుగుతున్నాను. ఇలాగ పనిచేయని కలెక్టరును ఒకరిని D. I. R క్రింద పెట్టమనండి. యిటువంటి దేమి లేకుండా emergency అంటె అర్థం లేదు. ప్రతి మనిషి తన విధి నిర్వహణగా చేయాలి తన విధి నిర్వహణ చేయనివాడు దోషి. ఒక లక్ష రూపాయలు లంచం తిని పనిచేసినవాడే మేలు. వీడు లంచం తినడు పనిచేయడు. That is very dangerous. Article 3"8 of the Constitution లో మనకు provision వుంది. దాని ప్రకారం మనం యిలాంటి ఆఫీసర్లను deal చేయవచ్చును. ఇక వీరి tours వుంటాయి. It is almost a picknic. ఇటువంటి అనుభవం లేని కలెక్టర్లను అక్కరకు రాని కలెక్టర్లను ఎందుకు post చేస్తారు అని అడుగుతున్నాను. నేను challenge చేసి చెప్పుతున్నాను. కరీంనగర్ జిల్లాలో ఒక గ్రామంలో 1,000, 2,000 రూపాయలు వరకు ఆ గ్రామాధికార్లు తినివేస్తున్నారు. Mr. Ansari was there I have brought to this notice about such cases అతడు దీని investigate చేయించి ఒక్క సంవత్సరంలో 9 వేల రూపాయలు recover చేశాడు. వాళ్ళను జైళ్లకు పంపాడు మన Revenue Minister గారు, Chief Minister గారు అన్నారు. Revenue బకాయీలు 10, 11 కోట్లు వుంటుందన్నారు. ఆ బకాయీలను తప్పకుండా వసూలు చేయాలి అసలు మా ఉద్యోగస్తులు చిన్న చిన్న రైతులను నానా బాధలకు గురి చేస్తున్నారు. వారి దగ్గర నుండి పైకం వసూలు చేస్తున్నారు. గాని పెద్ద వారు ఉన్నారు. రెండు సంవత్సరాల క్రిందట సంజీవ రెడ్డిగారు ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్నారు. అప్పుడు శిరిసిల్లి తాలూకా గంభీరెడ్డిరావు పేట ఒక Excise Controller 1½ లక్షల రూపాయలు వరకు బాకీ వడ్డారు అధ్యక్షా, వారి పేరు మీద ఒక మీసం పైకం కాదు. సెంటు భూమి కూడా లేదు. యీ భూమి అంతా యితరులకు transfer చేశారు. ఇప్పుడు వారికి 3, 4 మోటార్లు ఉన్నాయి. Zeeps ఉన్నాయి. లారీలు ఉన్నాయి. 5 వేల రూపాయలు కంటె ఎక్కువ dues ఉన్న ఆసాములు list తయారు చేసి, Chief Minister table మీద ఒక list Revenue Minister table మీద ఒక list Finance Minister table మీద ఒక list Chief Secretary table మీద ఒక list పెట్టుకొని, వారిని ఎందుకు అరెస్టు చెయ్యరు అని అడుగుతున్నాను. ప్రభుత్వానికి యింత డబ్బు బాకీ వుండికూడా 'మేము paupers అయ్యాం' అంటె వారిని ఎందుకు సీదా చెయ్యరు అని నేను అడుగుతున్నాను. ఒక కమ్యూనిస్టులనే జైళ్లకు తోలితె అది గణకార్యం కాదు. Why do not you send these people also into jail.

ఇక రెండవ విషయం Nizam Sugar factory వున్నది. దీని working ఏ విధంగా వుందో ఎన్నోసార్లు నేను చెప్పాను. 1959–65 మధ్య యీ factory

పై వచ్చే లాభాలు చాలా పడిపోయాయి రానురాను లాభాలు చాలా పడిపోయాయి. 1959 లో 93 లక్షలు రూపాయలు వుంటె ఆ తరువాత సంవత్సరంలో 53 లక్షలు రూపాయలు, ఆ తరువాత సంవత్సరంలో 30 లక్షలు రూపాయలు, అవి యిప్పుడు 18 లక్షలకు దిగిపోయింది, ఒకప్పుడు కోటి రూపాయలు లాభం వచ్చే ఫ్యాక్టరీ యిప్పుడు యీ విధంగా పాడైపోయింది అంటె కేవలం ఆఫీసర్ల యొక్క నిర్లక్ష్యం కారణంగాని యింకొకటి ఏమీ కాదు. 38 లక్షలు రూపాయలు పెట్టుబడితో ప్రారంభం అయిన యీ ఫ్యాక్టరీ తాలుకు ass ts 10 కోట్లకు పెరిగిందిగాని యీ ఆఫీసర్ల యొక్క నిర్లక్ష్యం వల్ల సంవత్సరానికి 50 లక్షల రూపాయలు చొప్పున నష్టం వస్తోంది. యీ విధంగా గాని జరిగితె 20, 15 ఏండ్లలో అది దివాలా తీసే పరిస్థితి ఏర్పడుతుంది. యీ విషయం enquiry చేయించాలని ప్రభుత్వానికి ఎన్నోసార్లు చెప్పాను. వారిపై మీకు వున్న ప్రత్యేకమైన అభిమానం ఏమిటి అని అడుగుతున్నాను. yearly profit 3 లక్షలు రూపాయలు అంటె యిది సిగ్గు చేటు కాదా అని నేను అడుగుతున్నాను. దీని విషయము enquiry చేయించాలని ప్రభుత్వానికి మరొక మారు విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను యిటువంటి చిన్న విషయాలే ప్రభుత్వం నిర్లక్ష్యం చేస్తే it will have its reflection in the elections which may turn advantageous to the opposition and I wish for that Thank you

(Sri B Sreeramamurthy in the Chair)

శ్రీ కె. శాంతయ్య (పాలేరు) —అధ్యక్షా. గవర్నరు ప్రసంగం పై శ్రీ టి. వి. [illegible] రావుగారు ప్రవేశపెట్టిన అభినందన తీర్మానాన్ని నేను బలపరుస్తూ కొన్ని ముఖ్య విషయాలు మీ ద్వారా ప్రభుత్వ దృష్టికి తెస్తున్నాను. ప్రయివేటు యాజమాన్యం క్రింద నడుపబడుతున్న ఖమ్మం కళాశాలను 1959 సెప్టెంబరులో ప్రభుత్వం వారు తీసుకున్నారు ఆ కళాశాలలో పనిచేస్తున్న non Gazetted మరియు fourth class ఉద్యోగులకుపూర్వం Private Management క్రింద పనిచేస్తున్నప్పుడు ఏ వేతనాలు అయితే యిచ్చారో వాటిని, గవర్నమెంటు కూడా 5½ సంవత్సరాల వరకు యిస్తూ వచ్చింది. యీ మధ్యన revise చేసిన స్కేలు ప్రకారం వారికి కూడా ప్రభుత్వ కళాశాల్లో యిచ్చే వేతనాలు అమలు జరుపుతూ Orders జారీ చేశారు అయితే ఆరుమాసాలు అయినా కాకుండా ఆ ఆర్డరును రద్దు పరుస్తూ మొన్న జూన్ 14 వ తేదీనాడు ఒక కొత్త ఆర్డరు జారీ చేశారు. పూర్వం private యాజమాన్యం క్రిందట ఏ వేతనాలు అయితే యిచ్చారో ఆ వేతనాలనే తిరిగి యివ్వవలసిందని యీ క్రొత్త orders జారీ చేశారు. యీనాడు మన భారతదేశంలో యీ చిన్న ఉద్యోగస్తులు ఎట్టి యిబ్బందులు పడుతున్నారో మనం చూస్తున్నాము. వారి వేతనాలు పడిపోవడంవల్ల వీరు చాలా యిబ్బందులకు గురి అవుతున్నారు యిప్పుడు యీ కళాశాలలో ఒక N. G O. కు 100 రూపాయిలు తగ్గించారు అదేవిధంగా IV th class employees కు, మరియు attenders 95 రూపాయిలు వేతనం వస్తుండగా యీ ఆర్డరు ప్రకారం 43 రూపాయిలు వరకు యిస్తున్నారు యీ పరిస్థితిలో యీ వేతనాలలో వారి కుటుంబ జీవితాలు గడపాలంటె చాలా కష్టంగా వుంది గనుక private యాజమాన్యం క్రింద ఏ వేతనాలు అయితే యిచ్చారో ఆ వేత

వాలనే తిరిగి గవర్నమెంటు ఆ కాలవ నీటిని రైతులకు యిప్పించాలని నేను కోరుతున్నాను. అంతే కాదు, మా ఖమ్మం జిల్లా విద్యా విషయంలో చాలా వెనుకబడి వుంది. Night College పెట్టుమని చాలా మంది అడిగారు. అది వస్తుందనే ఆశలో అక్కడి ఉద్యోగస్తులు దరఖాస్తులు పెట్టుకోవడానికి కూడా సిద్ధంగా ఉన్నారు. ఇప్పటికే 70 మంది వరకు ఉద్యోగస్తులు Night College లో చేరడానికి దరఖాస్తులు పెట్టుకోవడానికి సిద్ధంగా వున్నారు. అందుచేత యీ Night College త్వరగా open చేసి వారికి ఉన్నత విద్యావకాశాలు కలుగ చేయవలసిందిగా మీద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. మరొక విషయము అధ్యక్షా, కళాశాలలలోగాని స్కూళ్ళలోగాని విద్యనభ్యసించే విద్యార్థులు విగువైన దుస్తులు ధరించి కళాశాలలకు, పాఠశాలలకు వెళ్తున్నారు. కొంతమంది ధరించినవి చాలా వికటంగా వున్నాయి. విద్యార్థులందరికి ఒక unifrom వుండే విధంగా ప్రభుత్వము ఆలోచిస్తే బాగుంటుందని మీ ద్వారా ప్రభుత్వ దృష్టికి తెస్తున్నాను. దాని విషయములో వీలైనంత త్వరలో శ్రద్ధ తీసుకొని స్త్రీలుగాని పురుషులుగాని, విద్యనభ్యసించే వారు విగువైన దుస్తులు ధరించి కళాశాలలకు పాఠశాలలకు వెళ్ళకుండా ఏర్పాటు చేస్తారని ఆశిస్తున్నాను. ఇంకొక ముఖ్య విషయము—గవర్నరుగారి ప్రసంగంలో చాలా ముఖ్యమైనది—దాని ద్వారా ఎన్నో విషయాలు తెలుసుకున్నాము—గవర్నరు గారి ప్రసంగంలో హరిజనవాడలలో విద్యుద్దీపాలు వెలిగిస్తారని దాని కొరకు ప్రత్యేకంగా రు. 40 లక్షలు కేటాయించామని చెప్పారు—చాలా సంతోషముగా వుంది—కాని ఒక విధంగా మాస్తే విచారంగా కూడా వుంది. పల్లెటూళ్లలో నివసించు హరిజనులు సరైన వసతి గృహాలు లేక నివాసస్థలాలు లేక ఎన్నో మురికి పేటలలో కుమిలి కృశించి పోతూ వారికి విద్యుద్దీపాలు ఎంతవరకు వుపయోగపడుతాయి—ఈ కారణముచేత నేను సంతోషపడడం లేదు. మొదలు ప్రభుత్వము మురికి పేటలలో నివసించే హరిజనులకు తదితర పేదలకు సరైన విశాల యిండ్ల స్థలాలు యిచ్చి ఆ తరువాత యిలాంటి సౌకర్యాలు చేస్తే బాగుంటుంది. ముఖ్యంగా యీ Budget Session లో అయినా మీరు రాష్ట్రంలో వుండే పేదప్రజానీకానికి సరైన వసతి గృహాలు, నివాసస్థలాలు ఏర్పాటు చేస్తే బాగుంటుంది గాని దీపాలు వెలిగించినంతమాత్రాన వారి అవసరాలు ఎంతమాత్రము తీరవు. ఒక్కొక్క కుటుంబములో పదిమంది పిల్లలు వుంటున్నారు—భర్త స్నానము చేస్తుంటే భార్య బయటికి వెళ్ళడం, భార్య లోపలుంటే భర్త బయటికి వెళ్ళడం యీ విధంగా వారు యిబ్బందులు పడుతున్నారు. సరైన వసతి గృహాలు ఏర్పాటు చేస్తే బాగుంటుందని మీద్వారా మనవి చేస్తున్నాను. అంతేకాకుండా హరిజనుల సమస్యలు చాలా వున్నాయి. విద్యుద్దీపాలతో వారి అవసరాలు తీరవు. వారికి విద్యా సౌకర్యాల అవసరం ఎంతైనా వుంది. విద్యా సౌకర్యాలు తక్కువైపోతున్నట్లు చూస్తున్నాము. ఎందుకంటె ప్రభుత్వము వారికి Private Hostels పెట్టవద్దన్నది. హరిజనులు అప్పుడే అభివృద్ధి అయిపోయారు అని వారికి యిప్పుడు Hostels మానివేయడంవల్ల పేద విద్యార్థులకు చాలా యిబ్బంది కలుగుతున్నది. ప్రభుత్వము కాదు పెట్టినా బాగుండేది. కాని ప్రభుత్వము Private Hostels పెట్టవద్దు ప్రభుత్వమువారే పెడుతామన్నారు. కాని ఎక్కడా

కూడా ఒక Hostel పెట్టిన పాపాన పోలేదు జిల్లా పరిషత్తులో, కొన్ని Hostels పెట్టవలసినదిగా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతూ తీర్మానాలు చేసి పంపించాము. ఖమ్మం జిల్లాలో అయిదు centres లో గవర్నమెంటు హాస్టల్స్ పెట్టాలని ప్రభుత్వానికి జిల్లా పరిషత్తునుండి తీర్మానాలు pass చేసి పంపించాము తిరుమలాయపాలెం, గంగారం, కారెపల్లి, అర్వపల్లి, పెనుపల్లి మొదలైన అయిదు గ్రామాలలో పెట్టాలని ఒక తీర్మానం pass చేసి పంపిస్తే యింతవరకు అక్కడ ప్రభుత్వమువారు Hostel పెట్టలేదు—ప్రభుత్వమువారు పెట్టకపోగా Private Hostels లో అదనంగా విద్యార్థులను చేర్చుకోవద్దని ఆర్డరు పంపించారు దీనివల్ల పేద విద్యార్థుల విద్య కుంటుపడుతున్నది కనుక అక్కడ నడుపుతున్న హాస్టల్స్‌లో 10 కి 20 మందిని అయినా చేర్చుకుని ఆ పిల్లలకు విద్యా సౌకర్యాలు కల్పించే ఏర్పాటు చేస్తే బాగుంటుంది. ఈ సౌకర్యాలు కల్పించనిదే మాత్రము పేద ప్రజలకు యింకేమి చేసిన నిష్ప్రయోజనమని మనవిచేస్తున్నాను. అంతేగాదు అధ్యక్షా! ఈ మధ్య తెలంగాణా ప్రాంతములో వుండే ఇనాము భూములకు పట్టాలు యిస్తున్నారు. చాలా సంతోషము ఎందుచేతనంటే తరతరాలుగా ఇనాముగా వుండి యీనాడు పట్టాలు అవుతున్నాయంటే నిజంగా ఇనాముదార్లు అందరు సంతోషిస్తారు కాని బలవతా ఇనాముదారులకు కొన్ని చిక్కులు వచ్చాయి. ఇనాము భూములకు పట్టాలు చేసినప్పుడు కొన్ని సమస్య లుద్భవించాయి. ఎవరైతే ఖబ్జా మీద వుంటున్నారో వారికి పట్టాలు యివ్వమంటున్నారు. బలవతా ఇనాములు [illegible] ము మీద ఎవరైతే ఖబ్జాలో వున్నారో వారు స్వాధీనపరచుకున్న భూములు వారి [illegible] న్యాయమ్ముగాని బలవతా ఇనాముదారులు— వారు పూర్వమునుండి [illegible] వారికి వుండబడిన ఒక ఎకరము, రెండు ఎకరాల భూమి వుంటే దున్నుకోవడానికి వీలులేని పరిస్థితుల కారణంగా ఆ భూమిని యింకొకరికి యిచ్చి వెట్టిచాకిరి చేస్తూవచ్చారు ఖబ్జాలో వున్నవారికే పట్టాలు యిస్తే యీనాడు తెలంగాణాలో వుండే ఏ బలవతా యినాముదారుకు ఆ భూమి వర్తించదు. బలవతా ఇనాముదారులకు తీరని అన్యాయం చేసినవారము అవుతామని మనవిచేస్తున్నాను. కనుక యీ చట్టములో ప్రత్యేకించి బలవతా ఇనాముదారులకు-ఖబ్జాదారులకు అవకాశము లేకుండా, ఎవరైతే పూర్వమునుండి యినాముదారుడుగా వున్నాడో ఆయనకు పట్టా యిచ్చే అవకాశము కల్పించవలసినదిగా మీ ద్వారా ప్రభుత్వానికి మనవి చేస్తున్నాను—ఇనాములు [illegible] యిస్తూ పూర్వమునుండి యుగయుగాలుగా తరతరాలుగా బానిసలుగా [illegible] పశువుల్లాగా పరిగెత్తి పనిచేసిన యీ బలవతా యినాముదారులకు పట్టాలతోపాటు ఆ గ్రామములో ఒక వతన్‌దారుడుగా గుర్తించి అతనికి కొద్ది వేతనము చెల్లిస్తే బాగుంటుంది. ఎందుకంటే మొదటినుండి ప్రభుత్వమునకు అండదండలుగా వుండి ప్రభుత్వ కార్యకలాపాలలో పాల్గొన్నవారు ఎంతోమంది యీ హరిజనులలో వున్నారు. వారికి కొద్ది వేతనాలు యిచ్చి వతన్‌దార్లుగా గుర్తించే అవకాశము కల్పించాలని మీ ద్వారా మనవిచేస్తున్నాను. ఇంకో చిన్న విషయము అధ్యక్షా! గ్రామములలో బావులు త్రవ్వుకోడానికి subsidy యిస్తే కొంతమంది బావులు త్రవ్వారు—కొంతమంది త్రవ్వాలేదు. ప్రభుత్వమునుండి ఎవరైతే subsidy బావుల క్రింద డబ్బు తీసుకున్నారో తరువాత బావులు

త్రవ్వలేదో వారినుండి వడ్డీతోసహా తిరిగి వసూలు చేస్తున్నారు. అది మంచిదే–కాని దానివల్ల మనము ఆశించిన అధికాహారోత్పత్తి కార్యక్రమము కుంటుపడుతుంది. ఎవరైతే subsidy డబ్బు తీసుకొని బావి త్రవ్వలేదో అతనిద్వారా బావి త్రవ్వించి భూమిని సేద్యములోకి తీసుకువచ్చే ఏర్పాటు చేస్తే బాగుంటుంది గాని లేకపోతే డబ్బు తీసుకున్నవారు, వారి అవసరాలు తీరాయి కాబట్టి తిరిగి యివ్వడానికి సిద్ధముగా వుంటారు. ప్రభుత్వమువారు తీసుకునే వడ్డీంకంటే అధిక వడ్డీకి యిచ్చి లాభముపొందేవారుకూడా వున్నారు. అటువంటివారు డబ్బు యివ్వడానికి సిద్ధముగా వుంటారు. అలా డబ్బు తిరిగి తీసుకోకుండా వారిచేత బావులు త్రవ్వించి పంటలు పండిస్తే మన దేశానికి వుపయోగముంటుందని మనవి చేస్తూ యీ అవకాశమిచ్చినందులకు మీకు ధన్యవాదాలు తెలుపుతూ సెలవు తీసుకుంటాను.

శ్రీ సి. సిద్దయ్యనాయుడు (సూలూరుపేట):— అధ్యక్షా! గవర్నరుగారి ప్రసంగముపై ధన్యవాదాలు అర్పిస్తూ చలపతిరావుగారు ప్రతిపాదించిన తీర్మానమును హృదయపూర్వకంగా బలపరుస్తూ కొన్ని విషయాలు మాట్లాడదలచుకొన్నాను. ప్రతిపక్షసభ్యులు మాట్లాడుతూ ఏమాత్రము అభివృద్ధి జరుగలేదు, ఊరికే కేటలాగు ఒకటి వ్రాసుకొని యిది చేశాము అది చేశాము అని చెప్పారు. ఏదీ జరుగలేదు అన్నారు. ఇది కేవలము అన్యాయమని నా మనస్సుకు తోచుచున్నది. ఏ విషయములో చేయలేదో ఏ రంగములో చేయలేదో వారికి ఆలోచిస్తే తెలిసేది. ఇప్పుడు మన Government వారు సాధించిన అభివృద్ధి కార్యక్రమములు చూస్తే, steel plant సాధించడములోనైతేనేమి వైద్య రంగములో అనేక Head Quarters Hospitals కట్టడములో నైతేనేమి, నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టును అతిత్వరితగతిలో పూర్తిచేసి జూన్ 66 కు దాదాపు అరులక్షల ఎకరాలు సాగులోకి తీసుకురావడములో నైతేనేమి Electricity విషయములో శ్రీయుతులు ఏ. సి. సుబ్బారెడ్డిగారి కృషివల్ల ధర్మతేజ్‌తో agreement enter కావడం 200 మెగావాట్ల ప్రాజెక్టును మొన్ననే inaugurate చేయడం యివన్నీ జరిగాయి. ఇంకా ఎన్నో అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు జరుగుతున్నాయి, జరుగబోతున్నాయి. గవర్నరుగారి speech లో జరుగుతున్నటువంటి కార్యక్రమాలు చెప్పారు, జరుగబోయేవాటిగురించి చెప్పారు. ఈ గవర్నమెంటు తప్పనిసరిగా వీటన్నిటిని సాధిస్తుందని ఆశిస్తున్నాను–వైద్య రంగము విషయములో నేను కొంత గవర్నమెంటు దృష్టికి తీసుకురాదలచుకున్నాను. మొన్న గవర్నరుగారి ఉపన్యాసంలో cities లో ఎక్కడో 500 Beds ఒక ఆసుపత్రి కడుతున్నారని అన్నారు–మంచిదే–మా నెల్లూరులో కూడా Head Quarters Hospital చాలా భారీ ఎత్తున కడుతున్నారు–నామనవి ఏమంటే తాలూకా Head Quarters లో ప్రతి తాలూకా Center లో ఇప్పుడున్న అధ్వాన్న స్థితిలో కాకుండా యింకా కొంచము Bed Strength ఎక్కువ చేయవలసిన అవసరముంది–తాలూకా అంటె చుట్టుపట్ల గ్రామాలుంటాయి–ఇటీవల పంచాయతీరాజ్‌వారు కొన్ని Health Centres ప్రారంభించిన మాట నిజమే–కాని Inpatients admissions కు ఎక్కువ అవకాశం లేదు–అటువంటప్పుడు గూడూరు వంటి తాలూకా Head quarters Hospital లో Bed Strength

తప్పక పెంచవలసినదని మనవి చేస్తున్నాను—Last Budget speech లో మంత్రి గారు Local fund ఆసుపత్రులను Government take over చేసుకునే విషయమై చెబుతూపోయిన సంవత్సరము ఏదో ఒక ఆసుపత్రిని తీసుకున్నామన్నారు-నేను 1962 వ సంవత్సరము-ఇక్కడికి వచ్చినది మొదలు-నా Contituency లో వుండే నాయుడుపేట, హిల్లాక్ ఆసుపత్రిని hand over చేసుకోవడం చాలా అవసరము, దానిని పంచాయతి సమితి జరుపలేకుండా వుంది, చాలా అధ్వాన్న పరిస్థితిలో వుంది మందులు లేవు అని పదే పదే మనవి చేస్తున్నాను-కారణ మేమంటే నాయుడుపేట Center అటు సూళ్లూరు పేటకు యిటు గూడూరుకు మధ్యన వుంది. చాలా పెద్ద గ్రామము-కొద్ది కాలములోనే మున్సిపాలిటి కాబోయే గ్రామము—దాని చుట్టుపట్ల అనేక గ్రామాలున్నాయి-మంచి Business center అటువంటి చోట యిది అవసరమని ప్రతి Speech లో చెబుతున్నాను —— అర్జీ కూడా యిచ్చుకున్నాను —— అది చేయలేకపోవడం యెందుకంటే యీ సమితివారు స్టాఫ్ జీతాలు భరించలేరు. ప్రభుత్వంవారు యివ్వడం ఆలస్యమయితే జెనరల్ ఫండ్‌నుంచి స్టాఫ్ జీతాలు యిచ్చారు దాదాపు 17 వేల చిల్లరదాకా యింతవరకు ఎడ్జస్టు కాకుండా ఆ జెనరల్ ఫండ్ యివ్వలేకన్నారు దానినిగురించి నేను కన్సరన్డ్ పార్టీస్‌కు వ్రాసాను. దాని విషయం శాసనసభవారు తెలుసుకోవలసి వున్నది. నెల్లూరు జిల్లాలో టి బి హాస్పటలున్నది. దానిలో పేషంట్సును చేర్చుకునే పద్ధతి విచిత్రంగా వుంది. అది జరిగే పరిస్థితి యెలా వున్నదంటే— సూపరింటెండెంటు యేమని చెపుతారంటే ఒక నెలో లేక రెండు నెలల కేసుల యితే ప్రారంభదశలో మేము చేర్చుకుంటాము అన్నారు. ఆరు నెలలో సంవత్సరమో గ్రామాలలో బాధపడి మారుమూలలలో వుండే బీదప్రజలు, హరిజనులు ఎంతో కష్టపడి విషయం తెలుసుకోలేక కొంచెం ఆలస్యముగా వచ్చినపుడు అడ్మిషను యివ్వడానికిలేదు, మాకు చట్టం చెప్పడంలేదు. గవర్నమెంటు వుత్తర్వులు ఏమంటే ప్రిలిమినరి స్టేజ్‌లో చేర్చుకోండి, లేకపోతే వద్దని అంటున్నారు. ' భాగ్యవంతులు, విద్యావంతులు సిటీలో వుండేవారు ముందుగా కనుక్కొని మందులు తినగలరు మంచి ఆహారం తీసుకోగలరు కాని విషయం అర్థంచేసుకోలేని వారిని, కొంచెం ఆలస్యంగా వచ్చినవారికి సీట్సు లేవంటే యిదేమి పాలసియో అర్థంకావడంలేదు. వాస్తవాన్ని పరిశీలించి అడ్వాన్సు స్టేజస్‌లో అయినాసరే పరిస్థితిని అనుసరించి అడ్మిట్ చేసుకోవలసిన అవసరం వుంది. దీనిని పరిశీలించవలసిన అవసరం వుందని మీద్వారా ఆరోగ్య శాఖా మంత్రిగారికి మనవిచేస్తున్నాను పూర్వం హెల్త్ మినిష్టరుగారు కొన్ని ప్రశ్నోత్తరాల సమయంలో హాస్పిటల్స్‌కు ఎడ్వయిజరి కమిటీలను వేస్తున్నామని చెప్పారు. అవి [illegible] అవసరం. వాస్తవంగా అవి వుండడంవలన కొంత చెక్ వుంటుంది. [illegible] కనుక, ఎక్కడి మంచిచెడ్డలు తెలుసుకోడానికి, అధికారులు కొంచెం భయంతో పనిచేయడానికి వీలుంటుంది.

ఎలక్ట్రిసిటీ హరిజనవాడలకు యిచ్చే విషయంలో రాంగోపాల్ రెడ్డిగారు, ఒక హరిజన సభ్యుడు మాట్లాడారు యిచ్చినవి వద్దని చెప్పడంలేదు. పంచాయితీలు వాళ్లకు వుండే శక్తిలో 15 పర్సంట్ ఖర్చుపెట్టవచ్చునన్నారు వాళ్ల

మాత్రం ప్రెసిడెంట్ వుండి వీధికి 4 లైట్లు వెలిగించి గమ్మున్న వూరుకుంటున్నారు. గవర్నరుగారు క్రితం శాసనసభలో, హరిజనుల చెరిసేకి యిస్తామంటున్నారు. చాలా సంతోషం, సమంజసమైన విషయంకూడాను. హరిజనులకు యిండ్ల స్థలాలు యిచ్చే సమయంలో యెంతో జాప్యం జరుగుతోంది. మా కాన్స్టిట్యుయెన్సిలోగాని, గూడూరు తాలూకాలోగాని దాదాపు 7, 8 సంవత్సరాలనుండి యీ అక్విజిషన్ ప్రపోజల్సు డిఫికల్ట్ అయినందువల్ల యింతవరకు కాగితం నడవలేదు. కలెక్టరు దగ్గనుండి బోర్డుకు అక్కడనుండి మరలా స్థలనునకు పోవాలంటున్నారు. అవి మాత్రం అట్లాగే వున్నాయి. రైతులు ఒప్పుకొని యిచ్చినవి మాత్రం జరుగుతున్నాయి. గవర్నమెంటు అక్విజిషను విషయంలో చాలా ఆలస్యం జరుగుతోంది. కాబట్టి హరిజనులు యిండ్ల స్థలములకు ప్రత్యేకంగా అక్విజిషను రూల్సు పెట్టి, కలెక్టరుగారికి అధికారం యిచ్చినట్లయితే అది చాలావరకు జరుగుతుంది.

టెక్నికల్ విషయం తీసుకుంటే, మా గూడూరులో ఒక మైనింగ్ ఇన్స్టిట్యూట్ వుంది. దానినికూడా ఎబాలిష్ చేశారు. అక్కడ చదువుకునేవారు దొరకడంలేదని కారణం చెపుతున్నారు. దీనికి బదులు పాలిటెక్నిక్ పెట్టారు. దీనిలో ఎలక్ట్రికల్, మెకానికల్ అని రెండు గ్రేడులు పెట్టారు. మైనింగ్ ఇన్స్టిట్యూట్ కొరకు భవనాలు కట్టారు. హాస్టలు వసతులుకూడా వున్నాయి. అధికారులు వుండడానికి యిళ్లు వున్నాయి. దానిని రెండుగా కాకుండా ఫుల్ ఫ్లెడ్జ్డు పాలిటెక్నిక్‌గా చేస్తే మంచిదని నా వుద్దేశం. నెల్లూరులో గరల్స్ పాలిటెక్నిక్ పెట్టాలని ప్రపోజల్సు వున్నాయి. దీనికి యిల్లు లేక పెట్టాలా, లేదో అన్న స్థితిలో వున్నది. గవర్నమెంటువారు గూడూరులో పెడితే బాగుంటుంది. గూడూరుకు గవర్నమెంటు కాలేజీ యిచ్చారు. హైస్కూల్సు వున్నాయి. గవర్నమెంటువారిని అదికూడా ప్రసాదించమని కోరుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ పి. కోటేశ్వరరావు:—అధ్యక్షా, గవర్నరుగారి ఉపన్యాసం చదివితే, అనవచ్చునో అనకూడదేమోకాని—ఇది గవర్నరుగారి వుపన్యాసమా లేక ఎక్కడైనా రేడియో వ్యాఖ్యాత ఉపన్యాసాన్ని కాపీకొట్టారా అని అనిపిస్తోంది నాకు. ఎందుకంటే అందులో వున్నది వాస్తవంగా విగ్రహపుష్టి తప్పితే, విషయపుష్టి కనిపించడంలేదు. పెద్దపెద్ద శీర్షికలు మాత్రం కనబడుతున్నాయి. ఉక్కు కర్మాగారం వచ్చిందని, రైల్వే మండలం వచ్చిందని, కొత్త రైలుమార్గాలు వచ్చాయని, చాలా చాలా విషయాలు, పెద్ద పెద్ద శీర్షికలతో యిక్కడ కనబడుతున్నాయి. ఉక్కు కర్మాగారం మనకు వచ్చిందాయని పరిశీలించి చూస్తే రాలేదు. ఉక్కు కర్మాగారాన్ని ఆంధ్ర ప్రదేశంలో విశాఖపట్టణంవద్ద నెలకొల్పాలని నిపుణులసంఘం ఒక సిఫార్సు చేసిందనీ, కనుక ఆ సిఫార్సును కేంద్రప్రభుత్వం తప్పకుండా అంగీకరిస్తుందని విశ్వసిస్తున్నామని అన్నది యిక్కడ వున్న విషయం. దీనికి యిక్కడ ఉక్కుకర్మాగారం వచ్చినట్లుగానే ప్రచారం సాగుతోంది. ఈ వుపన్యాసంలో సారం తక్కువున్నా, ప్రచారం మాత్రం యెక్కువుగా సాగుతోంది. రెండవ విషయం, కొత్త రైల్వే మార్గంచూస్తే ఎస్. కె. పాటిల్‌గారు యిక్కడ రైల్వేమార్గమునకు శంకుస్థాపన చేయడానికి వచ్చిన

సందర్భంలో ముఖ్యమంత్రి ఆ అవకాశాన్ని పురస్కరించుకొని క్రొత్త రైలు మార్గాలు కావాలని చెప్పారట. ఈ రైలుమార్గాలు అది ముఖ్యమైనవిగా సత్వరంగా మంజూరుచేయవలసినదని మన ముఖ్యమంత్రిగారు వారిని గట్టిగా కోరడంజరిగింది ఇదీ అభివృద్ధి. హైదరాబాద్ నుండి మద్రాసుకు ఢిల్లీకి సరాసరి రైలుమార్గాలు వేయడం అవుసరమనికూడా మన ముఖ్యమంత్రిగారు యీ సందర్భంలోనే కేంద్రమంత్రిగారికి గట్టిగా తెలియజేశారట, ఇదీ అభివృద్ధి. గతానికి, యిప్పటికీ తేడా యేమంటే మన ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రతిసందర్భం లోనూ యెక్కడ అవకాశం వుంటే అక్కడ యే సందర్భంలో వచ్చినప్పటికీ దానిని జాగ్రత్తగా పొరపాటుపడకుండా నేర్పుగా వినియోగించుకొంటున్నారని, యీ రకంగా ముఖ్యమంత్రిగారి విజ్ఞప్తిని కేంద్రం సముచితరీతిని మన్నించ గలదని ఆశిస్తున్నాను, ఇదిచూస్తే ప్రతి పేజీలోనూ ముఖ్యమంత్రిగారి ప్రశంసలు తప్ప—ప్రజలు వున్నారు, దేశంలో అనేక సమస్యలున్నాయి, వాటికి పరిష్కారమార్గాలు ప్రజలు యేమి ఆలోచిస్తున్నారు. ప్రజలకు బాధ్యత వహిస్తున్నటువంటి ప్రభుత్వం పరిష్కారమార్గాలను ప్రజలముందుపెట్టి వారిచేత శెభాష్ అనిపించుకోవడానికి పూనుకున్నదా చూచినట్లయితే 'కంచుకాగడా వేసి వెతికినా' కనబడదు. చాలామంది మిత్రులు చెప్పారు దాదాపు 62 లో ఈ అసెంబ్లీ ఫారమయిన దగ్గరనుండి చెపుతూనే వున్నారు ఎన్నిసార్లుచెప్పినా, ఈ ప్రభుత్వానికి యెండగొడ్డుచెవుడో గాని వినపడనే వినపడదు. అన్నిపక్షాల నుంచి ముప్పేటగా చెప్పినా యెందుకు వినుపించుకోవడంలేదో ఆలోచించవలసి వున్నది. ఈ సంవత్సరం కాలం కొంచెం అనుకూలంగా వుంది. వర్షాలు ఆలస్యంగా కురిసాయి. నాట్లు ఆలస్యంగా పడ్డాయి. మెట్టప్రాంతములలో పైర్లు పడిపోయినవి [illegible] వైపోయింది. ఏమైనా చేసినంతవరకైనా మనరాష్ట్రం అధిక ఆహారోత్పత్తి చేయాలని చెబుతున్నాం. మిగులు రాష్ట్రం అనిచెబుతున్నాం. ఇతరులకుమాత్రం ఎగుమతి చేస్తున్నాం. మనప్రజలకు సరిపడే ఆహారధాన్యాలు యిక్కడ వున్నవా అనేది ఆలోచించకుండా యితరులకుమాత్రం మనం ముప్పూటలు తిండిపెట్టడానికి మిగులు రాష్ట్రం అని పంపించడానికి కావలసినన్ని ఎక్కువ మనదగ్గర వున్నాయని దాన్ని రుజువుచేయడానికి పూనుకొన్నాం కాని వాస్తవంగా జరుగుతున్నటువంటి పరిస్థితి ఏమిటి, కొట్టుదగ్గిరకు వెడితే 68 పైసలు నిర్ణయించిన బియ్యాన్ని 76 పైసలకు అమ్ముతున్నారు. నిర్ణయించిన ధరకు బియ్యం యిస్తారా లేదా అని ఉద్యోగస్థులంతాపోయి అడిగితే ఆమాత్రం అయిన తీసుకొచ్చి యిస్తున్నారు, మేము ధరలను కంట్రోలుచేస్తు డానికి పూనుకుంటే ఆమాత్రం అయినా దొరకవు. ఎక్కడో black-market లో వున్నదాన్ని తీసుకొచ్చి అసలు ఏదో ఒక రేటుకు అమ్ముతున్నారు కనుక వాటిని ఈ రేటుకు అమ్ముతున్నారా అని అడిగితే అవికూడా దొరకవు యింకా ఇబ్బంది కల్పిస్తుంది. కావాలని మీరు కోరేటట్లయితే రేపో ఎల్లుండో యిక్కడ ధాన్యపు గింజలు దొరకవు అని తెలుపడానికి వెంటనే పూనుకొని 4 రోజుల్లో ఎక్కడిది అక్కడే ఆపు చేస్తాము. కాని బియ్యం లేక పట్టణాల్లో వుండే వాళ్ళు పల్లెలనుంచి వచ్చే వాళ్ళు చాలా అవస్థ పడాలి, అని Food Committee సమావేశాలలో కలెక్టర్లు, Deputy Collectors ఈ రకంగా సమాధానాలు చెప్పారు.

మరి ఎరువుల సంగతి ఆలోచిస్తే అదీ అట్లాగే వుంది. మన అవసరాలకు 6 లక్షల టన్నుల ఎరువులు కావలసి వుంటే 3 లక్షలు కూడా రావని ఇప్పటికి 85 వేల టన్నులే వచ్చిందని అంటున్నారు. ఈ 85 వేల టన్నులు కనుక ఎకరాల వంతున పంపకం చేసినట్లయితే దాదాపు అమోనియం సల్ఫేట్ ఎకరానికి 2 పౌన్లు చొప్పున కాల్షియం నైట్రేట్ ఎకరానికి 4 పౌన్లు చొప్పున మాత్రమే వస్తుంది. ఈ 2 పౌనులు, 4 పౌన్లు తీసుకొని వెళ్ళినారు ఏమి చేస్తారు ఇది తీసికొని వెళ్ళి పొలానికి ముడుపు కడితే పొలం పండదు. పోనీ పొలానికి వాసన చూపెట్టడు అంటే అంతకంటే పండదు. పొలాలుకూడా నిస్సారమైపోయి టానిక్కులు యిస్తేనేగాని పంటలు పండడం లేదు. ఆరోగ్యం చెడిపోయిన వానికి అతని ఆరోగ్యాన్ని పెంచడానికి అతన్ని అభివృద్ధి చేయడానికి టానిక్కులు ఎట్లా అవసరమో అట్లాగే మన పొలాల్లో కూడా ఇప్పుడు పండిస్తున్నటువంటి పంటలకు ఎరువులను ఎప్పటికప్పుడు టానికులుగా ఉపయోగిస్తేనే గాని మన పంట పండనంటున్నది. ఈ సందర్భంలో టానిక్కులుగా ఉపయోగపడే ఎరువులను ఎకరానికి ఒక్కొక్కంటికి అమోనియం సల్ఫేట్ 2 కిలోలు, కాల్షియం నైట్రేట్ 4, 6 కిలోలు అంతకంటే మేము ఇవ్వలేమని చెపితే ఇంక పంటలను ఎలా పండించాలి. నిస్సారమైన భూముల్లో పండించే పంటలు ఎంత అభివృద్ధి అవుతాయో దీన్నిబట్టే ఆలోచించవలసిన అవసరం వుంది. అంతేకాదు ఈ ప్రజలను పరిపాలిస్తున్నది కాంగ్రెసు ప్రభుత్వమా Black market దారులా అని నేను అడుగుతున్నాను. ఎందుకంటే మీరు ధరలు control పెట్టలేరు. ఆ ధరలను అమలు జరుపలేరు. మీరు ధాన్యాన్ని సప్లయి చేస్తామంటారు. ఆ ధాన్యం మీ దగ్గిర stock లేదు. Stock అంతా Black market దారుల వద్ద వున్నది. ధరలను Black market దారులు నిర్ణయిస్తారు. Black market లేకుండా చేస్తున్నాం అంటున్నారు. ఎందుకు ఈ ఉత్తరప్రగల్భాలు, ఈ ఉత్తర కుమార ప్రజ్ఞలు కట్టిపెట్టి మీరు ఒక పని చేస్తే బాగుంటుంది. అని నా సలహా Black-market కు కూడా ఒక Portfolio ఏర్పాటు చేసి అందుకోసం ఒక Minister ను ఏర్పాటుచేయండి వారికి ఇబ్బంది లేకుండా మంత్రిగారు పూనుకొని Black market దారులందరని వారి godowns విషయంలో గాని వారి రవాణా విషయం గాని గూర్చి చెక్కలను జాగ్రత్తగా పరిశీలించి ఏ యిబ్బందిలేకుండా వారినిగురించి పదేపదే బజార్లలోగాని శాసన సభలోగాని black-market దార్లు ప్రజలను అపకారం చేస్తున్నారు అని అనడానికి వీలులేకుండా మంత్రిగారు వారికి రక్షణ యిస్తారు. అసెంబ్లీలోకూడా వారికి రక్షణ వుంటుంది. అందువల్ల యిది వెంటనే చేసినట్లయితే ఎక్కువ వుపయోగకరంగా వుంటుంది. యిప్పుడుకూడా మీరు తక్కువ ఏమి చేయడంలేదు. మీది సహజమైన సిద్ధాంతం. మీరు సహజమైన సిద్ధాంతంగల ప్రభుత్వాన్ని నడుపుతున్నారు. మీరు ప్రజలతో సహజీవనం కొనసాగించటం అంటే ప్రజలను ముంచుకు తినుకు వెళ్ళడంకంటే Black-market దార్లతో సహజీవనం కొనసాగిస్తున్నారు అంటే అది విచారకరమైన విషయం. ఈ వేళ ఎరువుల విషయం వచ్చేటప్పటికి అమోనియం సల్ఫేట్ ధర 66 రూపాయలు వుంటే Black-market లో 76 రూపాయలు పెట్టినట్లయితే ఎంతకావాలంటే అంతా దొరికే టటువంటి పరిస్థితి వున్నది. అట్లాగే కాల్షియం నైట్రేట్ 10 రూపాయలు

వుంటే Black-market కు వెళ్లేటట్లయితే ఎంత కావాలంటే అంతా దొరికే పరిస్థితి వున్నది. మీరు ధరలు కంట్రోలు చేస్తున్నారు. మిమ్మలని Black-market దారులు కంట్రోలు చేస్తున్నారు ఆ రకంగా ప్రజలకు విపరీతమైనటువంటి అపకారం జరుగుతున్నది ప్రజలను రక్షించాలంటే Black-market దారులకు వ్యతిరేకంగా ఏమి చర్యలు తీసుకుంటున్నారో అని నామమాత్రంగా చెప్పలేదు అదే విధంగా గవర్నమెంటులో ఒక డిపార్టుమెంటుకు మరొక డిపార్టుమెంటుకు సంబంధమే లేదు ఉదాహరణకు పత్తిపాడులో ఒక irrigation చెరువు వున్నది. ఆ చెరువు 75 ఎకరాలు విస్తీర్ణం గలది దానిక్రింద సాగు అయ్యేది 23 ఎకరాలు. యింకా సాగు పెంచాలని చిరకాలంగా ఆందోళనచేస్తే చెరువు మరమ్మతులకోసం 75 వేలు కేటాయించారు. యింతవరకూ ఆ పనికి పూనుకోలేదు యిటీవల నాగార్జున కాలువ వచ్చిన ఫలితంగా దాని చుట్టు ప్రక్కలవున్న పొలాలు అన్ని నాగార్జున కాలువక్రింద సాగులోకి వస్తాయి. ఈ భూములుగల రైతులు land Mortgage bank కు వెళ్ళి ఆ నెంబర్లు చూపి అప్పులుకూడా తెచ్చుకొన్నారు యిప్పుడు హఠాత్తుగా మైనరు irrigation వారు మేల్కొని ఆ చెరువు మరమ్మతులకు మేము పూనుకొంటున్నాము అని చెప్పి చెరువు నీరు నిలువవుండే 75 ఎకరాలే కాకుండా మొదటి 85 ఎకరాల మేరకు నీరు నిలబడుతుంది కనుక నాగార్జునసాగర్ కాలువక్రింద సాగులోకి వచ్చినటువంటి 81 ఎకరాల భూమిని ఈ చెరువు నీరు నింపడానికి acquire చేస్తున్నాము అని చెప్పారు. ఇది ఏమి న్యాయం నాగార్జున కాలువక్రింద దీన్ని సాగుచేస్తుంటే ఆ కాలువ వచ్చిన తరువాత ఈ చెరువుయొక్క అవుసరం ఏమిటి దానిక్రింద 28 ఎకరాలు అట్లాగే సాగు కానివ్వండి అంటే, వారు మాకు ఏమి నిమిత్తంలేదు మాకు ఈ రకంగా orders వచ్చినాయికనుక మేము acquire చేయవలసిందే అంటున్నారు. Acquire చేస్తే యిప్పుడు దాన్ని మరమ్మతు చేస్తున్న 75 వేలు [illegible] ఆ భూములు acquire చేస్తే ఎకరానికి 2 వేల చొప్పున మొత్తం 60 వేలు నష్టం. మొత్తం ఒక లక్షా 20 వేలు నష్టం వచ్చిన తరువాత నాగార్జున సాగర్ కాలువక్రిందే సాగు అవుతాయే తప్ప దీనివల్ల ఉపయోగంలేదు నేను వెళ్ళి represent చేస్తే యిది మైనరు యిరిగేషన్‌వారిదని canals వారు canals వారిదని మైనరు యిరిగేషన్‌వారు అంటున్నారు యిది Minor irrigation వారిదో లేక canals వారిదో తెలియదు. ఈ రకంగా అటు యిటు గిత్తని కాయలాగ తిరుగవలసిన పరిస్థితి ఏర్పడ్డదే కాని అసలు సమస్య మాత్రం పరిష్కారం కాలేదు

శ్రీ టి సన్యాసినాయుడు — అధ్యక్షుమహాశయా, గవర్నరుగారి ప్రసంగంపై చలపతిరావుగారు ప్రవేశపెట్టిన అభినందన తీర్మానాన్ని నేను [illegible]పరుస్తూ కొన్ని విషయాలు మాత్రం యీ సందర్భంలో తెలియజేస్తున్నాను. [illegible] ఆంధ్రరాష్ట్రానికి బ్రహ్మాండమైన Steel factory రావడం దాని విషయంలో కమ్యూనిష్టులకు ఏదో అనుమానాస్పదంగా వున్నా మాకుమాత్రం ఏవిధమైన అనుమానంలేదు, అటువంటి అనుమానం పడవలసిన అవుసరంలేదని చెపుతున్నాను. ముఖ్యంగా మన మాజీ ముఖ్యమంత్రి ప్రస్తుతం Steel Minister అయినటువంటి సంజీవరెడ్డిగారు కేవలం నిపుణులబృందం మేరకుగా నిర్ణయిస్తే

ఆ నిర్ణయానికి మేము తప్పనిసరిగా పిలుపునిచ్చి అదే నిర్ణయం తీసుకుంటాను అనే అభిప్రాయాన్ని వెలిబుచ్చారు. ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ఆందోళనతో వున్న సందర్భంలో వారు ఆవిధంగా చెప్పారంటే ఏవిధంగాను అనుమానం పడవలసిన అవసరంలేదు. ఈ సందర్భంలో మన ముఖ్యమంత్రిగారు దీనికి ప్రత్యేకంగా నియమింపబడిన వి. వి. రత్నంగారు మొదలైనటువంటి ఉద్యోగులు ఒక ప్రత్యేక శ్రద్ధతీసుకొని నిపుణుల బృందానికి ఒక చక్కని రిపోర్టుయిచ్చి దాన్ని సాధించి కృషిచేసినందుకు వారికి నా అభినందనలు తెలియచేస్తున్నాను. దానితో విశాఖ పట్టణంలో ఉక్కు ఫ్యాక్టరీకి నిర్మాణనిమిత్తం చాలావరకు స్థలసేకరణచేస్తే అభివృద్ధికావలసిన ప్రాంతాలలో విశాఖపట్టణానికి కూడా చాలా అభివృద్ధి కావలసినటువంటి అవకాశం వుంది. విశాఖపట్టణంలో అనేకమైనటువంటి పరిశ్రమలు పెడుతున్నారు. ఇప్పటికే చాలా విస్తరించివుంది. దీనికి ఒక ప్రత్యేకమైన master plan తయారుచేసి విశాఖపట్టణాన్ని అభివృద్ధిచేసినట్లయితే తప్పనిసరిగా ఉత్తరోత్తరా చాలా అభివృద్ధికానున్నటువంటి విశాఖపట్టణానికి సహజంగా ప్రకృతి సౌందర్యముగా వున్నటువంటి విశాఖపట్టణానికి ఒక ప్రత్యేకత యేర్పడతుందని నేను యీ సందర్భంలో మనవిచేస్తున్నాను. తరువాత, ఈ గవర్నరు ప్రసంగంపైన వచ్చిన చర్చలో ముఖ్యంగా ఈ ఆహార సమస్య ప్రధమ అంశంగా నిలబడింది. అందువల్ల, ఈ ఆహారసమస్య విషయంలో మన శ్రీరామమూర్తిగారు కూడా చెప్పారు విశాఖపట్టణం విషయం ప్రత్యేకించి తీసుకోవలసిన అవసరం ఉన్నది. ఎందుచేతనంటే అది లోటునుండే district. అక్కడ ఉన్నటువంటి ఆహారధాన్యాలు సంవత్సరంలో మూడవవంతు కాలానికి మాత్రమే సరిపోతున్నటువంటి విషయం ప్రభుత్వానికి తెలిసిన విషయమే. అటువంటి పరిస్థితులలో యీ ఆహారసమస్య ఏవిధంగా పరిష్కారంచేయాలి అనేటటువంటిది అనేక సంవత్సరాలనుంచి ఆలోచించినప్పటికీ, ఇంతవరకు దానిని పరిష్కారంచేయలేదు. దురదృష్టవశాత్తు ఇన్ని ప్రణాళికలు జరిగినప్పటికిని ప్రాజెక్టుల విషయంలో, అయితేనేమి, irrigation కార్యక్రమముల విషయంలో అయితేనేమి, చాలా వెనుకబడి ఉన్నదని నిస్సంశయంగా చెప్పవచ్చు. ఎందుచేత నంటే మూడు ప్రణాళికలు జరిగినా ఏ ప్రాజెక్టుకూడ యిప్పుడు ఫలితానికి రాలేదు. ఆ కారణంచేత ఇప్పటికీ ఈనాటికీ ఇంకా అదేపరిస్థితి ఉండడానికి కారణం అయింది. దీనికిగాను ప్రత్యేకించి ఆ జిల్లాలో వ్యవసాయాభివృద్ధికిగాను ప్రభుత్వము తప్పని సరిగా సహజంగా అక్కడ ఉన్నటువంటి hill streams అయితేనేమి, చిన్నచిన్న projects విషయంలో అయితేనేమి, lift irrigation system లో subsidy wells ఎక్కువగా ఇచ్చేదానికి అయితేనేమి, ప్రత్యేకించి కృషిచేయవలసిందిగా మీ ద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. ముఖ్యంగా electricity facilities బాగా కల్పించినట్లయితే, అక్కడ ఉన్నటువంటి subsidy wells ద్వారా ఆ నీరును తీసుకువచ్చి పంటలు అభివృద్ధిచేసుకునేటానికి అవకాశం ఉన్నది. ప్రస్తుతం అక్కడ వర్షాలు లేనందువలన, ఎక్కువగా మెట్టపంటలమీద ఆధారపడినటువంటి విశాఖపట్నం జిల్లా విపరీతంగా నష్టపడింది. ఇదివరకు మెట్టపంటలే ప్రధానంగా ఉన్నటువంటి ఆ ప్రాంతపు ప్రజలు, ముఖ్యంగా పల్లెప్రాంతపు ప్రజలు ఆ పంటలు పండనందువలన, ఆ పల్లెప్రాంతాలలో ఈనాడు ఆహారధాన్యాలు దొరకక,

బియ్యము దొరకక కొట్లాటలాడవలసిన పరిస్థితి ఏర్పడింది అందుకుగాను, ప్రభుత్వము ప్రత్యేకించి అక్కడ వ్యవసాయాభివృద్ధికిగాను irrigation పథకాలను సత్వరంగా చేపట్టవలసిన అవసరం ఉన్నదని చెప్పుతున్నాను అంతేకాకుండా, ఈ ఎరువుల విషయంలో చాలా ఇబ్బందిగా ఉన్నది వర్షాలు late గా వచ్చినాయి, అకాల వర్షాలవల్ల ఇంతవరకు వరుణాలుకూడా పోయలేదు. ఒకప్పుడు పోసినాకూడా చాలా జాప్యము అవుతుంది భగవంతుని దయవలన వర్షము గనుక వచ్చినట్లయితే బాగా పండేదానికి ఎక్కువ అవకాశం ఉంటుంది కనుక, ఈ ఎరువులు సత్వరంగా supply చేయవలసిన అవసరం ఉన్నది లేక పోయినట్లయితే, ఆ వచ్చేపంటకూడా రాక ఇంకా చాలా ఇబ్బంది ఉత్తరోత్రా పడవలసిన దుస్థితి ఏర్పడుతుంది కనుక ఈ విషయంలో ప్రభుత్వము ప్రత్యేక శ్రద్ధ తీసుకోవలెనని నేను మనవిచేస్తున్నాను అదేరకంగా, రాష్ట్రములో ఇప్పుడు చాలావరకు కొత్తగా upper primary schools ఏర్పాటు చేశారు ఈ upper primary schools కు ఇచ్చిన ఉపాధ్యాయుల సంఖ్యమాత్రం పెరగడం లేదు. మన Directorate మూడువేలమంది ఉపాధ్యాయులు కావలెనని ప్రభుత్వాన్ని కోరితే వెయ్యిమంది ఉపాధ్యాయులనుమాత్రం ఇచ్చారు ఈ వెయ్యిమంది ఉపాధ్యాయులను upper primary schools కు ఇస్తే, VI class, VII class ఉన్నటువంటి ఈ schools లో కూడా VIII standard pass అయిన ఉపాధ్యాయులు చదువుచెప్పితే ఏ రకంగా standard ఉంటుందో చెప్పవలసిన అవసరం లేదు. అందువల్ల, దానికి కావలసిన standard build up చేసేదానికి గాను, ఈ upper primary schools లో B Ed qualified teachers ను ప్రభుత్వము మంజూరు చేయవలసిన అవసరం ఉన్నది. ఈ representations ప్రతి జిల్లాలో నుంచి వస్తున్నాయి అందుచేత ఈ విషయం పరిశీలనచేయ వలసిన ఆవశ్యకత ఉన్నదని మనవిచేస్తున్నాను

తరువాత విశాఖ, శ్రీకాకుళం జిల్లాలలో ఎక్కువప్రాంతాలలో బావుల నీరు, చెరువులనీరు త్రాగే అలవాటు ఉన్నది దానివలన వారి ఆరోగ్యము ప్రత్యేకించి దెబ్బతింటున్నది ఎందుచేతనంటె, స్నానాలుకూడా అదేనీటిలో చేస్తూ ఉంటారు అందుచేత అలాంటి చెరువులనీరు త్రాగేటటువంటి ప్రాంతాలలో filter system ఏదో ఒకటి ఉన్నదట ఆ system ను implement చేసినట్లయితే, అక్కడ ప్రజలకు మంచినీటి సౌకర్యము చేకూర్చడానికి, తక్కువ డబ్బుతో ఎక్కువ సౌకర్యాలను ఇచ్చేదానికి అవకాశం ఉంటుంది గనుక ఆ విషయం ఆలోచన చేయవలెనని కోరుతున్నాను.

తరువాత చాలా కాలంనుంచి ప్రభుత్వదృష్టిలో ఉన్నటువంటిది, ప్రజల కోరికగా ఉంటున్నది ఒక విషయం ఉన్నది. అది separate district with Vijayanagaram as headquarters. ఈ విషయంలో ఏలాంటి భేదాభిప్రాయాలు లేవు. విశాఖ జిల్లానుంచి కొన్ని తాలూకాలు, శ్రీకాకుళం జిల్లా నుంచి కొన్ని తాలూకాలు తీసి ప్రత్యేకంగా విజయనగరం జిల్లాను ఏర్పాటు చేయవలెనని ప్రభుత్వాన్ని చాలా సంవత్సరాలుగా కోరుతూ వినతిపత్రాలు కూడా సమర్పించుకొన్నాము దాని విషయంలో ముఖ్యమంత్రిగారు తప్పని సరిగా చేస్తాము, ఇది న్యాయమైన విషయము అని వారుకూడా అనేకసార్లు

తెలియజేశారు. అందుచేత ఈ విషయంలో పరిపాలనా సౌలభ్యంకూడా ఆలోచించి సత్వరమైన నిర్ణయం తీసుకొంటారని ఆశిస్తున్నాను.

అదేరకంగా restoration of old taluks in Gajapathinagaram firka అనే దాన్ని గురించి చాలా కాలంగా ప్రజలు ఆందోళన చేస్తున్నారు. అది cabinet వరకు కూడా పోయింది. ఎందుచేతనంటె ఈ ప్రాంతపు ప్రజలు తాలూకా head-quarters కు పోవాలంటె 80 మైళ్లు, 40 మైళ్లు వెళ్ళవలసియుంటుంది. కనుక ఈపాత తాలూకా headquartersను పునరుద్ధరించవలెననే విషయంకూడా శ్రద్ధతో ఆలోచించి సత్వర చర్యలు తీసుకొంటారని కోరుతూ ఈ అవకాశం ఇచ్చినందుకు తమకు అభినందన తెలియజేస్తూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ ఎస్. అప్పలనాయుడు (దెపివి):— అధ్యక్షా, గౌరవనీయ గవర్నరుగారు చేసిన ప్రసంగంపైన, డా. చలపతిరావుగారు ప్రవేశపెట్టిన అభినందన తీర్మానమును బలపరుస్తూ కొన్ని విషయాలు మనవిచేయదలచు కొన్నాను. ముఖ్యంగా మన ముఖ్యమంత్రిగారు, మిగతా మంత్రిమండలి కూడా ఈ మధ్యన మనరాష్ట్రం పారిశ్రామికంగా ఎంతో వెనుకబడి ఉన్నదని ప్రత్యేక కృషి జరిపి మనము ఏనాటినుండో ఆశిస్తున్న Steel plant, Rail-Road Bridge, ఇంకా ఇతర ముఖ్యమైన రైల్వేలైన్ ఇవన్నీ కూడా సాధించడం జరిగింది. కాని నాకు ఒకటిమట్టుకు సంశయం ఉన్నది. అది నా వ్యక్తిగత అభిప్రాయము కూడా. ఇప్పుడు ఈ Steel plant విషయంలో అమెరికన్ కన్సోరిటంవాళ్లు report లో మనకు అనుకూలంగా ఇచ్చినారు గాని అక్కడ Central Government అభిప్రాయాలు చూస్తే, మన ప్రియతమ నాయకుడు శ్రీ శాస్త్రిగారు కూడా చెప్పారు, మీరు అప్పుడే చివర్లలో చూచి సంతోషిస్తున్నట్లు ఉన్నది. Central Government ఎలా చేస్తుందో వేచి చూడవలసియున్నదని- అందువలన దీనిని మనము అనుమానంగా తీసుకొనవలసిన అవసరం ఉన్నది. అంతే కాకుండా మనకు వ్యతిరేకమైన శక్తులు కొందరు Central Government లో ఉండి ఏదో విధంగా Steel plant వీళ్ళకు ఇవ్వవచ్చును, ఆత్మసంతృప్తికొరకు అని 40 లక్షల టన్నుల capacity Steel plant కాకుండా, ఏదో Steel plant అనిపించుకొనుటకు ఏ 8 లక్షలో, 6 లక్షలో టన్నుల capacity గలది ఇచ్చేదానికొరకు ప్రయత్నములు జరుగుతున్నాయని నేను అనుకొంటున్నాను. అందువల్ల మనకు Central Government 40 లక్షల టన్నుల capacity గల Steel plant ఇచ్చేవరకు మనము శాయశక్తులా కష్టపడి sanction చేయించుకొన్ననాడే మనము సంతోషించాలిగాని అప్పుడే ఈనాడు దీనిని సాధించామని చెప్పి సంతోషించి idle గా కూర్చోకూడదని మాత్రం మనవి చేస్తున్నాను.

అంతే కాకుండా, ఇప్పుడు ముఖ్యంగా education లో మన primary education లో చాలా లోపాలు ఉన్నాయని మనవిచేస్తున్నాను. మనము ప్రతి ప్రాథమిక పాఠశాలలో 3వ తరగతినుండి ఇంగ్లీషు adopt చేయాలని చెప్పాము. కాని, ఈ సంవత్సరం 5వ తరగతి pass అయిన తరువాత High School కు వెళ్ళితే ఇంగ్లీషు pass అయిన certificate ఉంటే తప్ప లేకపోతే join చేసుకోక

డానికి వీలులేదని ప్రభుత్వం orders జారీచేసింది ఆ విధంగానే Head Masters, ఎవరికైతే ఇంగ్లీషుతో pass అయినట్లు certificates ఉంటాయో, వారిని మాత్రం join చేసుకోవడం జరిగింది English certificates లేని వారిని join చేసుకోలేదు. అటువంటి ఇంగ్లీషు certificates లేని వాళ్ళు public examination, Entrance examination pass కావాలి ఇంగ్లీషులో అని చెప్పారు అయితే దీనిలో ఉన్న సాధక బాధకాలు ఏమిటంటే, ఇంచుమించు ప్రతి గ్రామంలో కూడా Secondary Grade School లేదు. ముఖ్యంగా నేను ఒక ఉదాహరణ చెప్పుతున్నాను. సబ్‌వరం పంచాయితీలో 137 primary schools ఉంటే, 36 schools మట్టుకు Secondary Grade schools ఉన్నాయి మిగతా 101 స్కూల్సుకూడ హైయ్యర్ గ్రేడ్ స్కూల్సు ఈ హైయ్యర్ గ్రేడ్ స్కూల్సులో టీచర్సుకు ఇంగ్లీషురాదు, తెలుగులో చెప్తున్నారు అటువంటి స్కూల్సునుంచి సర్టిఫికేట్సు తీసుకొని వెళ్ళినప్పటికీ హైస్కూల్సులో entrance examination pass అయి entrance seek చేయడం కష్టంగా ఉన్నది దానివల్ల ఫలానా స్కూల్సులో చదివిన వారికి entrance దొరుకుతోంది, మిగతా స్కూల్సులో చదివినవారికి దొరకడంలేదు అని ఈ పరిస్థితులలో పిల్లలను చదివించడంకంటే, ఆ స్కూల్సుకు పంపి time వృధా చేయడంకంటే వ్యవసాయ పనులకు పంపించో, పశువులను మేపుకుంటేనో, ఇంతకంటే సత్ఫలితాలు పొందుటకు అవకాశం ఉంటుందని ప్రజలలో ఒక యాజిటేషన్ లేచింది. ఈ doubts clear చేయడానికి ప్రభుత్వానికి ఒక సూచన చేయదలుచుకున్నాను ఇప్పుడున్న ప్రైమరీ స్కూల్సులో సెకండరీ గ్రేడ్ టీచర్సును వేసి వారికి English subject entrust చేస్తే తప్పకుండా ముందుముందు మనం పెట్టే రూల్సుకు adjust అవడానికి వీలుంటుంది, ప్రజలకు కూడ నమ్మకం కలుగుతుంది అందుగురించి ప్రతి స్కూలును సెకండరీ గ్రేడుగా upgrade చేస్తు secondary grade teachers ను పోస్టు చేయాలని ప్రత్యేకంగా మనవి చేస్తున్నాను ఆహార సమస్య గురించి చూస్తే విశాఖ పట్టణంజిల్లా food production లో ఆఖరున ఉన్నదని చెప్పక తప్పదు. ఒక్క తాలూకా తప్పించి మిగతా తాలూకాలన్నింటిలో సంవత్సరంలో 6 మాసాల గ్రాసం అయినా పండించుకొనుట కష్టము. అటువంటి పరిస్థితులలో తూర్పు గోదావరి, శ్రీకాకుళం జిల్లాలమీద ఆధారపడి ఆ ప్రజానీకం బ్రతుకుతూ వస్తున్నారు. కాని యిప్పుడు ప్రభుత్వం ప్రవేశపెట్టిన జోన్సు సిస్టమ్‌ద్వారా మాకు తూర్పు గోదావరినుంచి బియ్యం రావడానికి అవకాశం చిక్కలేదు. విశాఖ పట్టణం, శ్రీకాకుళం జిల్లాలను ఒకే జోన్‌గా చేసినా అక్కడ కలెక్టరు తీసుకొన్న చర్యలవల్ల food grains కు free movement లేక మాకున్న అవకాశంకూడ చేయి జారవిడుచుకోవలసిన పరిస్థితి ఏర్పడుతోంది. ఈ మధ్య గౌరవ మంత్రి శ్రీ బలరామరెడ్డిగారు విశాఖ పట్టణం జిల్లాకు వచ్చారు; 5 వేల టన్నుల బియ్యం ప్రతి నెల ఇస్తామన్నారు, సంతోషించాము. కాని ఒకవైపునుంచి బాధ పడ్డాము. ఈ 5 వేల టన్నులు ఎవరికి తిండి పెట్టడానికి ఉద్దేశించారనేది మేము కనుక్కుంటే, అది విశాఖ పట్టణం, అనకాపల్లి, విజయనగరం మునిసిపాలిటీలకు తప్ప ఇంకొకరికి కాదని అన్నారు అయితే ఇందులో 3200 టన్నులు తూర్పు గోదావరినుంచి రావలసి యుండగా

రమారమి 2,?00 టన్నులు మాత్రమే వచ్చినట్లు కనబడింది. శ్రీకాకుళం జిల్లా నుంచి రోజు 60 టన్నులు పంపవలసినది ఒక టన్నుకూడ పంపలేదు. ప్రభుత్వం ఒకవైపు హైదరాబాదునుంచి ఆర్డర్సు ఇస్తే అక్కడవున్న ఉద్యోగులు ప్రభుత్వం వారియొక్క ఆర్డర్సు నిర్లక్ష్యం చేస్తున్నారని ఈ ప్రభుత్వ ఆర్డర్సు మన్నించడానికి తగిన ఉద్యోగస్థులు అక్కడలేరని మనం doubt చేయవలసిన పరిస్థితి ఏర్పడు తోంది. కో-ఆపరేటివ్ మార్కెటింగ్ సొసైటీ విజయనగరంలో ఉన్నది. ఆ సొసైటీకి పర్మిట్సు ఇచ్చామని కలెక్టరు చెప్పారు. వారు వెళ్ళి అడుగుతే అక్కడవున్న మిల్ ఓనర్స్‌గాని, వర్తకులుగాని ఏమంటున్నారంటే గవర్న మెంటు రు. 67/-లు చిల్లర, రేటు ఫిక్సు చేసింది. ఆ రేటుకు ఇవ్వలేము, రు, 80, 85, యిస్తే తప్పకుండా ఇస్తాము, ఆ black money యిస్తే తప్పకుండా release చేస్తామని ఆ సొసైటీవారితో చెబితే వారుమాత్రం black money ఇచ్చి account for చేసి మళ్ళీ black లో అమ్మి account చూపాలంటే ఇబ్బందిగా ఉంటుంది, ఆది పద్ధతికి విరుద్ధం అనే నిస్సహాయస్థితిలో ఉన్నారు, stocks release కాలేదని తెలిసింది. ఈ మధ్య Food Committee meetings జరిగినప్పుడు అక్కడ ఈ సమస్యగురించి వచ్చింది; ఇప్పుడు ప్రభుత్వం నిర్ణయించిన రేటుకంటే అదనంగా demand చేస్తున్నది యివ్వనందున stocks release కావడంలేదు; ప్రజలు తిండి గింజలులేక బాధ పడుతున్నారు, కాబట్టి ఏదే విధంగా అయినా సరే, black money అయినా సరే యిచ్చి, ఏదో తిండి గింజలు అనేవి తెస్తే డబ్బు పెట్టి కొనుక్కొని ప్రాణాలు నిలబెట్టుకొనుటకు అవకాశం ఉంటుంది కాబట్టి ఇతర వర్తకులకుకూడ individual.permits యిస్తే బాగుంటుందని కలెక్టరు చెబితే వెంటనే వారికి పర్మిట్సు యివ్వటముతో 24 గంటలలో శ్రీకాకుళంనుంచి మాకు స్టాక్సు అందాయి. బ్లాక్ మార్కెటు జరుగదు అనుకొంటున్నాముగాని ఎక్కువ ధర పెట్టితేగాని బియ్యం దొరుకుట లేదు,

(Mr. Deputy Speaker in the Chair)

28; 24; లక్షలు కలిగిన విశాఖ పట్టణం జిల్లాలో 4 లక్షల జనాభాకు 5 వేల టన్నులు సప్లయిచేస్తే మిగతా జనాభా ఏమి తినాలి? మా జిల్లాలో 80 వంతుల జనాభా మెట్టపంటలమీద ఆధారపడి యుంటారు. ఇప్పుడు వర్షాలులేవు; విత్తనాలు చల్లలేదు. మెట్టపంట ధాన్యంకూడ దొరికే పరిస్థితి కనబడుటలేదు. ఆ మెట్ట ధాన్యం అయినా దొరకకపోతే గ్రామాలలో పేదలకు తిండి ఉండదు. అందుచేత వారికికూడా ప్రభుత్వం సప్లయి చేయవలసిన బాధ్యత ఉన్నది. Food grains supply చేయుటకు విశేషమును లెక్కలోకి తీసుకోకుండా ఉంటే ప్రజలలో ఏవిధంగా వున్నది అంటే ఎవరివద్ద తిండిగింజలు ఉంటాయో, ఎవరు ఆర్థికంగా బాగుంటారో వారిని ఒకరినొకరు దోచుకునే పరిస్థితులు మున్ముందు గడ్డునెలలలో కలుగుతాయనుకొంటున్నారు. అటువంటి పరిస్థితి రాకుండా శీఘ్రతర చర్యలు తీసుకొని శ్రీకాకుళంనుంచి food grains కు free movement యివ్వాలని నెలకు 10 వేల టన్నులైనా విశాఖ పట్టణంకు పంపించే ఏర్పాటు చేయవలసినదిగా కోరుతూ, నాకు ఈ అవకాశం యిచ్చినందుకు అధ్యక్షులవారికి ధన్యవాదాలు అర్పిస్తున్నాను,

శ్రీ ఎం. లక్ష్మణస్వామి(కంకిపాడు) -అధ్యక్షా, శ్రీగవర్నరుగారి ప్రసంగముమీద కొంతమంది సభ్యులు బలపరుస్తూ మాట్లాడుతున్నారు. కాని యీ ప్రసంగాన్ని ఎట్లా బలపరచాలో నాకు అర్థం కావడంలేదు మన దేశంలో రాజులు లేకపోయినా రాజభవనాలలో గవర్నర్లు నివసించడం ఎలా ఉన్నదో అలాగే మన రాష్ట్రంలో పరిస్థితులు ఏమిటి అనేది ఆలోచించకుండా గతంలో రోమ్ సామ్రాజ్య నీరో చక్రవర్తి రోమ్‌నగరం తగలబడుతుంటే ఫిడేల్ వాయించుకుంటూ కూర్చున్నట్లు ఈ ఉపన్యాసం కనబడుతూంది. నీరో చక్రవర్తికి రోమ్ తగలబడుతూంటే కనిపించలేదట, తన ఫిడేల్‌మాత్రం కనిపించిందట. అట్లాగే మన గవర్నరుగారికికూడ ప్రజల బాధలు కనబడుటలేదు వెంటనే ప్రస్తుతానికి సంబంధించని విషయాలుమాత్రం కనిపించాయి ఇప్పుడు అధికారంలో ఉన్న పార్టీ ప్రజల కష్టాలను గురించి గతంలో ఏమని చెప్పేదంటే-మనమీద పరిపాలన చేసిన బ్రిటిష్ ప్రభుత్వం, దాని ఫలితం అని చెబుతూ వచ్చింది. ఆ విధంగా మనకు స్వరాజ్యం వచ్చిన కొంత కాలం పది సంవత్సరాలవరకు చెప్పవచ్చును. కాని రెండు దశాబ్దాలు గడచిన తరువాతకూడ ఆ పాత విషయాలే చెబుతూ దేశాన్ని అభివృద్ధి చేయలేక పోయినారు. ప్రజలకు కావలసిన కనీస అవసరాలుకూడ తీర్చలేక పోయారు తిండి గింజలు సప్లయి చేయగలరా అంటే లేదు. ఎరువులు ఇవ్వగలరా, లేదు; కిరసనాయిల్ యివ్వగలరా, లేదు; డీసిల్ ఆయిల్ యివ్వగలరా, లేదు; మరి ఏమి ఉన్నవి, నిత్య జీవితానికి కావలసినవి ఏమీలేవు. అన్నీ చేస్తామని చబుతారు. ఉద్యోగస్తుల జీతాలు పెంచాలని చెబితే డబ్బులేదు అంటారు. అంటే వారు పూర్తిగా తిండి తినకుండా అర్థాకలితో వచ్చి చాకిరి చేయుమని అడిగె హక్కు ఎక్కడ ఉన్నదని అడుగుతున్నాను. అర్థాకలితో ఒకటి రెండు రోజులు వచ్చి పనిచేయ వచ్చును కాని శాశ్వతంగా వచ్చి పని చేయాలంటే ఎట్లా? వ్యవసాయ కార్మికులు, రైతులు ఉన్నారు; వ్యవసాయ కార్మికులు ఉత్పత్తి చేస్తేనే మనకు పంటలు పండుతున్నాయి. మనది అధికంగా పంటలు పండించే రాష్ట్రం అని చెబుతున్నాముగదా. అయితే ఆపండించే వారికి మీరు నిర్ణయించిన రేటుకు ధాన్యం దొరుకుతోందా అని అడుగుతున్నాను మాది కృష్ణా జిల్లా. అక్కడ ఎక్కువగా బాగా పంటలు పండుతున్నాయి. కాని అక్కడ వ్యవసాయ కార్మికులు ధాన్యం కొనుక్కోవాలంటే బస్తా 35 రు అమ్ముతున్నది. ప్రభుత్వం నిర్ణయించిన రేటు 29 రు.లు. 35 రు. పెట్టి వారుకొనుక్కోవలసిన పరిస్థితి ఉంది. రైతులకు యీ నాడు ఎరువులు బ్లాక్ మార్కెట్‌లో మాత్రమే దొరుకుతున్నవి సూపర్‌ఫాస్పేటు రేటు 22 న్నర రు లు ఉండగా, రైతులకు 32 రు.లకు అమ్ముతున్నది యూరియా 23 రు.లకు అమ్మవలసినది 50 రు. లకు అమ్ముతున్నది. ఆమోనియాసల్ఫేటు 37 రు లకు రావలసినది 70 రు అమ్ముతున్నది నైట్రేట్ 16.8 రు. కు రావసిలనది 23 రు లు అమ్ముతున్నది. అమోనియాఫాస్పేటు 32 రు లకు రావలసినది 39 రు.లు అమ్ముతున్నది అయితే ప్రభుత్వం బస్తీలలో డిపోలు పెడుతున్నారు. కాని పల్లెటూళ్లలో యీ వ్యవసాయ కార్మికులకు, పొలాలు లేనటువంటి పేద ప్రజలకు ఏమిటీ గ్యారంటీ? పల్లెటూళ్లలోకూడ చౌక డిపోలు పెట్టవలసిందిగా కలెక్టరును అడిగితే "మేము పల్లెటూళ్లనుకూడ ఎక్కడ ఫీడ్ చేస్తామని అంటున్నారు. అక్కడ కూలి పద్ధతి

అంతా డబ్బు రూపంలో ఉంది. వారు డబ్బు తీసికొని వెడితేనే వారికి పల్లెటూళ్లలో ఏమైనా దొరికే పరిస్థితి ఉంది. వస్తురూపంలో కూలి పద్ధతి లేదు. అలాంటిచోట్ల పల్లెటూళ్లలో డిపోలు పెట్టలేకపోతే వారికి ఎవరు ఇస్తారు? ఫుడ్ ప్రొడక్షన్ గురించి, ఆ జిల్లాలో ఎక్స్‌పోర్ట్ గురించి మా జిల్లా సమావేశంలో కొన్ని లెక్కలు ఇచ్చారు. బందరు బెజవాడ పట్టణాలలో అక్కడ బియ్యం దొరకటం లేదని నెలరోజుల క్రితమే పత్రికలలో వార్త వచ్చింది. అది అందరూ చూసే ఉంటారు. అక్కడి పరిస్థితి ఏమిటంటే-దాళవా బియ్యం తినాలి. అదాళవా బియ్యం ఉడకబెట్టినపుడుమాత్రమే బాయిల్డ్ రైసుగా వున్నప్పుడు మాత్రమే ఉపయోగంగా ఉంటుంది. అది కేరళకు ఎక్స్‌పోర్ట్ చేసే పద్ధతి ఇదివరకు ఉంది. ఆ జిల్లాలో వారిని ఆ బియ్యం (ఏదో ఒకటి ఇస్తున్నాంకదా) తినమని చెప్పటం జరుగుతున్నది. అదికూడ ఇచ్చే రేటు ఎంత అన్నది చూడాలి. రైతులకు న్యాయమైన ధరలకు ఎరువులు ఇప్పించలేక, కూలీలకు ప్రభుత్వం నిర్ణయించిన రేటుకు ధాన్యం ఇప్పించలేక ఉద్యోగులకు నిజంగా వారికి రావలసిన జీతాలు ఇప్పించలేక పోయినట్లయితే ఇక యీ ప్రభుత్వం ఉండి దేనికి? యీ ప్రభుత్వం ఎందుకు చేస్తున్నట్లు అన్న ప్రశ్న వస్తుంది. ఉద్యోగస్తులను ఏమి చేయమంటారు? సుమతీశతకంలో చెప్పినట్లుగా వడిగల ఎద్దులు కట్టుకుని మడి దున్నుకు బ్రతకమంటారా? మడిదున్నుకు బ్రతకటానికి కూడ అక్కడి జనం ఎక్కువయి పోయారు. అందువల్ల యీ సమస్యా పరిష్కారం చేయటానికి ప్రభుత్వం తీవ్రంగా ఆలోచించాలి. మీరు బెల్టులు బిగించుకోండి. మీరు 20 సంవత్సరాలు బెల్టులు బిగించుకోమని చెప్పారు. ఎప్పుడూ బెల్టులు బిగించుకోవటమే అనే ప్రశ్న తప్ప ప్రభుత్వం ఒక్క సమస్యా పరిష్కారమైనా చేశారా అని అడుగుతున్నాను. ఎంప్లాయిమెంట్ ముఖ్యమైన సమస్య. సెకండరీగ్రేడ్ ట్రయినింగ్, హాయ్యర్ గ్రేడ్ ట్రయినింగ్ టీచర్స్ ఉద్యోగాలకు మా జిల్లా పరిషత్‌లో పిలిస్తే—250 స్థానాలు ఖాళీ ఉంటే, సెకండరీగ్రేడ్‌కు 1000 అప్లికేషన్స్ వచ్చాయి. హాయ్యర్ గ్రేడ్‌కు 50 స్థానాలు ఖాళీ ఉంటే, 250 అప్లికేషన్స్ వచ్చాయి. ఎల్. డి. సి. పోస్టులు 27 ఉంటే, 1100 అప్లికేషన్స్ వచ్చాయి. ఈ నిరుద్యోగులకు మీరు ఉద్యోగం చూపించకుండా, వారికి ట్రయినింగ్ స్కూల్సు పెట్టి, తరిఫీదు ఇచ్చి పాస్ చేసిన తరువాత మీరు వారిని ఎక్కడ బ్రతకమని అడుగుతున్నారు? అందువల్ల వారికి ఉద్యోగం చూపించే విషయంలో మీరు బాధ్యత తీసుకోకపోతే మీ ప్రభుత్వం దేనికని మరొకరిసారి ప్రశ్న వేస్తున్నాను. ఎగ్రికల్చరల్ లేబర్ విషయం చూస్తే, 58 లో మీరు ఒక కమిటీ వేశారు. ఆ కమిటీ విచారణ చేసినపుడు జరిగిన తంతు ఏమిటి? ఆఫీసర్స్ ముగ్గురు, రైతుల ప్రతినిధుల పేరుతో ముగ్గురు ఉన్నారు. కాంగ్రెసు ప్రతినిధులుగా ఉన్నవారిచే లేబరు ప్రతినిధులుగా ముగ్గురిని వేశారు. ఆ కమిటీ చేసినటువంటి సిఫార్సులను లేబర్ ప్రతినిధులుగా ఉన్నవారు ఆ ముగ్గురు దానిమీద డిసెంట్ తెలియజేశారు. ఆ కమిటీ సిఫార్సులను, ఆ డిసెంట్‌ను మీరు లక్ష్యపెట్టకుండా అవి ఎగ్రికల్చరల్ లేబరర్స్‌కు మినిమమ్ వేజెస్ అని ప్రకటించారు. అది ప్రకటించి ఐదు సంవత్సరాలు అయినది. అది మూడు సంవత్సరాలకు 5 సంవత్సరాలకు రివైజ్ చేయమని అందులో ఉంది. మీరు రివైజ్ చేశారా, చేయలేదు. ఇప్పటివరకు అవే రేట్లు ఉన్నవి. ఆ చట్టం చేసిన తర్వాత దానిని అమలు జరపటానికి యంత్రాంగం ఏది?

ఆ యంత్రాంగం లేనపుడు మీరు చేసిన చట్టం దేనికి? ఎవరైనా తమకు ఇవ్వవలసిన కూలీ ఇవ్వటంలేదని చెప్పుకోటానికి అవకాశం మీరు ఏదైనా కలుగ చేస్తున్నారా? వారు చెబితే వారికి ఏదైనా న్యాయం కలుగజేయటానికి మార్గం ఉన్నదా? లేదు. అటువంటప్పుడు ఆ చట్టం ఉపయోగంలేనిది అయిపోయింది. వారికి ప్రభుత్వం బొక్కసంనుండి ఇచ్చేది కాదు. ఎక్కడైతే వారు కష్టపడు తున్నారో అక్కడ ఆ రైతులనుండి ఆ భూస్వాములనుండి నా కష్టానికి న్యాయమైన ఫలితం కావాలని అడిగే హక్కును మీరు చట్టరీత్యా కలుగజేయటంలో విఫలము అయినారు. ఎప్పుడో 48వ సంవత్సరంలో సెంటర్ యాక్టుచేస్తే, యిప్పటికి దానిని గురించి మీరు గ్యారంటీ యివ్వటానికి ఎన్ని సంవతరాలైనది? దానిని గురించి సరైన రూల్సు చేయటానికి, దానినిగురించి సరైన రక్షణలు తయారుచేయటానికి మీరు సిద్ధపడలేదు. పంచాయితీలకు ఎక్జిక్యూటివ్ ఆఫీసర్లు అని ఒక పెద్ద సైన్యం సృష్టించి పెడతారు. అలాంటి ఎక్జిక్యూటివ్ ఆఫీసర్లు అనే పోస్టులన్ని తీసివేసి ఈ చట్టాన్ని అమలు జరపడానికి మీరు న్యాయమైన staff ను నిర్ణయించండి వారికి కావలసిన సిబ్బందిని ఏర్పాటుచేయండి. డబ్బు లేదని చెప్పేబదులు ప్రజలకు రక్షణ యిచ్చేందుకు వినియోగించమని ఆ రోజున నేను సూచన చేశాను. ఇప్పటికికూడ మించిపోయింది ఏమిలేదు. అలాంటిది పరిశీలనచేసే ఉద్దేశ్యం ఉన్నట్లయితే ప్రభుత్వానికి వ్యవసాయ కార్మికులకు రక్షణ కలిగించాలనే ఉద్దేశ్యం ఉన్నట్లయితే యిప్పటికైనా ఆ పని చేయవచ్చు. దానిని గురించి ఆలోచించమని కోరుతున్నాను. Harijan House sites గురించి మిత్రులు చాలమంది మాట్లాడారు. ఆ విషయం మంత్రిగారు ప్రశ్నరూపంలో వచ్చినప్పుడు దానిలో వివరించడానికి అవకాశం లేక పోయింది. నలుగురిద్వారా ఈ House sites acquisition కు పోవలసియున్నది. పంచాయితి సమితి నుంచి ప్రతిపాదన వెడుతుంది తరువాత ఆ ప్రతిపాదన జిల్లా పరిషత్ ఆమోదించాలి. Land Acquisition Officer, R.D.O ఆ land acquire చేయాలి. తాసిల్దారుగారు పట్టాలు యివ్వాలి. Who is the co-ordinating authority? నేను డైరక్టరుగారు ఒకసారి వస్తే బెజవాడలో అడిగాను ఈ కార్యకలాపాలు అన్నిటికి co-ordinating authority ఎవరు అని అడిగాను. ఆయన జిల్లా పరిషత్ అని చెప్పారు. నేను మా జిల్లా పరిషత్ లో 5 వ కమిటి మెంబరును. జిల్లా పరిషత్ co ordinating బాధ్యతలను నిర్వహిస్తోందా అని నేను అడుగుతున్నాను. వారు ఏమి చెపుతున్నారు? ప్రాథమిక ప్రతిపాదనలు పంపించేవరకు తప్ప, ఏదైనగవర్నమెంటువారు యిస్తే డబ్బుపంచేంతవరకుతప్ప, co-ordinating చేసే హక్కు, అవకాశం అదంతా మాకు ఎక్కడ ఉన్నది? Land acquire చేసేదంతా కలెక్టర్ గారిచేతులలోఉన్నది అని వారు చెపుతున్నారు. Land acquire చేయమని చెప్పే సందర్భంలో, చేసినవాటిలో award pass చేసినతరువాతకూడ [illegible]లో కుందేరు గ్రామంలో ఎకరా 25 సెంట్లుకు సంబంధించిన యజమాని కోర్టుకు వెళ్ళాడు. ఎకరా 25 సెంట్లకు [illegible] యిచ్చేటట్లయితే మూడువేలు మాత్రమే [illegible] 41 వేలు ప్రభుత్వం ఖర్చు పెట్టినది. 8 [illegible] గురించి రెండు సంవత్సరాలనుంచి pending గా పెడుతూ [illegible] ప్రభుత్వం కాలక్షేపంచేస్తూ వచ్చినది. అందువల్ల

దీనిని serious గా amend చేసి అవసరమైన చర్యలు తీసుకోవలసిన అవసరం ఉన్నది. Rural medical relief ముఖ్యంగా పల్లెటూళ్ళ విషయంలో ప్రభుత్వం యొక్క అశ్రద్ధ చాల ఎక్కువగా కన్పిస్తున్నదని నేను మరొకసారి చెప్పవలసి వస్తున్నది. మూడవ ప్రణాళికలో taluk head quarters hospitals లో రెండువేల beds ఏర్పాటు చేస్తామని చెప్పి emergency పేరుతో 250 కి తగ్గించివేశారు. Subsidised dispensaries ఉన్నాయి. గత సంవత్సరం అక్టోబరులో ప్రతిపాదనలు తీసుకోవడం జరిగింది. ఈ సంవత్సరం sanction చేస్తామని, జూలై నెల వచ్చినది. ఇంతవరకు sanction యివ్వలేదు. డబ్బు లేదు defer చేయుమని అన్నారని తెలుస్తున్నది. 197 ప్రతిపాదనలు తీసుకొని ఒక సంవత్సరం కాలం, అనేక గ్రామాలకు ఉపయోగించే ఒక చిన్న ప్రతిపాదనకు తగినంత విలువ యివ్వకుండా త్రోసిపారేసేటట్లయితే — budget లో చేయబోతున్నాము అని పెద్ద ఉపన్యాసాలు చెప్పి ఆచరణలోకి వచ్చేటప్పటికి నెమ్మదిగా అవన్నీ సర్దుకొని దానిని అమలు జరపకపోయినట్లయితే పట్టి వాగ్దానాల క్రింద మాత్రమే వస్తాయి. మెట్ట ప్రాంతాలలో అప్పుడప్పుడు మేఘాలు, ఉరుములుఉండి — రైతులందరు వర్షంమీద ఆధారపడతారు ఎదురుచూస్తూ ఉంటారు — ఒక సుడిగాలివచ్చి కొట్టుకుపోతూ ఉంటుంది అలాగే Budget లో చేసే వాగ్దానాలన్నీ సుడిగాలిలో కొట్టుకుపోయి నట్లుగా ప్రభుత్వ యంత్రాంగంలో అమలు జరగకుండాపోతున్నాయి.

శ్రీ ఎ. వాసుదేవరావు :—అధ్యక్షా, గవర్నరు ప్రసంగంపైన సభవారి ముందు ఉన్న అభినందన తీర్మానాన్ని సమర్థిస్తున్నాను. ముఖ్యంగా విశాఖ పట్టణంలో ఏర్పరచాలి అనుకొనే ఉక్కు కర్మాగారం విషయంలో Anglo American నిపుణుల బృందంవారు మన ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రజలయొక్క అభిమతానికి అనుకూలంగా సిఫారసు చేసినమాట వాస్తవం. దానిపైన మనకు సంతృప్తి ఉండవచ్చుగాని, ఇంతవరకు మనకు ఉన్నటువంటి అనుభవాన్ని ముందు పెట్టుకొన్నప్పుడు ఆంధ్ర ప్రదేశ్‌లో ఉండే ప్రజలకు ఆంధ్ర ప్రదేశ ప్రభుత్వం చివరిదాకా కేంద్ర ప్రభుత్వం అంతిమంగా ఈ కర్మాగారాన్ని విశాఖలో పెట్టే నిర్ణయం తీసుకొనేంతవరకు ఆందోళన చేయవలసి ఉంటుందని యింతవరకు ప్రభుత్వం, ముఖ్యమంత్రిగారు చేస్తున్నటువంటి కృషిని ప్రత్యేకంగా అభినందించ వలసియున్నది. అంతేకాకుండా వివిధ రాష్ట్రాలమధ్య ఏర్పడే regional imbalance ఉన్నదని మనం యింతవరకు చెప్పుకుంటూ ఉన్నామో — ఆంధ్ర ప్రజల యొక్క ఆవేదనను, ఆంధ్ర ప్రజలయొక్క అవసరాలను కేంద్ర ప్రభుత్వానికి నచ్చచెప్పే టటువంటి పద్ధతిలో చేస్తున్న కృషిలో ముఖ్యంగా బ్రహ్మానందరెడ్డిగారు తీసు కుంటున్న వైఖరి సమర్థనీయము, అభినందనీయము అని మీ ద్వారా వారికి నా కృతజ్ఞతలు తెలియజేసుకుంటున్నాను. ప్రభుత్వం ఈ సంవత్సరంలో protected water-supply schemes కు పెద్ద పెట్టున డబ్బుకేటాయించి ఆ పథకాలను అమలుచేయడానికి తీవ్రమైన కృషిచేయాలి అని అనుకోవడం నిజంగా అభినందించ వలసిన విషయం. ఈ విషయంలో కావలసినటువంటి సిబ్బందిని వెంటనే ఏర్పాటు చేసి ఈ కార్యక్రమాలు త్వరగా ఫలితంలోకి తీసుకురావలసిన అవసరం ఉన్నదని మనవిచేస్తున్నాను. పెద్దతరహా ప్రాజెక్టులు ముఖ్యంగా నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టు గురించి [illegible] చెప్పినారు. ఈ ప్రాజెక్టుయొక్క కాల్వ

మనమీద చాల ఎక్కువై పోయిందని అట్లా మనం అనుకోవడమే కాకుండా ప్రభుత్వం కూడ కేంద్రానికి పదేపదే విజ్ఞప్తి చేస్తున్నది ఈ బాధ్యతను మొత్తం కేంద్ర ప్రభుత్వం స్వీకరించాలని, కేంద్ర ప్రభుత్వము స్వీకరించకపోయినట్లయితే మేము నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టును కట్టము అని గట్టిగా కేంద్ర ప్రభుత్వానికి notice యిచ్చి agitation చేయవలసిన అవసరం ఉన్నది. మంత్రి సుబ్బారెడ్డి గారు ఈ విషయంలో ఎంతో గట్టి పట్టుదలతో ఉన్నారు వారి పట్టుదలను విడవకుండా కేంద్రం అంగీకరించే వరకు మనయొక్క కోరికలను కేంద్రం ముందర సమర్థవంతంగా represent చేయవలసిన అవసరం ఉన్నదని మనవి చేస్తున్నాను. నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టు క్రింద land acquisition కు సంబంధించి యింతవరకు యింతకుముందు కూడ అనేక పర్యాయములు మనవిచేశాను కాలువల కోసం, యితర అవసరాలకోసం ఈ నాడు ఏదైతే భూములు ప్రభుత్వం స్వాధీనం చేసుకుంటోందో వాటికి ఈ నాడు మార్కెట్‌లో ఉన్నధర, భూములు కోల్పోయిన వాళ్ళకు లభించడంలేదు. 1953 వ సంవత్సరం నాటి ధరలు, వాటన్నిటియొక్క average చూసి Land Acquisition Officer ధరలు నిర్ణయిస్తున్నాడు. నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టు మొట్టమొదలు కట్టాలి అన్నప్పుడు ఎంత estimation వేశామో, రానురాను దానిపైన ఎన్నిరెట్లు ఆ estimates revise చేసి, పెరిగినాయో మనకు తెలుసు అదేవిధంగా భూముల ధరలు కూడ పెరిగినాయనే సామాన్య విషయాన్ని ప్రభుత్వం ముందర పెట్టుకొని భూములు పోతున్నవాళ్ళకు సత్వరమైనటువంటి లాభం కలుగజేసే విధంగా market value వారికి ఈరోజున వచ్చే విధంగా ప్రభుత్వం చర్య తీసుకోవలసిన అవసరం ఉన్నదని మనవిచేస్తున్నాను. Rehabilitation విషయంలో కూడా పని మందకొడిగా సాగుతూ ఉన్నదని శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డిగారి దృష్టికి తీసుకురావడం జరిగింది. వారు సానుభూతితో వాటిని పరిశీలన చేస్తున్నారు. ఇంకా అనేక మందికి ఉండేదానికి కాలనీలు, వాటన్నిటిని ఏర్పరచవలసిన అవసరం ఉన్నది. వాటి విషయంలో శ్రద్ధ తీసుకోవలసిన అవసరం ఉన్నది అని మీ ద్వారా ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను. మొత్తం మీద ఈ ప్రాజెక్టులు కట్టేటప్పుడు దుబారా జరుగుతూ ఉన్నది అంటున్నారు కొన్నాళ్ళ క్రింద పత్రికలలో మంత్రి సుబ్బారెడ్డిగారు కూడ ఈ విధంగా జరుగుతూ ఉన్నది, ఇది ఏమైన సరే వీటిని గట్టిగా ఆలోచించి, వీటిని check up చేసి స్థిరైన పద్ధతులలో నిర్మాణాన్ని, ఖర్చును పొదుపు చేసి, గట్టిగా పని నెరవేర్చకపోయినట్లయితే లాభం లేదు. ఇంత సిబ్బంది ఉండి, ఇంత ప్రభుత్వం ఎక్కువ ఉండి ఈ విధంగా దుర్వ్యయం అవుతున్నందుకు వారి యొక్క [illegible] [illegible] చేసినందుకు అభినందిస్తున్నాను. ప్రత్యేకంగా [illegible] వ్యక్తం చేయడమే కాదు. దానిని వారు ఏ విధంగానైనా అదుపులో [illegible] లేకుండా సక్రమంగా చేయవలసిన అవసరం ఉన్నది దానికి సరైనటువంటి చర్యలు తీసుకోవలసిన అవసరం ఉన్నదని మనవిచేస్తున్నాను. ఈ ప్రాజెక్టులు కట్టుటకు కోట్ల కొలది రూపాయలు ఖర్చు చేస్తున్నప్పుడు, ఈనాడు ప్రాజెక్టులవల్ల సత్వర లాభం ఎవరికి చెందుతూ ఉన్నది అంటే contractors కు,

ఒక ప్రక్క contractors class [illegible] కూలీలకు పని [illegible] వత్తిడిని [illegible] చేస్తున్నారు. [illegible] కూలీల యొక్క పరిస్థితులను బాగు పరచవలసిన అవసరం వున్నది. అందువల్ల ఈ contractor system ను రద్దుచేసి Labour సంఘాలకు గాని యితర [illegible] ప్రత్యేక [illegible] అప్పగించి పనులు నిర్వహింపచేయవలసిన అవసరం వున్నదని నేను ప్రత్యేకంగా మనవి చేస్తున్నాను.

డైరెక్టర్ ఆఫ్ పబ్లిక్ ఇన్‌స్ట్రక్షన్సు డైరెక్టరేటును షిఫ్ట్ చేయాలనే ప్రతిపాదన వచ్చింది. ప్రతిపాదన [illegible]. చాలామంది గౌరవ సభ్యులు ఆ విషయం గూర్చి మాట్లాడారు. సరే [illegible] వున్నప్పటికి, యిదివరకు విజ్ఞులు, పెద్దలు యిచ్చిన అభిప్రాయానుసారం షిఫ్ట్ చేసే విషయంలో ప్రభుత్వం తొందరపడి చేయకుండా, దానిని ప్రయత్నానికి విరమించాలని, యిందులోని, సాధకబాధకాలన్ని ఆలోచించాలని, డైరెక్టరేటు అంతా ఒక యూనిట్టుగా పని చేసినప్పుడే సమర్థవంతంగా వుంటుందని, దానికి అప్పుడు హెచ్చు వెయిటు వుంటుందని, యివన్నీ జాగ్రత్తగా పరిశీలించిన తరువాత చేయవలసి వుంటుందని మనవిజేస్తున్నాను. మరో విషయం. గత సంవత్సరం కొన్ని సెకండరీ హైస్కూల్సుకు ప్రభుత్వం రికగ్నిషన్ యిచ్చింది. గత సంవత్సరం మార్చి ఆఖరులోగా, వాటికి ఆ గ్రాంట్సు అందివుండవలసివున్నది. కాని గవర్నమెంటు రికగ్నియిజు చేసిన ఆ సెకండరీ స్కూల్సుకు యీ రోజువరకూ ఆ గ్రాంట్సు అందలేదు. ఆ గ్రాంటును వారికి సత్వరమే యిప్పించవలసినదిగా కోరుతున్నాను.

ఇక, గ్రామాధికారుల సమస్య వున్నది. ఇది యిప్పటికీ, యింకా తేలని సమస్యగా కనబడడం లేదు. గ్రామాధికారుల వ్యవస్థను యింతకు ముందు వున్నట్లు వుంచడమో లేక అక్కరలేదనుకోవడమో యీ విషయంలో ఏమి చేయాలో ప్రభుత్వం తాడో పేడో తేల్చివేయాలి. గ్రామాధికారుల సమస్య వచ్చినప్పుడు, యీ సమస్య ఒక్క గ్రామాధికారులతో మాత్రమే ముడిపడిలేదు. రెవిన్యూబోర్డుతో ముడిపడి వున్నది; వెనకటి నుండి వస్తున్న జమాబంది సిస్టంతో ముడిపడి వుంది. లాండ్ రెవిన్యూతో ముడిపడి వుంది. గ్రామాధికారుల వ్యవస్థను రద్దుచేయాలని ప్రభుత్వము ఆలోచిస్తే, నేను అభిప్రాయపడేదేమంటే—యిప్పుడున్న లాండ్ రెవిన్యూ సిస్టంను అబాలిష్ చేయవలసి వస్తుంది; జమాబంది సిస్టంను రద్దు చేయవలసివస్తుంది; రెవిన్యూబోర్డును రద్దుచేయవలసివుంటుంది. అటువంటప్పుడే యీ గ్రామాధికారులపై చెయ్యి వేస్తే అప్పుడే దానికి సరియైన పరిష్కారం దొరుకుతుందని, లేకపోతే ఎక్కడిది అక్కడనే వుంటుందనివున్న వ్యవస్థ వుండకుండా, కొత్త వ్యవస్థ అక్రమించకుండా అయోమయమైన పరిస్థితి ఏర్పడే ప్రమాదమున్నదని నేను మనవిజేస్తున్నాను.

ప్రభుత్వం బడ్జెట్లలో అనేక అభివృద్ధి కార్యక్రమాలపై ఖర్చుపెట్టడానికి మొత్తములను కేటాయిస్తూ వుంటుంది. ఆ కార్యక్రమాల గూర్చి ఎటు జడ్ నేను యిప్పుడు చెప్పవలసిన అవసరంలేదు. అది ప్రభుత్వం ప్రజలకు చేయవలసి వున్న విధి. కర్తవ్యం. అయితే చిక్కు ఎక్కడ వున్నదో చెబుతాను. ఈనాడు ప్రజలయొక్క విశ్వాసాన్ని చూరగొన్న మంత్రులు వున్నారు మనకు. పట్టుదలతో

పని చేయాలనే శాసనసభ్యులు ఎంతోమంది వున్నారు. పెద్ద ప్రభుత్వ యంత్రాంగం వుంది. కాని, సామాన్య మానవుడికిమాత్రం బజారులోకి వెడితే నిత్యావసర వస్తువులు దొరకడం ఒక సమస్యగా, ఒక పెనుభూతంగా తయారైనది. సమాజంలో యీనాడు యీారకమైన పరిస్థితి ఎందువలన సృష్టింపబడుతున్నది? ఇదంతా కరి మ్రింగిన వెలగపండువలె కనబడుతున్నది. వేసిన ముద్రలు వేసినట్లే వుంటున్నవి. ధాన్యంమాత్రం మాయం అయిపోతున్నది. ఈనాడు బజారులో కిరసనాయిలు దొరకడంలేదు పల్లెటూళ్ళలోకూడా దొరకడంలేదు మా నౌకరుకు రూపాయి పావలా యిచ్చి సేరు తెప్పించుకోవలసివచ్చింది. ఇప్పుడు అంతకుకూడా దొరకడం లేదు. ఈ రోజున ఆహారధాన్యాలను అధికంగా పండించాలని చెబుతున్నాం. రైతులు ఎకనామికల్ అని, కిరసనాయిలుతో నడిపే ఆయిల్ ఇంజనులు కొనుక్కున్నారు. కిరసనాయిలు లేక అవి మూలబడ్డాయి. ఈ పరిస్థితిని ప్రభుత్వము ముందే ఊహించవలసినది ప్రతిసారికూడా ప్రభుత్వం పరిస్థితి ఏర్పడిన తరువాత ఫలానా కారణాలవలన మేము చేయలేకపోయినాము, యిక చర్యలు తీసుకుంటాము అనే పద్ధతి మంచిది కాదు. నిత్యావసర వస్తువులుకూడా దొరక్కపోతే సామాన్య మానవుడిపై ఎటువంటి ప్రభావం వుంటుంది? ఈ విషయం చాలా జాగ్రత్తగా ఆలోచించవలసి వుంటుంది.

ఇంక, ఫెర్టిలైజర్స్ విషయమున్నది. ఇది అత్యంత ముఖ్యమైన సమస్య. గత సంవత్సరంతో పోల్చి చూస్తే యీ సంవత్సరం అసలు మార్కెటులో ఏమి కనబడడంలేదు. చాలామంది సభ్యులు చెప్పారు అంతా బ్లాకుమార్కెటులోకి వెళ్ళిపోతున్నది. నాలుగులోజుల క్రిందట వరంగల్లు జిల్లానుంచి నాలుగు లారీలు వెడుతుంటే సూర్యాపేటలో పట్టుకోవడం జరిగింది. ప్రభుత్వ యంత్రాంగం పటిష్టంగా పని చేస్తున్నా, ప్రభుత్వం ఒక మంచిపని చేయాలని అనుకుంటున్నప్పటికి ఎందువలన అది అమలు చేయలేకపోవడం జరుగుతున్నది? వీటన్నింటికి వెనక, యీ డెమొక్రటిక్ సోషలిజం అనే అభివృద్ధికరమైన తలంపులను వమ్ము చేయడానికి కొన్ని సంఘవిద్రోహశక్తులు, పుంజీదార్లు పనికట్టుకుని చేస్తున్నారనే విషయం మరచి పోకూడదు. ఈ రోజున ప్రభుత్వం కిరసనాయిలుకూడా సప్లయ్ చేయలేక పోవడానికి కారణమేమిటి? రష్యానుంచి ఆయిల్ వస్తే దానిని రిఫైన్ చేయడానికి రిఫైనరీస్ తిరస్కరిస్తే ఎందుకని ఆ రిఫైనరీస్‌ను ప్రభుత్వం స్వాధీనం చేసుకోదు? సేరు కిరసనాయిలుకూడా తనకు దొరకలేదు అంటే అది సామాన్యుడి మనస్సుపై ఏవిధమైన ప్రభావాన్ని కలగజేస్తుంది. ఇది చాలా తీవ్రమైన విషయం. డెమొక్రటిక్ సోషల్ మన ధ్యేయంగా పెట్టుకున్నప్పుడు, సమాజములో వుండే హెచ్చు తగ్గులు తొలగిస్తామన్నప్పుడు అందుకు అనుగుణంగా ప్రభుత్వం తన విధానాలను మార్చుకొనవలసి వుంటుంది. ఈనాడు ఆహారపదార్థాల విషయంలో ప్రభుత్వము అవలంబిస్తున్న విధానాన్ని పూర్తిగా సంస్కరించవలసి వున్నది దానికిగాను రెండు పద్ధతులు సాధారణంగా దృష్టికి వస్తాయి. రాజగోపాలనాయుడు గారు చెప్పినట్లుగా పూర్తిగా కంట్రోలులేకుండా ఫ్రీ మార్కెట్ చేసి దాని పరిణామాలు చూద్దామా? లేక స్టాట్యుటరీ కంట్రోలుపెట్టి ఫుడ్ ట్రేడ్‌ను గవర్నమెంటు స్వాధీనం చేసుకుని సక్రమమైన పంపిణీకి బాధ్యతతీసుకోవడమా? అటూగాకుండా, ఇటూగాకుండా మధ్య పుంజీదారుల ఇనపపంజరంలో ప్రభుత్వం చిక్కుకుని

బయటపడలేకపోతే యీ సమస్య పరిష్కారం కాదు. రోజుకొక కొత్త సమస్య సృష్టించుకుంటూ పోతే లాభంలేదు. ఈరోజున సోషలిస్టు వ్యవస్థకు కట్టుబడి వున్నాం మనం. దానికి అనుగుణంగానే మన ఆర్థిక వ్యవస్థను రూపొందించుకోవలసివుంది. ముఖ్యంగా ప్రాజెక్టుల విషయంలో అయితేనేమి, విద్యావిధానం గూర్చి అయితేనేమి, వ్యవసాయాభివృద్ధి విషయంలోనయితేనేమి ప్రతి సమస్య విషయంలో కూడా 'ఆల్ యీజ్ వెల్' అనే కాంప్లసెన్సీ వుంటే దానివలన ముందు ముందు చాలా అనర్థాలు కలిగే ప్రమాదమున్నదని ప్రభుత్వానికి మీద్వారా సవినయంగా మనవి చేస్తున్నాను. ప్రభుత్వం చిత్తశుద్ధితో వున్నది. ప్రజలంటే సానుభూతి వున్నది. ఇవన్నీ వున్నప్పటికీ, యీరోజున లోయెస్టు లెవెల్‌లో ఒక డెసిషన్ తీసుకోవలసిన ఆఫీసర్, ప్రతిచిన్న విషయంలోనూ, తన రెస్పాన్సిబులిటీ ఫుల్‌ఫిల్ చేయకుండా ప్రతిదానికి సెక్రెటేరియట్ లెవెల్‌లో యిన్‌స్ట్రక్షన్స్ కొరకు ఎదురుచూస్తూ వుంటాడు. ఇటువంటి అలసత్వంవలన ప్రజలలో నిరుత్సాహం ఏర్పడుతుంది. ఇన్ని ఆందోళనలు జరుగుతున్నప్పుడు, శాసన సభ్యులు, స్వపక్షం, పరపక్షం అనే భేదంలేకుండా ఎన్నిసార్లు విజ్ఞప్తులు చేస్తున్నప్పటికీ ప్రభుత్వయంత్రాంగం దానిని దృష్టిలో పెట్టుకోనప్పుడు ప్రభుత్వం వెంటనే దానిని చెకప్ చేయవలసిన అవసరమున్నదని మనవి చేస్తున్నాను

ఇంక, అడ్మినిస్ట్రేటివ్ రిఫార్మ్స్ వున్నవి. కమిటీ కూర్చుంటున్నది. ఎన్ని సంవత్సరాలు యిట్లా కూర్చోవడం? సంవత్సరాల తరబడి యిలాగే జరుగుతూ వుంటే తీరా మనం రిఫార్మ్స్ చేయబోయేటప్పటికి, నాచురల్‌గానే రిఫార్మ్స్ అయ్యే ప్రమాదం వుందికాబట్టి, త్వరలోనే రిఫార్మ్స్ కమిటీయొక్క రిపోర్టు సబ్‌మిట్ చేసి, తదనుగుణంగా పరిస్థితులను చక్కబరచవలసిన అవసరమున్నదని మనవి చేస్తూ, ఈ అవకాశం యిచ్చినందుకు తమకు కృతజ్ఞత తెలియచేస్తూ యింతటితో సెలవుతీసుకుంటున్నాను.

شری سلطان صلاح الدین اویسی (پھتر گھٹی) - اسپیکر صاحب - گورنر صاحب نے جو خطبہ ایوان کے سامنے دیا ہے اس میں بعض بنیادی چیزوں کو چھوڑ دیا گیا ہے - خاص طور پر شہر حیدرآباد میں بھیانک طور پر جو بیروزگاری پھیلی ہوئی ہے اوسکو دور کرنے کی جانب کوئی توجہہ نہیں دیگئی - خطبہ مین اس کا ذکر نہین کیا گیا کہ کہ آخر اس بیروزگاری کو دور کرنے کے لئے کیا کیا گیا ہے - اس کے علاوہ عوام آئے دن جن مشکلات اور مصائب سے دو چار ہورہے ہین اونکو دور کرنے کے لئے بھی خطبہ مین کوئی ذکر نہین ہے -

آج آندھراپردیش مین اور خاص طور پر شہر حیدر آباد مین تعلیمی حالت انتہائی ناقص ہوچکی ہے - نوبت یہاں تک پہونچ چکی ہے کہ تعلیمات کے محکمہ مین جہاں نو جوان لوگوں کو تعلیم دی جاتی ہے اور ان کے اخلاق درست کئے جاتے ہین خود اوسکے ڈائرکٹر صاحب کا کیا طرز عمل ہے مین عرض کرونگا - مین یہ چیز کھلم کھلا کہونگا کیونکہ اب پانی سر سے اونچا ہوچکا ہے - اتوار کے دن اون کے دفتر مین کام ہوتا ہے اور اون کے میز کے اطراف لیڈی ٹیچرز جمع رہتی ہین - ہائی اسکولس مین جہاں پر بچے اپنی ابتدائی جوانی مین قدم رکھتے ہین وہاں اپنے

مطلوبہ لوگوں کا تقرر کیا جاتا ہے۔ آج شہر کا ہر آدمی اس سے نالاں ہے۔ گوشہ محل ہائی اسکول کا جو جھگڑا ہوا وہ جھگڑا دراصل کچھ اور ہی تھا۔ مس کوروپلا وہاں کی ہیڈ مسٹرس ہیں معلوم نہیں ڈائرکٹر صاحب کی آخر کیوں اون پر اتنی مہربانی ہے۔ وہ کونسی وجوہات ہیں کہ اونکو وہاں رکھا گیا ہے۔ اس عمر میں بھی اتنی مہربانی اور رنگین مزاجی کی ضرورت میری سمجھ میں نہین آسکی۔ وہاں پر جو جھگڑا ہوا وہ کچھ اور ہی تھا اور اوسکو ایک عجیب نوعیت دیدیگئی۔ آج چوک ہائی اسکول کی جو حالت ہے وہ سب پر روشن ہے۔ وہاں کیا عالم ہو رہا ہے۔ ایسے لوگوں کو مدارس میں رکھا جاتا ہے جن کو ڈائرکٹر صاحب چاہتے ہین وہاں پر ایسے ہی لوگ ہوتے ہیں جو ان کے پٹھو ہیں تاکہ ان کے کام پورے ہوسکین۔

اردو زبان کے تعلق سے پالیسی کا اعلان کیا گیا۔ مگر کسی گوشے سے اگر اسکے تعلق سے کچھ کہا جاتا ہے تو یہ اعتراض کیا جاتا ہے کہ یہ بیجا مطالبہ ہے۔ چوک ہائی اسکول میں چھہ سو لڑکے تعلیم پاتے تھے۔ لیکن آج وہاں صرف دو سو لڑکے ہی رہ گئے ہیں۔ وہاں کے بارہ اردو داں اساتذہ کا تبادلہ کردیا گیا ہے۔ اس کے متعلق کئی دن سے احتجاج چل رہا ہے۔ اسکے باوجود ڈائرکٹر صاحب یا ڈپٹی ڈائرکٹر صاحب نے کوئی کارروائی نہیں کی۔ ڈپٹی ڈائرکٹر صاحب کے خلاف علانیہ پمفلٹ شائع کیا گیا۔ اسمین تمام چیزین بتائی گئیں اون کے گھر اور اون کے فرنیچر کے متعلق بتایا گیا۔ اسمیں یہ بتایا گیا کہ ایم۔ اے۔ گرر ہے ہین تو کتابین لیبرری سے خریدی جاتی ہیں۔ لیکن آج تک اسکے متعلق کوئی چیز نہین کی گئی۔ ۱۲ اردو داں اساتذہ کا تبادلہ کردیا گیا تو وہاں ایک ہنگامہ مچ گیا لیکن اسکی طرف توجہہ نہین دیگئی۔

وقف بورڈ کے تعلق سے میں یہ کہونگا کہ آج ہمارے سامنے وقف بورڈ آڈٹ رپورٹ پیش کی گئی ہے یہ رپورٹ ۵۶ سے ۶۲ ع تک کی ہے آخر اون سے یہ کیوں نہین پوچھا جاتا کہ اتنی تاخیر سے کیوں رپورٹ پیش کیگئی۔ اتنے زمانہ تک آخر آڈٹ رپورٹ کیوں نہین پیش کی گئی۔ ہم چیف منسٹر صاحب کے مشکور ہیں کہ انہوں نے وقف بورڈ کے حالات کو دیکھتے ہوئے اندازہ لگایا اور ایک ایک رکنی کمیٹی تحقیقات کے لئے بنائی اور اوس سے کہا گیا کہ ایک مہینہ کے اندر رپورٹ پیش کرے۔ میں سمجھتا ہوں کہ وہ رپورٹ حکومت کے پاس آچکی ہے مین مطالبہ کرتا ہوں کہ اوس رپورٹ کو ایوان کے سامنے اور پبلک کے سامنے پیش کیا جائے۔ معلوم ہوا ہے کہ اس مین بورڈ کو تحلیل کردینے کی سفارش کیگئی ہے اگر یہ بات صحیح ہے تو مین کہونگا کہ چیف منسٹر صاحب جرأت سے اقدام کریں اور کسی کا پاس و لحاظ کئے بغیر اس بورڈ کو تحلیل کردیں۔ جب ہم کو یہ معلوم ہو گیا ہے کہ ایک شخص نے جرم کیا ہے تو پھر اوسکو نہ پکڑنا کوئی معنی نہیں رکھتا۔ بعض لوگ ممکن ہے یہ چاہینگے کہ چونکہ چھہ مہینے کی ہی مدت رہ گئی ہے اس لئے اس بورڈ کو ویسا ہی رہنے دیا جائے۔ لیکن میں یہ کہونگا کہ اس رپورٹ کو

شائع کیا جائے اور بورڈ کو تحلیل کردیا جائے اور نیا بورڈ بنایا جائے۔ اس سلسلہ میں میری تجویز یہ ہے کہ اس میں ہر سیاسی لوگوں کو لیا جائے۔ یا اگر آپ سیاسی پارٹیوں کے نمائندوں کو لینا چاہتے ہیں تو تمام پارٹیوں کے لوگوں کو لیا جائے۔ اور اس میں اچھے کردار کے لوگوں کو لیا جائے جب اس بورڈ کا نام ہی مسلم وقف بورڈ ہے تو اس میں اچھے کردار کے لوگوں کو لیا چاہئے۔ شراب پینے والوں کو مسلم وقف بورڈ کا رکن نہیں بنانا چاہئے۔ مجھے کسی کے پرسنل کیریکٹر سے بحث نہیں ہے لیکن یہ کہونگا کہ جب یہ ایک مذہبی ادارہ ہے تو اوس میں غیر اخلاقی حرکت کرنے والوں کو نہیں لینا چاہئے۔ آج سارے شہر میں اسکے خلاف احتجاج ہورہا ہے۔ جب احتجاج کیا جاتا ہے تو یہ کہا جاتا ہے کہ آخر یہ ہنگامہ کیوں کھڑا کیا جارہا ہے۔ لیکن آپکو غور کرنا چاہئے کہ لوگ آخر کیوں احتجاج کرتے ہیں۔ جب حقائق سامنے آتے ہیں تب ہی احتجاج کیا جاتا ہے۔ لہذا اس پر غور کرنا چاہئے۔

علی گڑہ۔ مسلم یونیورسٹی کے تعلق سے میں یہ کہونگا کہ سنٹرل گورنمنٹ نے جو آرڈیننس نافذ کیا ہے میں سمجھتا ہوں کہ وہ نامناسب ہے۔ ایک جمہوری ملک میں ایسا آرڈیننس نافذ کرنا اور اوس یونیورسٹی کے مسلم کیریکٹر کو متاثر کرنا مناسب نہیں ہے۔ سارے ہندوستان میں اسکے خلاف احتجاج کیا جارہا ہے حتیٰ کہ کانگریسی مسلم بھی اور دوسرے مسلم بھی (حالانکہ مسلمان تو سب ایک ہی ہوتے ہیں) اسپر احتجاج کر رہے ہیں۔ میں چاہونگا کہ اس مسلم یونیورسٹی کے اسلامی کیریکٹر کو برقرار رکھا جائے۔ اور آرڈیننس کو منسوخ کیا جائے۔

لفٹسٹ کمیونسٹ کی گرفتاری کے تعلق سے میں یہ کہونگا کہ میں اس امر سے متفق ہوں کہ اگر کوئی شخص ملک سے غداری کرتا ہے تو اوسکو سزا ملنی چاہئے اگر کوئی غدار ہے تو اوسکو پھانسی کی سزا ملنی چاہئے۔ لیکن ان لوگوں کو عدالت میں پیش کئے بغیر جیل میں کیوں رکھا جاتا ہے۔ ایک طرف تو اونکو غدار کہا جاتا ہے۔ اور دوسری طرف انکو بغیر عدالت میں پیش کئے جیل میں رکھتے ہیں۔ اس کا مطلب یہ ہے کہ آپ حقائق پر نہیں ہیں۔ اتنے عرصے تک انکو بلا وجہ گرفتار کر کے جیل میں رکھا گیا ہے۔ یا تو اونکو چھوڑ دیا جائے یا پھر عدالت کے سامنے پیش کر کے سزا دی جائے۔ کیا یہی جمہوریت ہے کہ ڈیفنس آف انڈیا رول کا نام لیکر اونکو گرفتار کیا جائے۔

شری پی۔ سندریا کی حالت خراب ہے ایوان نے مطالبہ کیا ہے کہ اونکو پیرول پر رہا کیا جائے میں بھی کہونگا کہ اونکو رہا کیا جائے۔

این۔ جی۔ اوز۔ کے تعلق سے میں یہ کہونگا کہ اون کی جانب سے جو درخواست ان میں پیش کیگئی اور اوسمین جو مطالبے کئے گئے ہیں اونکو فوراً منظور کرلینا

چاھئے ۔ حکومت کو اس بات پر غور کرنا چاھئے کہ آج ھمارے ملازمین سرکار کی کیا حالت ھے۔ بلدیہ کے ملازمین کے سلسلہ مین بھی یہ کہونگا کہ اونکی تنخواھون مین جو اضافہ ملنا چاھئے تھا وہ نہیں دیا جارھا ھے۔ مین چاھونگا کہ حکومت اس طرف توجہہ کرے ۔ اور اونکو بھی اس سے استفادہ کا موقع دیا جائے تا کہ وہ اپنے حالات سدھار سکیں۔ گورنر صاحب نے اپنے خطبہ مین کہا ھے کہ (۴۰) لاکھ روپیہ ھریجنوں کو لٹ ہم پہونچانے کے لئے رکھے گئے ھین۔ جب شہر حیدر آباد کے تعلق سے کچھ کہا جاتا ھے تو یہ بتایا جاتا ھے کہ یہ تو فرقہ پرستی کی بات ھے یہ قوم پرستی کی بات ھے لیکن میں ان سے کہونگا کہ ھر سال بلدیہ کا جو بجٹ منظور ھوتا ھے تو اسمین مسلم ایریا میں کتنے پیسے دئے جاتے ھیں۔ اس چیز کو دیکھیں تو معلوم ھوگا کہ کانگریس فرقہ پرست ھے یا ھم فرقہ پرست ھیں۔ ایک کانگریسی ممبر کو ۳۰-۳۰-۴۰-۴۰ ھزار روپیہ اپنے حلقہ مین خرچ کرنے کے لئے دئے جاتے ھیں لیکن اپوزیشن کے ممبروں کو ۱۰ ھزار روپیہ تعمیراتی کاموں کے لئے دئے جاتے ھین ۔ کیا یہی جمہوریت ھے جس کا آپ پرچار کرتے ھین ۔ آپ ووٹ دینے والے کا گلا گھونٹ کر ڈیمو کریسی کا نعرہ لگاتے ھیں ۔ اور کہتے ھیں کہ ھم جمہوری خطوط پر کام کرر ھے ھیں۔ اگر آپ کو مقابلہ کرنا ھے تو سیاسی میدان میں مقابلہ کیجئیے ۔ ووٹ دینے والوں سے کیوں انتقام لیتے ھیں کہ چونکہ تم نے اپوزیشن کو ووٹ دیا ھے اس لئے تمہارے حلقہ میں صرف ۱۰ ھزار روپیہ دئے جائینگے ۔ اور دوسروں کے لئے ۳۰ ھزار روپیہ دئے جائینگے ۔ یہ تو انگریزوں کی پالیسی ھوگئی کہ اونکے چاھنے والوں کو " سر " کا خطاب دیدیا اور جنھوں نے اونکے خلاف جدوجہد کی اونکو کچھ بھی نہیں۔ اگر اس کے خلاف احتجاج کیاجاتا ھے تو برا ماننے کی کیا بات ھے۔ کارپوریشن میں مجلس ھی اپوزیشن کی سب سے بڑی جماعت ھے۔ لیکن اوسکے کسی بھی ممبر کو کسی بھی اسپیشل کمیٹی مین نہین لیا جاتا ۔ کیا دنیا میں پارلیمانی جمہوریت مین یہی روایت ھے کہ اپوزیشن کو ھر کمیٹی مین نظر انداز کر دیا جائے۔ جمہوریت کے نام پر اگر ایسا کیا جائے تو مجھے افسوس ھوتا ھے۔ حال ھی میں بلدی کانگریس پارٹی نے چیف منسٹر صاحب کو اختیار دیدیا ھے کہ وہ کسی کا نام منتخب کریں ۔ مجھے اور چیزوں پر تو اعتراض نہیں ھے لیکن یہ کہونگا کہ عوام نے جن لوگوں کو منتخب کر کے بھیجا ھے اونکی قسمت چیف منسٹر صاحب کے لفافہ مین بند کردیجاتی ھے۔ یہ جو غلط اصول ھے اسکی اصلاح ھونی چاھئے۔ گورنمنٹ نے سنہ ۱۹۶۱ میں کارپوریشن کے کمشنر کو یہ حکم دیا تھا کہ عوامی ورکس جو منظور ھوے ھین اونہیں ورکس کمیٹی کے سامنے منظوریوں کے لئے پیش کیا جائے لیکن کارپوریشن میں اسکے خلاف کام کیا جارھا ھے۔ اس لئے مین چاھونگا کہ حکومت اسکی طرف بھی توجہہ کرے۔

(శ్రీ) పి. సన్యాసి నాయుడు:—అధ్యక్షా, ఉభయ శాసనసభల సమావేశం లో ముఖ్య విషయాలతో గవర్నరుగారు చేసిన ప్రసంగానికి మిత్రులు చలపతి

రావుగారు ప్రవేశపెట్టిన అభినందన తీర్మానాన్ని బలపరుస్తూ కొన్ని విషయాలు ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకురాదలచినాను. గౌరవనీయులైన సంజీవరెడ్డి గారు ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్నప్పుడు ఆంధ్రదేశంలో విశాఖపట్నంలో స్టీల్ ప్లాంట్ నెలకొల్పడం గురించి అత్యంత కృషి చేశారు. తరువాత వచ్చిన ప్రియతమ నాయకులు బ్రహ్మానందరెడ్డిగారు విశేషమైన కృషిజరిపించి స్టీల్ప్లాంటు విశాఖపట్నం రావడానికి అడుగడుగునా శ్రద్ధచూపుతున్నారు. ప్రభుత్వం నియమించిన స్పెషల్ ఆఫీసర్ రత్నంగారు ఉండగా, అదృష్ట వశాత్తు ఆంగ్లో అమెరికన్ నిపుణుల బృందంవచ్చి విశాఖపట్నం విషయమై సావధానంగా పరిశీలించి అనుకూలమైన రిపోర్టును కేంద్ర ప్రభుత్వానికి పంపినట్లుగా పత్రికలలో చూచాము. ఇది ఆంధ్రదేశ సౌభాగ్యానికి ప్రతి మనిషికి అవసరమైనది. ఈ సిఫార్సు చేసినప్పటికి ఉపేక్ష చేయడం పనికిరాదు. ఈ విషయం ప్రభుత్వం గుర్తించి ఉన్నప్పటికి, విశాఖపట్నంలో స్టీలు ప్లాంటుకు పునాదివేసేవరకు అహర్నిశాదులు దాని తలంపుతోనే ఉండి ఉక్కుకార్మాగారాన్ని సాధించడం అత్యంతఅవసరమని మనవిచేస్తున్నాను. ఇది ముక్కోటి ఆంధ్రులకు అవసరమైన విషయం. దానికి మనమందరము సహాకారం చేయవలసిన అవసరం ఉన్నది. కేంద్ర ప్రభుత్వం వారు రైల్వే మండలాన్ని కూడా ఇచ్చారు. సికిందరాబాదు కేంద్రంగా మొన్ననే పునాదిరాయికూడా వేయబడింది. విశాఖపట్నం, గుంతకల్లు డివిజన్లను అందులోనుంచి మినహాయించారు. అది లాభదాయకంగా ఉండదేమో అని నా అభిప్రాయం. పూరీనుంచి హైదరాబాదు వచ్చే ప్రధానమైన ట్రెయిన్ పాసింజెరా. ఎక్స్ప్రెసా అని అనుమానంగా ఉన్నది. ఎక్స్ప్రెస్ fare తీసుకుంటునప్పటికి కూడా విశాఖపట్నం నుంచి హైదరాబాదు రావడానికి 24 గంటలు పడుతోంది. ప్రతి చిన్న స్టేషన్ లోను ఆగుతుంటుంది, ఒక fast running Express వేస్తేనే కాని ఉపయోగం లేదు. ప్రయాణం చేసేవారికి చాలా ఇబ్బందిగాఉంది. వాల్తేరు, గుంతకల్లు డివిజన్లు చేరిస్తే ఇటువంటివి స్వతంత్రంగా చేసుకోడానికి అవకాశం ఉంటుంది. ఈ రెండు డివిజన్లనుకూడా జోన్లో చేర్పడానికి కేంద్ర ప్రభుత్వానికి సిఫార్సు చేయాలని కోరుతున్నాను. నాగార్జునసాగర్, పోచంపాడువంటి పెద్దతరహా ప్రాజెక్టులు ఆంధ్రదేశంలో కడుతున్నారు. వాటిని కేంద్ర ప్రభుత్వ సహాయంతో త్వరితగతిని సాధంచడానికి ప్రయత్నంచేసి అధికాహారోత్పత్తి సాధించి ఆంధ్రదేశం స్వయం సమృద్ధమై. భారతదేశానికి ఆహారం సరఫరా చేయడానికి గౌరవ నీయులైన పబ్లిక్ వర్క్సు శాఖామాత్యులు సుబ్బారెడ్డిగారు అత్యంత శ్రద్ధ తీసుకుంటున్నారు. ఆంధ్రదేశంలో ఈ రెండు ప్రాజెక్టు లేకాక ఇంకా చేయవలసిన నీటి వసరులున్నాయి. విశాఖపట్నం జిల్లాలో మైనర్ ఇరిగేషన్ క్రింద ప్రభుత్వం అత్యంత శ్రద్ధ తీసుకొని గ్రాంటులు ఇచ్చి సాధిస్తున్నారు. మైనర్ ఇరిగేషన్ క్రింద ఎంత చేసినప్పటికి వర్షాలు పడితేనే ఉపయోగం. వర్షాలు లేకపోతే ఎంత అభివృద్ధి చేసినా ఉపయోగం కనపడడం లేదు. ఈ సంవత్సరం నేటివరకు వర్షాలు లేవు. మొదట ఆగస్టు, సెప్టెంబరు వరకు వర్షాలు లేకుండా, అక్టోబరులో వరదలు రావడమనేది విశాఖ పట్నం జిల్లాకు అలవాటు అయిపోయినది, రైతాంగానికి ఊడ్పులు సమయములో వర్షం లేకపోవడం, తరువాత వరదలకు గురికావడ

ప్రతి సంవత్సరం జరుగుతున్నది ఈ సంవత్సరం కూడా అట్లాగే జరుగుతుందేమో అనుకుంటాను. మైనర్ ఇరిగేషన్ పనులు మాత్రమేకావు గోదావరి వంటి జీవ నదులనుంచి ఎంతో surplus నీరు సముద్రంపాలు అవుతోంది గోదావరి నదిలో నుంచి పది రోజులు సముద్రంలోనికి ప్రవహించే నీరును మళ్లిస్తే విశాఖ పట్నం జిల్లా మాత్రమేకాకుండా తూర్పు గోదావరి జిల్లాలోని మెరక ప్రాంతాలన్ని సాగులోనికి వచ్చి ఆ ప్రాంతాలనే కాకుండా ఇతర ప్రాంతాలకుకూడా ఆహారం సప్లై చేయడానికి కూడా స్తోమత ఏర్పడుతుంది ప్రభుత్వం వెంటనే పోలవరంవద్ద బారేజి నిర్మించి విశాఖ పట్నం వైపు కాలువను ఇస్తే రైతాంగానికి రాబోయే steel plant కు కూడా ఉపయోగం కలుగుతుంది ఆహార సమస్య గురించి చెక్కు మంది మిత్రులు మాట్లాడారు నా నియోజక వర్గం నుంచి నాకు ఒక టెలిగ్రాము పంపారు ఎలమంచిలి తాలూకాలో ఆహార సమస్య చాలా గడ్డుగా ఉన్నది. ఆహార శాఖామాత్యులు విశాఖ పట్నం తరుగు జిల్లా అని అక్కడకు వచ్చి కలెక్టరుగారిని మిల్లర్లను కూర్చోబెట్టి ఏ ఏ చర్యలు తీసుకోవాలో మీటింగు ఏర్పాటుచేసి ఒక నిర్ణయానికి వచ్చారు. 5 వేల టన్నులు శ్రీకాకుళం, తూర్పు గోదావరి జిల్లాలనుంచి సప్లై చేయడానికి నిర్ణయించి మంత్రిగారు తిరిగి వచ్చారు. ఇట్లా నిర్ణయించేటప్పుడు కేవలం మునిసిపాలిటీ లను దృష్టిలో పెట్టుకొనే నిర్ణయం జరిగింది. పల్లె ప్రాంతాలు, తాలూకా ప్రాంతాలు దృష్టిలో పెట్టుకొని నిర్ణయం జరుగలేదు తూర్పు గోదావరి జిల్లా నుంచి కొద్ది stocks వస్తున్నాయి కాని ఆ నిర్ణయం ప్రకారం రాలేదు శ్రీకాకుళం జిల్లానుంచి పూర్తిగా రాలేదు. ఈ మధ్య కొంతమంది మిత్రులతో వెళ్లి ఆహార శాఖామాత్యులకు represent చేసాము కూడా. వారు కమిషనర్ గారిని పిలిచి చర్యలు సత్వరంగా తీసుకోవాలని చెప్పారు. నిర్ణయించిన కోటా వచ్చినా జిల్లా deficit పోదు. తాలూకా కేంద్రాల మాట ఏమిటి? తాలూకా కేంద్రాలలోను పల్లె ప్రాంతాలలోను 20, 30 shops ఉండే చోట ఒక్క షాపులోను బియ్యం లేకపోతే ప్రజల అవసరాలు ఎట్లా తీరుతాయనేది గట్టి సమస్య. పల్లె ప్రాంతాలలో వ్యవసాయ కూలీలు వగైరా చిన్న తరహా ప్రజలందరు మెట్ట ధాన్యాలపై ఆధారపడి ఉంటారు వర్షాలు లేకపోవడం వల్ల ఆ భాగ్యంకూడా ఈ సంవత్సరం లేకపోయింది. మెట్ట ధాన్యాలకు నాట్లు ఇప్పటివరకు లేవు. రివెన్యూ శాఖామాత్యులకు ఆహార శాఖామాత్యులకు రిప్రజెంటేషన్లు పంపుకున్నాము. వర్షాభావం ఏర్పడిందని మెట్ట ధాన్యాలు లేవని ఆహార సమస్య గడ్డుగా ఉందని తెలియజేసాము. ఎలమంచిలి తాలూకాను వర్షాభావ ప్రాంతమని ప్రకటిస్తూ పల్లె ప్రాంతాలను దృష్టిలో పెట్టుకొని ప్రతి తాలూకా ప్రాంతానికి 5 వేల టన్నులు మునిసిపల్ ప్రాంతాలకు కనీసం మూడు వేల టన్నులు కేటాయించి వర్తకులద్వారా కాని కోఆపరేటివ్ సంఘాలద్వారా కాని బియ్యం సరఫరా చేయకపోతే ప్రజలు ఇబ్బంది పడిపోతారని ప్రభుత్వ దృష్టికి తెస్తున్నాను ప్రజానీకం ఆగష్టు నెలలోనే ఇంత బాధ పడితే రాబోయే lean months అయిన సెప్టెంబరు, అక్టోబరు, నవంబరులలో ఎంత గడ్డు పరిస్థితి ఉంటుందనేది ప్రభుత్వం దృష్టిలోనికి తీసుకొని తాలూకా కేంద్రాలకు బియ్యం సరఫరా చేయాలని మనవిచేస్తున్నాను. కేంద్ర ప్రభుత్వం

ఎరువులకోటా తగ్గించిందని ప్రకటిస్తున్నారు. అందుకై ముఖ్య మంత్రి అత్యంత శ్రద్ధ తీసుకుంటున్నారు. వచ్చిన ఎరువులు కోఆపరేటివ్ సెంట్రల్ బాంకు ద్వారా సప్లై కావాలి. సకాలంలో మాత్రం రైతులకు అందించ లేకపోతున్నారు వారు కంట్రోలు చేయడం కష్టం, లారీలు దొరకలేదనో ఏవో అంటారు. ఎరువులను సమితులద్వారానో L.F సొసైటీల ద్వారానో సప్లై చేయాలికాని పెద్ద కోఆపరేటివ్ సంస్థకు అప్పగించినట్లయితే సప్లై చేయలేకపోతున్నారు అందుచేత చిన్నచిన్న సొసైటీలకు hand over చేయాలని మనవిచేస్తున్నాను. వైద్యం విషయం చూస్తే ఎప్పుడో కట్టిన డచ్ బిల్డింగులున్నాయి, యలమంచిలి తాలూకా ఆసుపత్రి roof పగిలిపోయింది. ఎప్పుడో పడిపోతుందని ఇదివరకే మనవిచేసుకున్నాను. ఇంకా మరమ్మతులు చేయలేదు. అది రోడ్లు, బిల్డింగులు సెక్షన్‌కు attach చేసారని విన్నాను.

Mr. Deputy Speaker: --The House stands adjourned till 8-30 a.m. on Monday the 2nd August, 1965.

(The House then adjourned till Half past Eight of the clock on Monday, the 2nd August, 1965.)